Lidská práva v islámu

a některé mylné představy

شبهات حول حقوق الإنسان في الإسلام باللغة التشيكية

Autor:

Abd Ar-Rahman bin Abd Al-Karim Ash-Sheha

د. عبد الرحمن بن عبد الكريم الشيحة

Překlad:

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& Zuzana Amrani

www.islamland.com

IslamLand

Lidská práva v islámu

a některé mylné představy

Autor:

Abd Ar-Rahman bin Abd Al-Karim Ash-Sheha

Překlad:

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

& Zuzana Amrani

الهيئة العالمية للتعريف بالإسلام
موقع أرض الإسلام
ISLAM LAND
WWW.ISLAMLAND.COM
ISLAM LAND ...
GROW GOODNESS
BY YOUR HAND
EXPLORE ISLAM IN ALL LANGUAGES

IslamLand

Obsah

Předmluva

Všechna chvála patří Alláhovi, nechť Alláh povýší zmínku Svého Proroka a ochrání ho, jeho rodinu, jeho společníky a jejich následovníky před vším zlem a poskytne jim bezpečí v den zmrtvýchvstání.

Každá společnost musí svým občanům zajistit práva, která jim uspokojí jejich základní potřeby, poskytnou bezpečí a umožní jim pocítit sounáležitost se širší společností. Lidé pocit bezpečí a sounáležitosti potřebují, aby se mohli náležitě zhostit svých úkolů a odpovědnosti.

V současné době se v naší globální společnosti projevují tři zřetelné trendy. První trend zdůrazňuje práva jednotlivce na úkor společnosti a jednotlivci přiznává plnou svobodu jednání jen s minimálními omezeními. To bohužel vede ke zmatku ve společnosti, protože když se jedinci poskytne neomezená svoboda, převládnou sobecké touhy s negativními následky a celá společnost nesmírně trpí chamtivostí a sobectvím. Toto pojetí najdeme v liberální kapitalistické společnosti.

Druhý trend, který je opakem prvního, zastává práva společnosti na úkor jednotlivce, kterému jsou jeho osobní práva upírána. V souladu s ideologií vládnoucí třídy či skupiny jsou mu přiznána jen taková práva, která slouží vládnoucímu režimu. Toto pojetí je typické pro komunistické a totalitní společnosti.

Třetí trend v ideálním případě nevyzdvihuje ani práva společnosti na úkor jednotlivce, ani práva jednotlivce na úkor společnosti. Oběma náleží práva v souladu s daným systémem a práva a povinnosti se řídí a jsou vymáhány podle jasných pravidel a podmínek. V tomto pojetí má veřejný zájem přednost před zájmy jednotlivce pouze v případech, kdy stojí výrazně proti sobě.

Tato publikace pojednává o lidských právech v dokonale vyváženém systému islámského práva. Tato práva vycházejí ze zjeveného svatého Písma muslimů, vznešeného Koránu, a z činů Alláhova posla ﷺ – dvou hlavních zdrojů islámského práva a právní vědy. Cílem Koránu i sunny je utvářet ideálního jedince v ideální společnosti, ve které všichni spoluvytvářejí soulad mezi lidmi a Alláhem, jejich pánem a stvořitelem, ostatními lidmi, společností obecně a dalšími civilizacemi po celém světě.

Jsme plně přesvědčeni, že uplatňování třetího pojetí v souladu s dokonalými Alláhovými zákony z Koránu a sunny na úrovni jednotlivce i celé společnosti přinese lidem štěstí a prosperitu. Uplatňování těchto zásad umožní společnosti dosáhnout míru a bezpečí. Tato společenská práva a zásady nejsou jen výsledkem předchozích zkušeností, společenských ideologií, přechodných a bezprostředních potřeb a politické objednávky, ale pocházejí od vševědoucího Alláha a vedou k dosažení šťastného pozemského života i spásy na onom světě.

Naše pevná víra v pravdu a spravedlivost islámských práv a zásad vychází z toho, že je zjevil milosrdný Alláh, stvořitel člověka. On nejlépe ví, co ve všech dobách Jeho stvoření potřebuje, co člověku

prospívá a co mu škodí, co mu přináší štěstí a co zármutek, jak dosáhne úspěchu a jak neštěstí. Ze Svého vědění a dobroty určil, jak nejlépe a nejvhodněji naplnit základní potřeby veškerého Jeho stvoření na zemi, a ukazuje cestu k úspěšnému, bezpečnému a radostnému životu.

Vznešený Korán, který byl zjeven a seslán Muhammadovi ﷺ, je trvalým zázrakem, jehož součástí jsou tato základní pravidla. Sunna, výroky a činy Alláhova posla ﷺ, druhý zdroj islámského práva, obsahuje podrobné zjevené vedení. Před čtrnácti sty lety Alláhův posel ﷺ tato pravidla a zásady platné až do konce světa nejlepším způsobem objasňoval. Jak Korán, tak sunna ctí člověka a jeho osobní práva ve společnosti. Zdroje islámského práva však nezanedbávají ani potřeby a práva společnosti a veřejný zájem. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Věru jsme milostí Svou syny Adamovy poctili a na pevnině i na moři jsme je nosili a obživu jsme jim uštědřili výtečnou a před mnohými z těch, jež jsme stvořili, přednost jsme jim dali významnou.} (17:70)

Člověk této milosti a výsad dosáhne jen tehdy, když plní své povinnosti a dává všem po jejich právu. Aby člověk mohl naplnit svou významnou úlohu na zemi, je třeba, aby určití jedinci vykonávali určité úkoly. Tento koncept ilustruje všemocný Alláh ve vznešeném Koránu:

{On je ten, jenž učinil vás nástupci dřívějších na zemi a jenž povýšil jedny z vás nad druhé v hodnostech, aby vás zkoušel

tím, čím vás obdařil; Pán tvůj je věru rychlý v trestání, ale také odpouštějící, slitovný!} (6:165)

Některé národy a mezinárodní organizace se hlasitě hlásí k zásadám, které mají zajišťovat lidská práva. Islám však mnohá z těchto lidských práv ve své moudré šarí'e (zákonech a právu) ustavil již před čtrnácti staletími. Práva definovaná moderními mezinárodními organizacemi mají bohužel nedostatky ve svém samotném pojetí i formulaci a jejich uplatňování není spravedlivé. Podléhají politickým tlakům, ekonomickým zájmům a kulturním předsudkům a nesou v sobě pozůstatky kolonialismu a imperialismu. Takováto práva často nejsou definována a uplatňována v zájmu všech lidských bytostí, ale jen ve prospěch určitých organizací a mocných zájmových skupin. Toto lze pozorovat po celém světě, kdy mnoho lidí nepředstavitelně trpí, avšak žádná organizace se skutečně nestaví za tyto chudé a slabé. Přímo do očí bijící nerovnosti a nespravedlnosti mezi národy i v rámci jednotlivých národů se neustále prohlubují a údajná řešení přinášející pomoc a rozvoj je jen vrhají hlouběji do chudoby, jako by neštěstí a podřízenost byly jejich údělem.

Je možné, že některé humanitární organizace nemohou pomáhat utlačovaným osobám z politických a ekonomických důvodů. Některým upřímným organizacím není humanitární práce umožněna, zatímco jiné mohou fungovat bez překážek, protože podporují cíle, sektářské ideály či zájmové skupiny blízké vládnoucím elitám. Některé organizace se zaštiťují slogany jako „nevměšování se do vnitřních záležitostí jiných zemí“ či „uvažování v rámci politické reality“. Islám vyzývá k ochraně,

obraně a podpoře utlačovaných po celém světě odstraněním samotné příčiny útlaku a vykořisťování. Islámské právo je nastaveno tak, aby v souladu s pravidly přikazování vhodného, zakazování zavrženíhodného a úsilí na Boží stezce odstranilo veškerý útlak a vykořisťování.

Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A co je vám, že nebojujete na stezce Boží a za utištěné z mužů, žen a dětí, kteří říkají: „Pane náš, vyveď nás z tohoto města, jehož obyvatelé jsou nespravedliví! Dej nám ochránce Tebou vybraného a pošli nám pomocníka Tebou ustanoveného!“} (4:75)

Zde je důležité podotknout, že vymáhání zákonů o lidských právech v muslimské společnosti je nerozlučně spjato s upřímným závazkem uplatňovat literu i ducha islámských zákonů a zásad. Někteří lidé si vyberou jen to, co slouží jejich vlastním zájmům, zatímco jiní mohou uplatňování nějakých islámských zásad pouze předstírat, avšak ve skutečnosti se pouze snaží ničit, překrucovat a podkopávat islám zevnitř a bránit ve spravedlivém uplatňování islámských zákonů. Toto rozhodně nejsou příklady obrany lidských práv v islámu.

Ti, kdo by chtěli objektivně studovat islám, by se měli zaměřit na islám samotný jako na plně rozvinutý a funkční systém a nenechat se ovlivňovat pochybnými praktikami některých lidí prohlašujících se za muslimy. Odchýlené chování a jednání některých jednotlivců, skupin, národů či vlád by nemělo být určující pro názor na islám

jako takový. Uplatňování islámských zásad a islámského práva se liší podle toho, nakolik je člověk oddán islámu a nakolik je to prakticky možné v místních podmínkách.

I když je samotný systém dobrý, mohou se vyskytovat nedostatky a chyby v jeho chápání a uplatňování. Pokud se například u nějakého člověka setkáme se lhaním, podváděním a porušováním závazků, nemůžeme z toho obviňovat systém. Protože islám takováto zla kategoricky odsuzuje, je třeba tyto zločiny klást za vinu pachateli, nikoli systému. Je třeba se podrobně seznámit se systémem a posoudit, jak funguje. Zde můžeme uvést následující metaforu: Pokud člověk potřebuje chléb, půjde do pekařství nebo do jiného obchodu s potravinami. Pokud člověk půjde pro chléb do železářství nebo do obuvi, určitě neuspěje. V Koránu je obecný verš, který se vztahuje na tyto případy. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Uposlechneš-li většinu těch, kdož na zemi žijí, pak tě svedou z cesty Boží, vždyť oni následují jen domněnky své a pouze předpokládají.} (6:116)

Bohužel je zjevné, že se po celém světě vyskytují muslimové, kteří nejsou skutečnými představiteli islámu, protože se dopouštějí závažných chyb a mají mnoho vážných nedostatků ve své víře i praktikování. Tuto smutnou situaci zmiňujeme jako varování zájemcům o islám, aby se nenechali ovlivnit a zmást postoji a neřestmi muslimů, kteří islám pokřivují. Neměli by však zoufat, ale spíše se zaměřit na muslimy, kteří svou víru berou vážně, a na samotné islámské učení. Muslimové by se měli držet správného

praktikování své víry ve všech oblastech života a nemuslimové by k islámu měli přistupovat bez předsudků a se snahou pochopit jeho zásady.

Často se vypráví příběh muslimského konvertity, který byl během návštěvy muslimské země šokován hroznou situací muslimů v oné společnosti a všímal si, nakolik byli vzdáleni ideálu islámského učení a zásad. Řekl: „Děkuji všemocnému Alláhovi, že mi umožnil přijmout islám předtím, než jsem přijel do této země. Kdybych tuto zemi poznal před přijetím islámu, nikdy bych býval neuvažoval o tom, že bych se stal muslimem.“ Tento muslim se takto vyjádřil proto, že na vlastní oči viděl špatné jednání některých muslimů. Tato situace je opravdu velmi nešťastná a musíme se snažit o její nápravu. Prvními kroky k nápravě je pochopení a osvěta.

Islám a pět základních životních potřeb

Úvod

Cílem islámu jakožto konečného a dokonalého poselství Alláha lidstvu je ustavení zásad, právního rámce, etického kodexu a ideální společnosti, ve které jsou v rovnováze ochrana práv jednotlivce a práva společnosti jako celku. Jedním způsobem, jak tohoto cíle dosáhnout, je poskytovat jednotlivcům základní podmínky, díky kterým jsou naplňována všechna jejich práva, aniž by to negativně ovlivňovalo veřejné blaho. Pokud se všem příslušníkům společnosti dostane jejich garantovaného práva na mír, klid, svobodu a obecně naplnění všech základních lidských potřeb v souladu s veřejným blahem, všichni budou mít možnost prožívat naplněný a spokojený život.

Tuto spokojenost popsal Alláhův posel ﷺ v tomto svém výroku:

„Kdokoliv se probudí s pocitem, že je ve své společenosti v bezpečí, jeho tělo netrápí žádné nemoci a neduhy a má dostatečnou obživu na jeden den, jako by mu patřil celý svět.“[1]

Islám přinesl jedinečný systém práv a povinností, který poskytuje ochranu následujícím pěti základním lidským potřebám:

1. Ochrana Božího náboženství;
2. Ochrana sebe;
3. Ochrana mysli;

1 Podle at-Tirmídhího, č. 2346.

4. Ochrana cti a rodové linie;
5. Ochrana majetku.

Všechny lidské společnosti si vyvinuly své vlastní systémy ochrany těchto základních lidských potřeb, avšak islámský systém je v tomto ohledu jedinečný. Než se základním lidským potřebám budeme věnovat podrobněji, zastavíme se u často špatně chápaného konceptu rovnosti.

Rovnost v islámu

Muži a ženy byli stvořeni sobě rovni ve svém lidství, společném původu, důstojnosti Alláhova stvoření a vysokém postavení člověka nad ostatním Alláhovým stvořením. Diskriminace na základě pohlaví, barvy pleti, třídní příslušnosti, jazyka a etnického, geografického či rodového původu je v islámu striktně zakázána, aby se předešlo umělému rozdělování společnosti na privilegované a druhořadé vrstvy. Rovnost neznamená, že všichni lidé jsou přesně stejní, protože by to popíralo přirozené rozdíly. Obě lidská pohlaví se navzájem doplňují. Vznešený Alláh v Koránu říká:

{Lidé, bojte se Pána svého, jenž stvořil vás z bytosti jediné a stvořil z ní manželku její a rozmnožil je oba v množství velké mužů i žen. A bojte se Boha, v Jehož jménu se vzájemně prosíte, a dbejte na pravidla o pokrevních svazcích, neboť Bůh zajisté nad vámi je pozorovatelem.} (4:1)

Alláhův posel ﷺ řekl:

„Lidé! Váš Pán je jeden. Vás otec je jeden. Všichni pocházíte z Adama a Adam byl stvořen z hlíny. Vskutku, nejvznešenějším člověkem v očích vašeho Pána, všemocného Alláha, je ten nejzbožnější z vás. Není žádná nadřazenost Araba nad nearabem. Není žádná nadřazenost nearaba nad Arabem. Není žádná nadřazenost rudého nad bílým. Stejně tak není žádná nadřazenost bílého nad rudým, vyjma ve zbožnosti a bohabojnosti.“[2]

Podle islámu má celé lidstvo ve své etnické rozmanitosti jediný společný původ, jak tedy mohou někteří lidé využívat druhých a odvolávat se na svou nadřazenost a zvláštní výsady? V islámu není místo ani pro falešnou pýchu na původ a společenské postavení. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Všemocný Alláh odstranil falešnou pýchu předislámského období, kdy jedinci byli pyšní na své předky. Veškeré lidstvo pochází z Adama a Adam byl stvořen z hlíny.“[3]

V některých společnostech je pýcha na původ a společenské postavení hojně rozšířená, například někteří židé a křesťané se považují za příslušníky vyššího etnika či privilegované skupiny s vyšším postavením. Vznešený a všemocný Alláh odhalil pravdu o této namyšlenosti a v Koránu říká:

{Židé a křesťané říkají: „My synové jsme Boží a miláčci Jeho.“ Rci: „Proč vás tedy trestá za vaše hříchy? Nikoliv, vy jste

---

2 Podle Ahmada, č. 411.
3 Podle Abú Dawúda, č. 5116.

obyčejní smrtelníci, jedni z těch, které On stvořil. On odpouští, komu chce, a trestá také, koho chce. Bohu náleží království na nebesích i na zemi i vše, co je mezi nimi – a u Něho cíl je konečný.“} (5:18)

Islámské zákony vymycují všechny scestné předpoklady, ze kterých vychází rasismus. Například jeden ze společníků Alláhova posla ﷺ, Abú Dharr (x), jednou nazval černého otroka „synem černošky.“ Když to Alláhův posel ﷺ uslyšel, obrátil se na Abú Dharra (x) a řekl mu:

„Urážíš tohoto muže přes jeho matku? Vskutku máš některé vlastnosti z doby nevědomosti (předislámského období). **Ta doba už skončila. Syn bílé ženy nemá oproti synu černé ženy žádnou ctnost či zásluhu, vyjma ve zbožnosti a spravedlivosti nebo dobrých skutcích a činech.“[4]**

Když Abú Dharr (x) uslyšel Prorokova ﷺ slova, jako odpykání svého hříchu pokorně položil hlavu na zem, aby mu na ni otrok mohl šlápnout, i když mu Prorok ﷺ nic takového nenařídil. Abú Dharr (x) chtěl sebeponížením sám sebe ukáznit, aby nikdy v budoucnu takový hřích již neopakoval.

Na všechny lidi se v islámu nahlíží stejně a všichni jsou si rovni ve své povinnosti vykonávat různé skutky uctívání Alláha. Bohatý i chudý, vládce i rolník, bílý i černý, zámožný i s nízkým příjmem – všichni jsou před Alláhem na stejné úrovni a sobě rovní a nejvznešenější z nich je ten nejspravedlivější, nejupřímnější a

4 Podle Ahmada, 4:145.

nejvytrvalejší v uctívání a konání dobrých skutků. Prorok ﷺ řekl:

„Alláh se nedívá na vaše postavy a vaši barvu, ale na vaše skutky a srdce (tj. na vnější skutky a vnitřní úmysl a upřímnost).“[5]

Veškeré příkazy ohledně povinností a zákazů se týkají všech bez jakýchkoli rozdílů na základě společenského postavení či etnického původu. Všemocný Alláh v Koránu říká:

{Kdo zbožné skutky koná, sám pro sebe tak činí, však kdo zlé koná, sám proti sobě samému tak činí. Pán tvůj pak věru služebníkům svým nekřivdí.} (41:46)

V Alláhových očích se lidé liší jen podle úrovně své zbožnosti, spravedlivosti a dodržování Alláhových příkazů. Všemocný Alláh v Koránu říká:

{Lidé, věru jsme vás stvořili z muže a ženy a učinili jsme z vás národy a kmeny, abyste se vzájemně poznali. Avšak nejvznešenější z vás před Bohem je ten, kdo je nejbohabojnější – a Bůh je vševědoucí a dobře zpravený.} (49:13)

Všichni jedinci jsou si rovni před islámským zákonem a muslimským soudcem. Právní postihy a rozsudky platí pro všechny lidi bez rozdílu a žádný privilegovaný člověk nemůže získat imunitu. Zde můžeme uvést velmi výmluvný příklad: 'Áiša vyprávěla, že Kurajšovci byli velmi zneklidněni, když urozená žena z kmene Machzúm kradla a Alláhův posel ﷺ na ní chtěl

5 Podle Muslima, č. 2564.

vykonat předepsaný trest a useknout jí ruku. Kurajšovci se mezi sebou radili a rozhodli: „Nejlepším člověkem, který může promluvit s Prorokem ﷺ o machzúmské zlodějce, je jeho milovaný společník (a syn jeho milovaného společníka) Usáma ibn Zajd (x).“ Poslali tedy Usámu (x), aby s Prorokem ﷺ promluvil a přimluvil se za machzúmskou ženu. Když Usámu (x) vyslechl, Alláhův posel ﷺ řekl:

„Usámo, přicházíš se přimlouvat ohledně Alláhem určeného trestu?“

Jakmile Alláhův posel ﷺ skončil rozhovor s Usámou, zvedl se a pronesl proslov, ve kterém řekl:

„Národy před vámi byly zničeny kvůli tomu, že když někdo z jejich urozených kradl, nechali ho odejít bez trestu, avšak když kradl někdo z jejich chudých, slabých a bezvýznamných, toho potrestali. Při Alláhovi! Kdyby Fátima, dcera Muhammadova, kradla, useknu jí ruku.“[6]

Veřejné zdroje nemá nikdo právo monopolizovat, zneužívat nebo využívat jen pro svůj osobní prospěch. Na prospěch z veřejných zdrojů mají právo všichni příslušníci národa, každý podle spravedlivých a rovných práv a povinností. Avšak ve své práci a příspěvcích ke společnému blahu už si rovni nebudou. Islámská vláda se musí maximálně snažit zajišťovat pro své občany pracovní příležitosti a řídit využívání veřejných zdrojů.

6 Podle Buchárího, č. 6406, a Muslima, č. 9.

Islám všechny lidi považuje za navzájem rovné v lidských hodnotách, avšak každý jednotlivec je odměňován podle toho, co své společnosti dává. Jediný rozdíl mezi lidmi je na základě jejich přínosu. Podle islámu například pracovitý člověk a pomalý a líný člověk nemají nárok na stejný plat a odměnu. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A pro každého je stanoven stupeň odměny podle toho, co konal, a není Pánu tvému lhostejné, co dělají.} (6:132)

Islám a základní životní potřeby

Nyní se podrobněji zaměříme na základní lidské potřeby, jejichž naplňování islám garantuje ve svém jedinečném Bohem daném právním systému.

Ochrana Božího náboženství

Islám je úplné a dokonalé poselství lidstvu od všemocného Alláha, které lidstvu přináší prospěch a spásu. Všichni předchozí Alláhovi proroci jako Noe, Abraham, Mojžíš a Ježíš ﷺ byli muslimové a byli ke svému lidu vysláni s obecným islámským náboženstvím, tedy uctívat pouze Alláha bez jakýchkoli společníků či modlářství, a specifickým zákoníkem vhodným pro jejich lid. Vznešený Alláh říká:

{A nevyslali jsme před tebou žádného posla, abychom mu nebyli vnukli: „Není božstva kromě Mne; uctívejte Mne

tedy!“} (21:25)

Muhammad ibn Abdulláh ﷺ byl posledním Alláhovým poslem a byl poslán s islámským zákoníkem od moudrého a vševědoucího Alláha k celému lidstvu. Vznešený Alláh říká:

{A Muhammad není otcem žádného muže z vás, ale je poslem Božím a pečetí proroků. A Bůh je vševědoucí o věci každé.} (33:40)

Vznešený Alláh také říká:

{Dnešního dne jsem pro vás dovršil vaše náboženství a naplnil nad vámi Své dobrodiní a zlíbilo se mi dát vám islám jako náboženství.} (5:3)

A také říká:
{Náboženstvím jediným u Boha jest věru islám.} (3:19)

A také:
{Kdo touží po jiném náboženství než po islámu, nebude to od něho přijato a v životě budoucím bude mezi těmi, kdož ztrátu utrpí.} (3:85)

Alláhův posel ﷺ vysvětlil svůj vztah k předešlým prorokům takto:

„Můj příklad a příklad proroků, kteří byli přede mnou, je jako člověk, který postavil krásný dům. Dům byl dokonalý a nádherný, chyběla jen jedna cihla (v rohu). **Lidé, kteří ten dům**

uviděli, ho obdivovali, ale divili se, proč majitel nepoloží tu jedinou chybějící cihlu. Já jsem tou cihlou. Jsem posledním prorokem (pro lidstvo na zemi.)“[7]

Všechno lidstvo se shoduje na obecné zásadě, že je třeba podporovat a bránit pravdu, spravedlnost a dobro před útoky falše, tyranie a zla. Muslimové berou tuto povinnost velmi vážně a usilují o podporu pravdy, spravedlnosti a dobra všemi dostupnými zákonnými prostředky. V sekulárních společnostech se náboženství považuje za čistě soukromou záležitost a veřejný život se ze zákona musí řídit sekulárními zásadami a institucemi a nikdy náboženstvím či náboženskými pravidly. Musíme si připomenout, že sekularismus vznikl v reakci na excesy a konflikty křesťanských církví a různých evropských vládců a králů.

Tímto se otevírá citlivé téma „džihádu“ (znamenající úsilí či snahu), což je velice démonizovaný a zneužívaný termín. Tento verš z Koránu ve svém plnějším kontextu určuje obecné pravidlo ohledně džihádu:

{A bojujte na stezce Boží proti těm, kdož bojují proti vám, avšak nečiňte bezpráví, neboť Bůh nemiluje ty, kdož se bezpráví dopouštějí.} (2:190)

Džihád ve zkratce znamená, že muslimům je dovoleno bojovat na svou obranu před útoky, vykořisťováním a útlakem, avšak jakékoliv překročení daných mezí je zakázané. Arabský kořen slova džihád znamená úsilí, a to se vztahuje nejen na boj proti

7 Podle Buchárího, č. 3341, a Muslima, č. 2287.

utlačovatelům a tyranům, ale také na obecné úsilí při podpoře dobra a potlačování zla. Džihádem se chrání pravdivé islámské náboženství, spravedlnost a dobro a samotní muslimové se chrání před těmi, kteří jim chtějí ublížit. Do určité a různé míry se povinnost džihádu vztahuje na všechny muslimy; ti s většími možnostmi mají větší povinnost a chudí a nemohoucí je alespoň morálně podporují a modlí se za dobro.

Džihád najdeme i v předchozích náboženstvích. Protože zlo se objevuje po celém světě a v celých lidských dějinách, k zastavení tyranie a nespravedlnosti bylo třeba džihádu. Také tam patří zakazovat lidem uctívání falešných božstev a ukázat jim uctívání pouze Alláha, který nemá žádné děti ani společníky či partnery. Účelem džihádu je odstranit nespravedlnost a otevřít cestu pro milosrdenství, spravedlnost a mír, což je v zájmu všech lidí na zemi, ne pouze v zájmu určitých skupin Arabů či dalších muslimských národností, protože islám je univerzální a nemá žádné geografické či jinak vymezené hranice. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Pomozte svému bratrovi, ať je utlačovatel či utlačovaný.“ Jeden muž se zeptal: „Posle Alláhův, pomohu mu, když je utlačovaný, ale jak mu mohu pomoci, když je utlačovatel?“ On ﷺ řekl: **„Zabráníš mu v utlačování. Tím mu pomůžeš.“**[8]

Islámské poselství a výzva jsou mezinárodní a celosvětové, určené všem lidem. Islám obsahuje ucelený soubor přesvědčení a morálních a etických zásad pro všechny možné životní situace a

8 Podle Buchárího, č. 3341, a Muslima, č. 2287.

přináší zásady spravedlnosti, rovnosti, svobody, prosperity, úspěchu a pravdivosti pro všechno lidstvo. Smyslem džihádu není nutit lidi proti jejich vůli k přijetí islámu, ale je nástrojem k udržení míru, který umožňuje pokojné šíření poselství o monoteistickém náboženství, spravedlnosti a rovnosti po celém světě a jeho ochranu před útoky. Poté, co se k lidem toto poselství dostane, záleží jen na nich, zda islám přijmou či nikoliv. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Nebudiž žádného donucování v náboženství! A již bylo jasně rozlišeno správné vedení od bloudění! Ten, kdo nevěří v Tághúta[9] a věří v Boha, ten uchopil se rukojeti spolehlivé, jež nikdy se neutrhne. A Bůh je slyšící, vševědoucí.} (2:256)

Vztah mezi vládou a lidem vychází ze zásady spravedlnosti a míru, protože trvalý mír bez spravedlnosti není možný. Džihád není „svatou válkou,“ jak ho prezentují západní média, ale počestným úsilím a odporem proti utlačovatelům a těm, kdo brání mírovému šíření Alláhova slova, víry v Něho a Jeho islámského náboženství. Impulzem k válce jsou většinou osobní či národní zájmy, území, přírodní zdroje a další politické a ekonomické důvody. Islám takovéto války zakazuje a džihád povoluje ve třech situacích:

1. **Ochrana života, majetku a státních hranic – bez překračování stanovených mezí**

Alláh ve vznešeném Koránu říká:

9 Tághút = falešná božstva.

{A bojujte na stezce Boží proti těm, kdož bojují proti vám, avšak nečiňte bezpráví, neboť Bůh nemiluje ty, kdož se bezpráví dopouštějí.} (2:190)

2. **Odstranění útlaku a podpora práv utlačovaných**

Povinnost postavit se útlaku a tyranii je zmíněna v tomto koránském verši:

{A co je vám, že nebojujete na stezce Boží a za utištěné z mužů, žen a dětí, kteří říkají: „Pane náš, vyveď nás z tohoto města, jehož obyvatelé jsou nespravedliví! Dej nám ochránce Tebou vybraného a pošli nám pomocníka Tebou ustanoveného!"} (4:75)

Alláhův prorok ﷺ řekl:
„Nejlepší džihád je pravdivé slovo před tyranským a nespravedlivým vládcem."[10]

3. **Obrana víry a náboženství**

Vznešený Alláh v Koránu říká:
{Bojujte tedy proti nim, aby už nebylo pokušení k odpadlictví a aby všechno náboženství bylo jen Boží. Jestliže však přestanou, pak Bůh jasně vidí vše, co dělají.} (8:39)

Mudžáhid (muslim vyvíjející úsilí v rámci džihádu) musí mít čistý úmysl pouze potěšit Alláha. Musí jasně chápat, že džihád je možný

10 Podle Ahmada, č. 18850, Abú Dawúda, č. 4344, a at-Tirmídhího, č. 2174.

pouze v daných případech při ochraně islámu a muslimů a při šíření islámského poselství a Alláhova slova. Pokud nepřátelé islámu bojující proti muslimům přestanou útočit a přijmou podmínky pro spravedlivý mír, muslimům je nařízeno přestat bojovat. Alláh také říká:

{A budou-li ochotni k míru, buď k němu ochoten i ty a spoléhej na Boha, vždyť On slyšící je i vševědoucí.} (8:61)

A dále říká:
{Jestliže však se vás straní, aniž s vámi bojovali, a vzdají se vám na milost, pak Bůh vám nedává proti nim žádné oprávnění k boji.} (4:90)

Islám povolil boj pouze ve výše zmíněných případech a pro válčení určil přísná pravidla. Válka z jakýchkoli dalších důvodů je v islámu nepřípustná, například kvůli územní expanzi, koloniálním zájmům, odplatě atd. Islám bojovníkům nedovoluje zabíjet nahodile, ale pouze vojáky a ty, kdo ozbrojené síly přímo podporují. Islám nedovoluje ani neschvaluje zabíjení starých lidí, dětí, žen, nemocných, zdravotníků a mnichů a poustevníků, kteří se v odloučení od světa věnují uctívání Boha. Islám zakazuje zohavování těl padlých protivníků. Islám také zakazuje zabíjení dobytka a všech ostatních zvířat patřících nepřátelům, ničení obydlí a znečišťování zdrojů pitné vody včetně řek, jezer, pramenů a studen bojujících nepřátel. Tyto zásady vyplývají z mnoha koránských veršů včetně tohoto:

{Spíše usiluj pomocí toho, co ti Bůh daroval, o dosažení

příbytku posledního! Nezapomínej na úděl svůj v životě pozemském a čiň dobré tak, jak Bůh učinil dobré tobě! A neusiluj o pohoršení na zemi, vždyť Bůh nemá rád ty, kdož pohoršení šíří!“} (28:77)

Také vyplývají z mnoha Prorokových ﷺ výroků, například tohoto: **„Bojujte v Alláhově věci a v Jeho jménu proti nevěřícím v Alláha. Bojujte proti nim, avšak neporušujte své dohody či příměří, nezohavujte a nezabijte novorozence...“**[11]

A také řekl:
„... nezabijte ženu či otroka.“[12]

Toto je také v souladu s pokyny a doporučeními prvního chalífy Abú Bakra (x) pro vojenské velitele, když je posílal na džihád. Řekl: „Slyšte a poslouchejte následujících deset příkazů a pokynů: Nikoho nezraďte (když jste dali přísahu). Nekraďte z válečné kořisti. Neporušte svou přísahu věrnosti. Nezohavujte těla zabitých a mrtvých nepřátelských bojovníků. Nezabijte dítě či mladistvého. Nezabijte starého člověka. Nezabijte ženu. Nevyvracejte palmy (či jiné stromy) a ani je nezapalujte. Nekácejte a neničte ovocné stromy. Neporážejte ovci, krávu či velbloudici, vyjma pro vaše (nezbytné) nasycení. Zajisté narazíte na lidi, kteří se odloučili a o samotě se věnují uctívání Alláha, jako jsou mniši a další – nechte je být a nerušte je. Zajisté se po cestě zastavíte u lidí, kteří vám přinesou nejrůznější jídla. Pokaždé, když od nich budete jíst, při každém jídle proneste Alláhovo jméno. Zajisté narazíte na skupinu

11 Podle Muslima, č. 1731.
12 Podle Abú Dawúda a Ibn Mádži, ověřeno.

lidí, kteří si oholili střed hlavy a zbytek vlasů mají v dlouhých copáncích; s těmi je dovoleno bojovat a zabíjet je, protože to jsou nepřátelští válečníci, kteří proti vám pozvedli meče. Kupředu, ve jménu Alláha!“

Váleční zajatci nesmějí být mučeni, ponižováni či mrzačeni. Také nesmějí být uvězněni v malých celách bez přiměřené stravy a pití, v důsledku čehož by mohli zemřít. Vznešený Korán říká:

{A krmili jídlem přes lásku svou k němu chuďasa, sirotka i zajatce. „My krmíme vás z lásky k Bohu a nechceme od vás ani odměny, ani díku velkého.“} (76:8-9)

Islámská vláda může takové válečné zajatce propustit bez jakéhokoliv výkupného, za dohodnuté výkupné nebo výměnou za muslimské zajatce. Toto vychází z následujícího koránského verše:

{A když se střetnete s nevěřícími, udeřte je do šíjí, a až jim způsobíte úplnou porážku, pevně je spoutejte! A potom je buď omilostněte, anebo je propusťte za výkupné, pokud válka neodloží své břímě. A tak budiž! Kdyby Bůh chtěl, pomohl by si sám proti nim, avšak nečiní tak proto, aby vás jedny druhými podrobil zkoušce. A Bůh nedopustí, aby se ztratily skutky těch, kdož byli zabiti na cestě Boží.} (47:4)

Nemuslimští obyvatelé islámského státu a jejich rodiny mají z islámského zákona nárok na ochranu sebe i svého majetku. Nikdo nemá právo zabírat majetek nemuslimských obyvatel, ponižovat je či se dotýkat jejich cti. Nikdo nemá právo na ně nespravedlivě

útočit. Víra a náboženské praktiky nemuslimských obyvatel jsou v islámském státě respektovány, pokud nepřekračují zákon. Alláh ve vznešeném Koránu například říká:

{On pomůže těm, kteří – když jsme je upevnili na zemi – dodržují modlitbu a dávají almužnu a nařizují vhodné a zakazují zavrženíhodné. A Bohu patří konečné rozhodnutí o věcech všech.} (22:41)

Po nemuslimských obyvatelích islámského státu se požaduje placení nízké daně zvané *džizja,* která je specifickým druhem daně z hlavy vybírané od jedinců, kteří vyznávají své náboženství a přitom žijí v islámském státě a pod islámskou vládou. Například v počátcích islámských států majetní muslimové platili 2,5 % z nashromážděného majetku a nemuslimové platili *džizju* ve třech sazbách: bohatí platili ekvivalent 48 dirhamů[13] ročně, příslušníci střední vrstvy (např. obchodníci a zemědělci) ekvivalent 24 dirhamů ročně a řemeslníci (např. pekaři, truhláři apod.) platili ekvivalent 12 dirhamů ročně. Jako protihodnotu za tuto daň islámský stát nemuslimským obyvatelům poskytuje ochranu osob a majetku.

Muslimský vůdce a vojenský velitel Chálid bin al-Walíd (x) jednou nemuslimským obyvatelům islámského státu dal tento slib: „Nabízím vám svůj slib, že vás za vybranou daň budu plně chránit. Pokud poskytneme nezbytnou ochranu, máme nárok na daň z

---

13 Dirham byl muslimskou mincí s hodnotou 2,28 gramů stříbra. Název „dirham“ se dodnes v některých islámských a arabských zemích používá k označení moderní měny, avšak její hodnota již neodpovídá staré měně.

hlavy. Pokud ne, nemusíte ji platit.“ Později, když se muslimské síly musely z oné oblasti stáhnout kvůli jinde se odehrávající bitvě, muslimové vybranou *džizju* vraceli, protože nebyli schopni poskytnout slíbenou ochranu.[14]

Džizja se nevztahuje na všechny nemuslimské obyvatele islámského státu, vybírá se jen od výdělečně činných. Od této daně jsou osvobozeny mnohé kategorie obyvatel včetně chudých, nezletilých, žen, mnichů, nevidomých a postižených. Podle islámu je povinností islámského státu těmto skupinám lidí poskytovat plnou ochranu a také potřebnou finanční podporu. Slib daný vojevůdcem Chálidem bin al-Walídem nemuslimským obyvatelům iráckého města Híra, které podléhalo islámské vládě, pokračoval takto:

„Každý starý člověk, invalidní pracovník, nevyléčitelně nemocný či bohatý, který zkrachoval, a na základě toho, že si zaslouží almužnu od svých souvěrců, nebude muset platit daň z hlavy. Navíc každý z nich bude mít nárok na přiměřené příspěvky z islámské státní pokladny pro sebe a na něm závislé osoby.“[15]

Dalším příkladem je, když chalífa 'Umar bin al-Chattáb (x) jednou prošel kolem starého žebrajícího žida. 'Umar (x) se na něho zeptal a dozvěděl se, že je to nemuslimský obyvatel islámského státu. 'Umar okamžitě řekl: „Nebyli jsme k tobě spravedliví! Vybírali jsme od tebe daň z hlavy, když jsi byl mladý a aktivní, a ve stáří

14 Toto je známá událost z islámských dějin, viz např. Futúh al-Buldán od Ahmada ibn Jahjá al-Baládhurího.

15 Abú Júsuf, Al-Charadž, s. 144.

jsme tě opomněli.“ 'Umar (x) ho vzal k sobě domů a nabídl mu z jídla a oblečení, co našel. Později 'Umar správcům státní pokladny nařídil: „Sledujte a všímejte si situace podobných lidí. Nabídněte jim podporu z islámské státní pokladny, která postačí jim a jejich rodině.“

Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu říká:
{Almužny jsou pouze pro chudé a nuzné […]} (9:60)

Toto je začátek známého verše o zakátu (povinné almužně) a podle jednoho z výkladů chudí znamenají muslimy a nuzní nemuslimské obyvatele islámského státu.[16]

Obrana sebe

Fyzické bezpečí a ochrana

Lidský život je posvátný a je darem od našeho stvořitele, Alláha. K ochraně lidského života islám předepisuje trest smrti, tělesné tresty a odplatu pro ty pachatele, kteří vraždí a ubližují na zdraví. Zabití se dělí do tří kategorií: úmyslná či úkladná vražda, neúmyslné zabití a jednoznačná nehoda. Islám nařizuje popravit každého pachatele úmyslné vraždy nevinného člověka, čímž se snaží maximálně odrazovat a vymýtit pokušení vraždit. Neúmyslné zabití a zabití omylem jsou odlišné kategorie s jinými, nižšími tresty a vztahuje se na ně také placení odškodného rodině oběti. Rodina či dědici zabitého dostávají odškodné (arabsky *dijja),*

16 Tamtéž, s. 126.

mohou se však rozhodnout pachateli odpustit. Pachatel musí činit pokání k Alláhovi a jako odčinění propustí muslimského otroka. Pokud to není možné, postí se dva po sobě jdoucí měsíce.

Účelem všech těchto trestů je zachování života, protože nikdo nemá právo sahat lidem neoprávněně na život a majetek. Všichni utlačovatelé a tyrani musí být varováni před nespravedlivým zabíjením, ubližováním a obtěžováním nevinných spoluobčanů a tyto přísné tresty musí být veřejně známé. Pokud odplata není podobná spáchanému zločinu, pachatele to povzbuzuje k páchání dalších zločinů. Ostatní tělesné tresty mají stejný účel, tedy trest odpovídající zločinu je přiměřenou odplatou a je předem určený, takže nemůže docházet k dohadům a zmatkům. Trest smrti a všechny tělesné tresty mají za cíl ochránit lidský život a majetek v islámské společnosti. Vznešený Alláh v Koránu říká:
{V zákonu krevní msty je pro vás život, ó nadaní rozmyslem! Snad budete bohabojní!} (2:179)

Na onom světě bude trestem pro úkladného vraha, který se nekál, Alláhův hněv. Vznešený Alláh v Koránu říká:

{Kdokoliv zabije úmyslně věřícího, bude jeho odměnou peklo a bude v něm nesmrtelný. A Bůh se naň rozhněvá a prokleje ho a připraví mu trest strašlivý.} (4:93)

Při ochraně lidského života má podle islámu každý člověk určité povinnosti. Zmiňme zde několik z nich:

Člověk svou duši a tělo nevlastní, jsou mu pouze jako něco

posvátného dočasně svěřeny. Nikdo si nesmí vědomě ubližovat či škodit, dopouštět se jakéhokoliv sebevražedného jednání nebo riskantních činů vedoucích k újmě. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Vy, kteří věříte! Nepohlcujte si vzájemně majetky své podvodným způsobem; jiné je, jde-li o obchod na základě vzájemného souhlasu; a nepřivozujte si smrt! A věru Bůh je vůči vám slitovný.} (4:29)

Člověk si musí zajistit přiměřenou výživu, která splňuje alespoň minimální požadavky pro zachování dobrého zdraví. Není mu dovoleno odpírat si pod jakoukoliv záminkou povolené jídlo, pití, oblečení, manželství a vhodnou péči o sebe, pokud by si tím přivodil újmu. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Rci: „Kdo zakázal šaty ozdobné, jež Bůh seslal služebníkům Svým podobně jako výtečné věci pro obživu?“ Odpověz: „Toto je dáno na dobu života pozemského těm, kdož uvěřili, a bude to pro ně čisté v den zmrtvýchvstání.“ A takto My činíme srozumitelnými znamení pro lid vědoucí.} (7:32)

Nejvyšší Alláh Proroka ﷺ pokáral, když přestal jíst med, aby se tím zalíbil jedné z manželek, a stalo se to věčným poučením pro všechny muslimy. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Proroku, proč ve snaze uspokojit své ženy zakazuješ to, co Bůh ti dovolil? Vždyť Bůh je odpouštějící, slitovný.} (66:1)

Umírněnost leží mezi lakotou a rozhazovačností. Člověk smí umírněně užívat Alláhovy dary na tomto světě v mezích daných islámským zákonem a bez plýtvání. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Synové Adamovi! Odívejte se do šatů ozdobných v modlitebně každé! Jezte a pijte, avšak nepřehánějte, vždyť On nemiluje ty, kdož přehánějí!} (7:31)

Je zakázáno přehlížet fyzické potřeby těla a působit si újmu zanedbáváním či sebepoškozováním. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Bůh ukládá duši jen to, co je pro ni možné; dostane se jí odměny za to, co si pro sebe i proti sobě vysloužila.} (2:286)

Anas bin Málik (x) řekl: „Tři muži přišli k domům Prorokových ﷺ manželek, aby se dozvěděli o Prorokově ﷺ uctívání. Když o tom byli zpraveni, považovali své uctívání za nedostatečné a řekli: ‚Jak na tom jsme v porovnání s Prorokem ﷺ, když jemu Alláh odpustil jeho minulé i budoucí hříchy.‘ Jeden z nich řekl: ‚Co se mne týče, budu se modlit po celou noc.‘ Druhý řekl: ‚Já se budu trvale postit a půst nebudu přerušovat.‘ Třetí řekl: ‚Já se budu vyhýbat ženám a nikdy se neožením.‘ Přišel za nimi Prorok ﷺ a řekl:

‚Vy jste ti lidé, kteří řekli to a to? Při Alláhu, já se obávám Alláha více než vy a jsem vůči Němu nejposlušnější a nejsvědomitější z vás, ale i přesto se postím a půst přerušuji, v noci se modlím i spím a žením se. Tedy kdokoliv se odvrátí od

mé sunny, nepatří ke mně.‘“[17]

Mír a bezpečí

Nejzákladnějším ze všech lidských práv je právo na bezpečí a ochranu člověka a jeho rodiny. Žádný občan v muslimské společnosti nesmí být zastrašován či ohrožován slovy, činy nebo jakoukoliv zbraní. Výrok Alláhova posla ﷺ zní:

„Muslimovi není dovoleno zastrašovat jiného muslima.“[18]

Pocit bezpečí umožňuje členům společnosti svobodný a volný pohyb, díky čemuž mohou pracovat a poctivě si vydělávat na živobytí. Jako přísný postih těch, kdo by se pokoušeli narušovat mít, bezpečí a stabilitu v muslimské společnosti, byly ustanoveny tělesné tresty a trest smrti. Alláhův posel ﷺ ve svém kázání na rozloučenou řekl:

„Vskutku, vaše krev, čest a váš majetek jsou pro vás vzájemně zapovězené. Jsou nedotknutelné, jako je nedotknutelný tento den (den 'Arafa během *hadždže*) **v tomto posvátném měsíci** *(dhul-hidždža)* **a v tomto posvátném městě** (Mekce).“[19]

Obživa a nezávadné jídlo a pití pro všechny

17 Podle Buchárího a Muslima, jak je uvedeno v al-Lu'lu' wal-mardžán, č. 884.
18 Podle Abú Dawúda, č. 5004, imáma Ahmada a dalších, ověřeno.
19 Podle Buchárího, č. 6043.

Nezávadná obživa musí být zajištěna všem lidem v islámské společnosti tím, že pracovní síla dostane přijatelné a vhodné pracovní příležitosti. Dostupnost vhodných pracovních a podnikatelských příležitostí je klíčová k tomu, aby lidé mohli uspokojit své základní potřeby. Ti, kdo nemohou pracovat kvůli vysokému věku, postižení, chronické nemoci či ztrátě živitele v rodině, mají nárok na pomoc od islámské vlády. Zakát (povinná almužna) placený bohatšími příslušníky společnosti musí být poskytnut potřebným, kteří z opodstatněných důvodů přiměřený příjem nemohou získat. Zakát je povinným odvodem placeným bohatými a příjemci jsou určené kategorie obyvatel. Toto vychází z výroku Alláhova posla ﷺ, ve kterém dával radu svému společníkovi Mu'ádhu bin Džabalovi (x), když ho vysílal na cestu do Jemenu, kde měl vyzývat lidi k islámu:

„Řekni lidem Jemenu, že všemocný Alláh předepsal, aby se jako zakát (povinná almužna) **vybralo určité procento z jejich jmění a rozdalo se chudým a potřebným.“**[20]

Muslimové ochotně dávají další dobrovolné dary, platby apod. na dobrou věc a k potěšení všemocného Alláha, např. chudým a potřebným příslušníkům společnosti. Toto vychází z mnoha zdrojů včetně výroku Alláhova posla ﷺ:

„Není věřící, kdo se nasytí, zatímco jeho soused hladoví.“[21]

Chudí a potřební mají také nárok na spravedlivý podíl z islámské

20 Podle Muslima, č. 29.

21 Podle Bucháriho v al-Adab al-mufrad, č. 112, a podle dalších, ověřeno.

státní pokladny. Toto také vychází z výroku Alláhova posla ﷺ:

„Kdokoliv po sobě zanechá dědictví (majetek), **stane se to právem jeho dědiců. Ohledně člověka, který po sobě zanechá chudé a potřebné členy své rodiny, Alláh ﷻ a Jeho posel ﷺ se o ně postarají.“**[22]

Vhodná a přiměřená zdravotní opatření

Islám zakazuje vše, co by mohlo mít škodlivý vliv na veřejné zdraví. Islám zakazuje všechny druhy drog a omamných látek, zakazuje konzumaci krve, zdechlin, nečistých zvířat, nezdravého masa jako vepřového a všech jeho vedlejších produktů atd. Islám rovněž zakazuje všechny nemorální skutky jako smilstvo, cizoložství a homosexuální aktivity. V době moru islám ukládá karanténu pro příchozí i odchozí, aby se tak zabránilo rozšíření epidemie či vážných nemocí do širší společnosti. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Pokud uslyšíte, že je v nějaké zemi epidemie, nevstupujte tam. A pokud jste na nějakém místě, kde je nakažlivá nemoc, neopouštějte ho.“[23]

A také řekl:

„Nemocný člověk nesmí být přiveden na návštěvu k

22 Podle Bucháriho, č. 2268 a 2269.
23 Podle Ahmada, č. 15435.

zotavujícímu se člověku.“[24]

Zachování mysli

Inteligence je základem všech smysluplných a odpovědných činů, proto islám zakazuje omamné látky, které narušují fungování mysli a snižují důstojnost člověka. Arabský výraz pro víno a omamné látky je *chamr*, což znamená něco způsobujícího „zastření“ mozku. Alkohol a další drogy jsou jednou z hlavních příčin mnoha odporných zločinů s katastrofálními dopady na společnost. Podle islámského zákona je trestem za veřejné opilství bičování, jehož cílem je tuto neřest vymýtit a také od ní odrazovat ostatní. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Vy, kteří věříte! Víno, hra majsir, obětní kameny a vrhání losů šípy jsou věru věci hnusné z díla satanova. Vystříhejte se toho – a možná, že budete blaženi. Satan chce mezi vámi podnítit pomocí vína a hry majsiru nepřátelství a nenávist a odvést vás od vzývání Boha a od modlitby. Přestanete s tím tedy?} (5:90-91)

Islám zakazuje výrobu a prodej všech druhů alkoholu a omamných látek. Dokonce zapovídá i propagaci alkoholických nápojů na veřejnosti, i kdyby propagátor či prodejce sám tyto látky nekonzumoval. Tento zákaz vychází z výroku Alláhova posla ﷺ:

„Alláhova kletba padne na deset skupin lidí, kteří jsou spojeni

24 Podle Buchárího, č. 5437, a Muslima, č. 104.

s ***chamrem*** (veškerými omamnými látkami). **Na toho, kdo to vytlačuje** (či destiluje), **na toho, pro koho je to vytlačeno, na toho, kdo to prodává, na toho, kdo to kupuje, na toho, kdo to přenáší, na toho, pro koho je to přenášeno, na toho, kdo užívá** (z toho vydělaných) **peněz, na toho, kdo to pije, a na toho, kdo to podává.“**[25]

Základní vzdělání pro všechny

Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Zeptej se: „Jsou si rovni ti, kdož vědí, s těmi, kdož nevědí?“ Však připomenou si to jen ti, kdož rozmyslem jsou nadáni.} (39:9)

A také říká:

{A Bůh pak povýší ty z vás, kdož uvěřili, a ty, jimž dostalo se vědění, na stupně různé. A Bůh dobře je zpraven o všem, co děláte.} (58:11)

Na vzdělání mají v islámské společnosti právo všichni jedinci a pro každého schopného člověka je to i morální povinností. Po všech schopných, inteligentních a nadaných jedincích se v islámské společnosti požaduje, aby se vzdělávali v základech svého náboženství i v potřebných světských oborech. Vláda pak k

25 Podle Abú Dawúda, at-Tirmídhího, č. 1295, an-Nasá'ího, Ibn Mádži, č. 3423, a al-Hákima, ověřili Albání a al-Arna'út.

podpoře přiměřeného vzdělávání musí zajistit co nejlepší podmínky. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Usilování o vědění je povinností každého muslima (mužů i žen).“[26]

Také řekl:

„Kdo cestuje za věděním, považuje se jako ten, kdo usiluje v Alláhově věci, dokud se nevrátí (domů).“[27]

Podobný význam má také tento výrok Alláhova posla ﷺ:

„Kdokoliv se vydá na cestu usilování o vědění, Alláh ﷻ mu vydláždí cestu do ráje.“[28]

Učencům je zakázáno skrývat užitečné vědění, jak řekl Alláhův posel ﷺ:

„Kdokoliv skryje vědění, bude mu v soudný den nasazena ohnivá uzda.“[29]

Zachování cti, rodiny a rodové linie

26 Podle Ibn Mádži, č. 337.
27 Podle at-Tirmídhího, č. 2785.
28 Podle Abú Dawúda, č. 3:317, a at-Tirmídhího, č. 2785.
29 Podle Ibn Hibbána, č. 296.

Rodina je základem zdravé společnosti a lze ji udržet pouze podporou posvátnosti manželství. Pro zachování morální čistoty mužů, žen a dětí ve společnosti islám přísně zakazuje cizoložství, smilstvo a homosexualitu. V těchto zákazech se islám shoduje s předchozími zjevenými náboženstvími, ale jde dál v tom, že zakazuje také mnoho činů, které k páchání těchto hříchů mohou vést, jako vyzývavé oblečení a volnou zábavu mužů se ženami na veřejnosti i v soukromí. Tato opatření uzavírají cestu k pokušení. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A nepřibližujte se k cizoložství, neboť to ohavnost je i špatná cesta.} (17:32)

A také říká:
{Rci: „Pojďte sem, abych vám sdělil to, co Pán váš vám zakázal! Nepřidružujte k Němu nic, buďte laskaví k rodičům, nezabíjejte z nedostatku děti své, vždyť jsme uštědřili nezbytné pro vás i pro ně! Střezte se smilstva veřejného i tajného, nezabíjejte nikoho, koho Bůh vám zakázal, leda podle práva! A toto je to, co On vám přikazuje – snad budete rozumní!} (6:151)

'Abdulláh ibn Mas'úd (x) vyprávěl: „Řekl jsem: ‚Posle Alláhův, jaký hřích je u Alláha nejtěžší?‘ On řekl: **‚Dávat jiné na roveň Alláhovi, přestože On tě stvořil.‘** Zeptal jsem se: ‚A co potom?‘ On řekl: **‚Zabít své dítě ze strachu, že s tebou bude jíst.‘** Řekl jsem: ‚A co potom?‘ On řekl: **‚Smilnit nebo cizoložit se sousedovou manželkou.‘** Nakonec Alláhův posel ﷺ přednesl tyto koránské verše:

{A kdož nevzývají spolu s Bohem žádná božstva jiná a nezabíjejí duši žádnou, jejíž zabití Bůh zakázal – leda podle práva, a nesmilní. A kdo toto činí, ten hříchu se dopouští, za nějž mu trest zdvojnásoben bude v den zmrtvýchvstání a zůstane v něm věčně ponížený kromě těch, kdož pokání činili, uvěřili a zbožné skutky konali. A takovým Bůh špatné skutky jejich za dobré vymění, vždyť Bůh odpouštějící je a slitovný.}“ (25:68-70)[30]

Trest bičování je určen pro neženaté muže a neprovdané ženy, kteří se dopustili smilstva. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Cizoložnici a cizoložníka zbičujte, každého z nich sto ranami! A nechť vás nepojme vůči nim lítost, s ohledem na náboženství Boží, věříte-li v Boha a v den poslední. A nechť skupina věřících je svědkem trestu jejich.} (24:2)

Trest pro ženatého muže či vdanou ženu, kteří se dopustí cizoložství během manželství či po rozvodu, je stejný jako v textech Tóry: ukamenování. Pro uplatnění tohoto trestu je třeba buď plné přiznání pachatele před soudcem nebo svědectví čtyř důvěryhodných očitých svědků, kteří dosvědčí, že jasně viděli pohlavní styk s průnikem.

Přiznání znamená, že se cizoložník či cizoložnice ke svému činu otevřeně přizná před muslimským soudcem nebo vládcem. Přiznání musí být čtyřikrát zopakováno, aby nebylo jakýchkoli

30 Podle Buchárího, č. 4207, a Muslima, č. 86.

pochyb. V případě svědectví musejí čtyři důvěryhodní, pravdomluvní a spolehliví lidé muslimskému soudci či vládci potvrdit, že viděli průnik při pohlavním styku cizoložníků, což je za normálních okolností velmi vzácné.

V raných dějinách islámu bylo zaznamenáno několik případů, kdy se lidé sami přiznali ke spáchání cizoložství, protože ze své silné víry v Alláha ﷻ pocítili touhu po upřímném pokání a očištění. Protože z výroků vyplývá, že Alláh nikoho nepotrestá za stejný špatný skutek dvakrát, chtěli se tak ochránit před trestem na onom světě. Je třeba poznamenat, že pokud nedojde k penetraci a úplnému pohlavnímu styku – pokud se lidé například pouze líbají, objímají, či dotýkají – pak se žádný trest neuplatňuje.

Postih za falešné obvinění pro ty, kdo svá tvrzení a obvinění nepodloží důkazy, je osmdesát ran bičem a dalším trestem je, že od nich poté nebude přijímáno svědectví. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Ty, kdo vrhají podezření na počestné ženy a pak nepřivedou čtyři svědky, zbičujte osmdesáti ranami a nepřijímejte od nich již nikdy žádné svědectví, neboť to jsou hanebníci.} (24:4)

Posměšná a ponižující slova a činy urážející čest, důstojnost a úctu ostatních členů společnosti jsou přísně zakázány, jak Alláh říká ve vznešeném Koránu:

{Vy, kteří věříte! Nechť neposmívají se jedni lidé druhým, možná že tito jsou lepší než oni! A nechť jedny ženy se

neposmívají druhým, možná že tyto jsou lepší než ony! Neurážejte se vzájemně a nenazývejte se přezdívkami! A jak hnusný je název „hanebník“ poté, co byla přijata víra! A ti, kdož se nebudou kát, jsou věru nespravedliví! Vy, kteří věříte! Střezte se přílišného podezřívání druhých, vždyť některá podezření jsou hříchem! Nevyzvídejte a nepomlouvejte se vzájemně! Což si někdo z vás přeje jíst maso bratra svého mrtvého – vždyť by vám to bylo odporné! Buďte bohabojní, neboť Bůh věru je blahovolný ke kajícníku a slitovný.} (49:11-12)

V dalším koránském verši stojí:

{A kdo se dopustí chyby nebo hříchu a potom z toho obviní nevinného, dopouští se tím osočování a hříchu zjevného.} (4:112)

Islám chrání posvátnost lidské reprodukce pro zachování lidského rodu na zemi. Člověku bylo svěřeno opatrovnictví celé země a z Boží moudrosti je také náměstkem všemocného Alláha na zemi. Zničit reprodukční prostředky či do nich jakkoliv bez oprávněného důvodu zasahovat je podle islámu zakázané. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A když se odvrátí zády, chodí po zemi, aby šířil pohoršení a ničil sadbu i dobytek; Bůh však nemiluje pohoršení.} (2:205)

Islám považuje záměrný potrat plodu za úkladnou vraždu rovnající se vraždě dítěte, za kterou by měli být potrestáni všichni

zúčastnění. Za neúmyslný potrat v důsledku nehody či zabití může vzniknout povinnost zaplatit odškodné za plod a jako pokání Alláhovi se postit po dva po sobě jdoucí měsíce.

Mnoho výroků muslimům doporučuje, aby se ženili a měli děti. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Ožeň se s ženou, která je milující a může mít hodně dětí, protože věru v den zúčtování ukáži vaši početní převahu nad ostatními národy.“[31]

Islám klade zvláštní důraz na silné rodinné vazby a dobré vztahy mezi příbuznými. Protože rodina je základem společnosti, rodinu před rozpadem pomáhá chránit mnoho pravidel. Příbuzní mají práva i povinnosti. Člověk musí uznávat práva rodinných příslušníků a každému příbuznému je co nejvhodnějším způsobem plnit.

Úzké kontakty mezi mužskými a ženskými příbuznými, kteří nejsou natolik blízcí příbuzní, aby to vylučovalo hypotetický sňatek, mohou přinášet mnoho rodinných a společenských problémů. Aby k takovým nevhodným situacím nedocházelo, muži by neměli mít neomezené kontakty se ženami ani v rámci širší rodiny a žena může být nezahalená pouze ve společnosti svého otce, bratrů, strýců, dědů, tchána a synů.

V předislámském období nevědomosti byl rodinný systém zkažený a islám zavedl zásadní reformy, které všechny dřívější chyby

31 Podle Abú Dawúda, č. 2050.

odstranily. Nyní uvedeme několik příkladů praktik, které islám zrušil.

Islám zakazuje typ adopce, kdy dítě přijme rodové jméno adoptivního otce či rodičů a získá veškerá práva a povinnosti biologického potomka. Samozřejmě péče o sirotky a zanedbávané děti je vysoce podporována a tento druh dobrých skutků se vysoce cení. Ve vznešeném Koránu stojí:

{Bůh nevložil žádnému člověku dvě srdce do nitra jeho a z vašich žen, jež zapuzujete slovy „Jsi pro mne jak záda mé matky“, neučinil vaše matky skutečné a neučinil z vašich adoptivních dětí vaše syny skutečné. To jsou jen slova vaše, vyřčená ústy vašimi, avšak pouze Bůh mluví pravdu a vede po cestě správné. Nazývejte adoptivní děti své podle otců jejich, neboť to spravedlivější je před Bohem. A neznáte-li jejich otce, pak jsou to vaši bratři v náboženství a vaši bližní. A není pro vás hříchem to, co učiníte omylem, nýbrž jen to, co srdce vaše zamýšlela a Bůh je odpouštějící, slitovný.} (33:3-4)

Islám zakazuje připisovat otcovství dítěte muži, který otcovství sám neuznal, protože taková tvrzení ohrožují manželské vztahy a rodinný život. Žena musí být chráněna před falešnými obviněními ze smilstva a cizoložství, která se dotýkají její cti a důstojnosti. Taková tvrzení mohou navíc vzbudit pochyby a nakonec způsobit rozepře mezi ostatními sourozenci, protože není jasné, kdo je manželské a kdo nemanželské dítě. Každé dítě, které se narodí v platném manželství, je připsáno otci, aniž by bylo třeba jakýchkoli důkazů či popření. Manžel ženy nemusí nijak oznamovat, že dítě je

jeho. Tento předpoklad vychází z výroku Alláhova posla ﷺ:

„Dítě (narozené v platném manželství) **náleží svému otci.“**[32]

Jedinou výjimkou z tohoto pravidla je případ, kdy bylo nade vší pochybnost prokázáno, že žena byla manželovi nevěrná a otěhotněla s jiným mužem než manželem. Tehdy se postupuje podle zvláštních pravidel pro popření otcovství. Po popření otcovství bude dítě ve vztahu k manželovi cizím člověkem. Tedy pokud jde o dívku, nemůže se před matčiným manželem objevovat nezahalená, nemůže s ním žít, cestovat a volně se bavit.

Muslimka si v souladu s islámským právem po svatbě nechává své rodné jméno; podle islámského učení ani nemůže přijmout rodové jméno svého manžela. Při bližším pohledu pochopíme, jak velkou čest, důstojnost a úctu islám ženám dává. Tento přístup zachovává rovnost a stejné právo muslimky i muslima na své vlastní jméno, obzvláště v případě rozvodu.

Ochrana práv slabých a zranitelných

Islám ctí starší příslušníky islámské společnosti a přikazuje, aby jim byla projevována úcta a poskytována pomoc. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Za jednoho z nás muslimů se nepovažuje ten, kdo neprokazuje milosrdenství našim mladým a úctu našim

32 Podle Buchárího, č. 2105, a Muslima, č. 1457.

starým.“[33]

Islámský zákon určuje povinnost postarat se o sirotky, jak milosrdný Alláh říká ve vznešeném Koránu:

{Co sirotka se týče, toho neutiskuj.} (93:9)

A také říká:
{A nepřibližujte se k majetku sirotka, leda způsobem co nejlepším, pokud nedosáhne dospělosti. Dodržujte věrně závazky své, neboť žádáno bude zúčtování o závazku!} (17:34)

{Ti, kdož nespravedlivě pohlcuji majetky sirotků, věru pohlcují to, co v břichách jejich v oheň se promění, a spáleni budou jeho plameny.} (4:10)

Alláh ﷻ také upozorňuje na práva nevinných dětí, jejichž rodiče by se proti nim mohli dopustit zločinu a kvůli chudobě a naprosté neznalosti je zabít. Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu říká:

{Rci: „Pojďte sem, abych vám sdělil to, co Pán váš vám zakázal! Nepřidružujte k Němu nic, buďte laskaví k rodičům, nezabíjejte z nedostatku děti své, vždyť jsme uštědřili nezbytné pro vás i pro ně! Střezte se smilstva veřejného i tajného, nezabíjejte nikoho, koho Bůh vám zakázal, leda podle práva! A toto je to, co On vám přikazuje – snad budete rozumní!} (6:151)

33 Podle Abú Dawúda, č. 1984, a at-Tirmídhího, č. 2091.

Toto ilustruje, jak je slabým, nemajetným a zranitelným lidem v islámské společnosti přiznávána maximální úcta a ochrana.

Zachování majetku

Soukromé vlastnictví a majetek jsou základem ekonomiky a živobytí příslušníků společnosti. Islám osobní majetek ochraňuje a velmi přísně postihuje krádež, loupež a jakékoliv narušení nedotknutelnosti vlastnictví. Zakázány jsou také podvody, zpronevěra, monopol, hromadění a další škodlivé praktiky. Smyslem toho všeho je zajistit ochranu osobního majetku jednotlivců. Pro zloděje, který krade majetek druhých, islámský zákon po splnění přísných podmínek a po řádném soudním procesu předepisuje tělesný trest useknutí ruky. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Zloději a zlodějce utněte ruce jejich v odplatu za to, co provedli, a jako varovný příklad od Boha! A Bůh je mocný, moudrý.} (5:38)

Je třeba zdůraznit, že k amputaci ruky zlodějovi se přistupuje pouze po splnění velmi přísných podmínek, mezi něž patří:

- Ukradené věci či cennosti se musely nacházet na chráněném místě, do kterého zloděj vnikl. Pokud zloděj ukradl něco, co bylo ponecháno volně či bez dozoru, trest amputace se na to nevztahuje. Zloděj může být v takovém případě potrestán za neoprávněné sebrání věci a příslušné orgány rozhodnou o přiměřeném postihu *(ta'zír).*

- Předmětem krádeže nemůže být jídlo, které hladovějící potřebuje k přežití. Druhý chalífa 'Umar bin al-Chattáb (x) v době hladomoru (v roce ar-Ramadah) tresty za krádež neuplatňoval.
- Hodnota ukradených věcí musí přesáhnout určenou mez, nad kterou se uplatňuje amputace ruky.

K těmto tělesným trestům nelze přikročit, pokud neexistují nezvratné důkazy (tj. o spáchání zločinu jsou pochyby) a spáchaný čin není trestný podle islámského zákona.

Podle islámské právní vědy se sice na pachatele v takovém případě tělesný trest nevztahuje, avšak bude nahrazen jiným, mírnějším druhem kárného trestu. O tomto trestu rozhodne muslimský soudce s ohledem na druh, úroveň, kategorii a závažnost trestného činu a také na pachatele samotného a jeho minulost. Kárným trestem může být uvěznění, veřejné bičování, napomenutí či pokuta.

Vedle krádeže islám zakazuje veškeré narušování soukromého vlastnictví, vlastnictví nemovitostí a půdy. Toto vychází z následujícího koránského verše:

{Nepohlcujte vzájemně majetky své podvodným způsobem! Nedávejte z nich dary soudcům, abyste tak hříšně připravili lidi o část majetku, jsouce si toho vědomi!} (2:188)

Přestupníky v den zúčtování postihne velký a přísný trest. To vychází z výroku Alláhova posla ﷺ:

„Kdokoliv si nespravedlivě vezme nějaké peníze či majetek jiného muslima bez oprávnění, s takovým člověkem se Alláh setká rozhněvaný.“[34]

A podle dalšího výroku Alláhova posla ﷺ:

„Kdokoliv si přivlastní píď země, Alláh ﷻ nechá takového utlačovatele v den zúčtování obklopit sedmi zeměmi (kolem jeho krku).“[35]

Islámské právo po utlačovateli požaduje, aby vrátil půdu či majetek neprávem získaný z vlastnictví jiných muslimů, nebo se po něm může případně požadovat vyplacení hodnoty takto protiprávně zabraného majetku. Na pachatele se v těchto případech také vztahuje trest bičování, o kterém rozhoduje muslimský soudce. Islám majitele opravňuje k obraně veškerého majetku a může při tom útočníka i zabít, pokud to je jediný způsob, jak útoku zamezit. V takovém případě, pokud majitel dokáže, že útočníka zabil při ochraně svého majetku, za zabití nebude trestán. Pokud naopak útočník zabije majitele bránícího svůj majetek, majitel je mučedníkem a útočník vrahem. Toto vychází z výroku Alláhova posla ﷺ:

„Kdokoliv je zabit při obraně svého majetku, je mučedníkem.“[36]

34 Podle Ahmada, č. 3946
35 Tamtéž, č. 9588.
36 Podle Buchárího, č. 2348.

Ochrana veřejných přírodních zdrojů

Přírodní zdroje jsou veřejným majetkem a příjem z těchto zdrojů musí jít do státní poklady k financování potřeb obyvatelstva. Tyto zdroje by neměly být v soukromém vlastnictví nějaké skupiny, společenské třídy či jednotlivců. Islámská společnost má kolektivní povinnost tento majetek střežit před všemi vetřelci a útočníky. Jakékoliv nezákonné využívání společných přírodních zdrojů je podle islámského učení a zásad zakázané. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{… nebuďte však těmi, kdož na zemi šíří pohoršení!} (2:60)

Navíc to vychází z výroku Alláhova posla ﷺ:

„Muslimové jsou partnery ve třech (přírodních zdrojích): **vodě, trávě na pastvinách a ohni.“**[37]

Veřejná a soukromá práva v islámu

Islám se snaží posilovat společenské vazby mezi členy islámské společnosti. Nejprve se zabývá právy nejužší rodiny a poté příbuzných, kteří k sobě mají navzájem práva a povinnosti podle stupně příbuznosti. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Lidé, bojte se Pána svého, jenž stvořil vás z bytosti jediné a stvořil z ní manželku její a rozmnožil je oba v množství velké

37 Podle Abú Dawúda, č. 3477.

mužů i žen. A bojte se Boha, v Jehož jménu se vzájemně prosíte, a dbejte na pravidla o pokrevních svazcích, neboť Bůh zajisté nad vámi je pozorovatelem.} (4:1)

Alláh říká o určených podílech na dědictví:

{A vy nevíte, kdo z rodičů či dětí vašich je vám užitečnější. A toto je ustanovení od Boha a věru Bůh je vševědoucí, moudrý.} (4:11)

V islámu se nezanedbávají ani další vztahy, protože všechny tvoří síť vzájemnosti, která lidi osobně i společensky sbližuje. I vzdálenější lidé potřebují nějaké pouto, díky kterému si vzájemně pomáhají, cení si jeden druhého a tím vytvářejí soudržnou společnost. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{On pomůže těm, kteří – když jsme je upevnili na zemi – dodržují modlitbu a dávají almužnu a nařizují vhodné a zakazují zavrženíhodné. A Bohu patří konečné rozhodnutí o věcech všech.} (22:41)

Upevňování vztahů také popisuje tento výrok Alláhova posla ﷺ:

„Nezáviďte si navzájem; nezvyšujte jeden druhému ceny; nebuďte k sobě nenávistní; neodvracejte se od sebe a nepodrážejte se, avšak, služebníci Alláhovi, buďte bratry. Muslim je muslimovi bratrem, ani ho neutlačuje, ani nezklame. Nelže mu a nepohrdá jím. Zbožnost je zde.“ A ukázal si třikrát na hruď. **„Je dostatečně špatné, když člověk pohrdá**

svým muslimským bratrem. Muslim je pro druhého muslima nedotknutelným: jeho krev, jeho majetek a jeho čest.“[38]

A také řekl:

„Příklad věřících v lásce, náklonnosti, spolupráci a soucitu je jako jedno tělo. Když jeden orgán v těle ochoří, celé tělo nemocnou část podpoří neklidným spaním a horečkou.“[39]

38 Podle Muslima, č. 2564.
39 Podle Bucharího, č. 2238, a Muslima, č. 2586.

V islámské společnosti tedy existují jasně ustanovená veřejná a soukromá práva. Nejdůležitější z nich v islámském zákoně a učení jsou:

1. *Práva všemocného Alláha;*
2. *Práva proroka Muhammada ﷺ;*
3. *Práva dalších proroků a poslů;*
4. *Práva rodičů;*
5. *Práva manžela vůči jeho manželce;*
6. *Práva manželky vůči jejímu manželovi;*
7. *Práva dětí;*
8. *Práva příbuzných.*

Práva všemocného Alláha

Základní povinností člověka vůči Alláhovi ﷻ je uctívat pouze Jeho, nestavět Mu na roveň žádné partnery či rivaly a nepřipisovat Mu žádné syny či dcery. Věčnou pravdou vší existence je LÁ ILÁHA ILAL-ALLÁH, tedy že není božstva kromě Alláha, což znamená, že žádný takzvaný „bůh" či božstvo, nebo jakákoli jiná entita si nezaslouží uctívání a naprostou poslušnost. Toto je muslimským vyznáním víry a obsahuje následující požadavky:

Pouze Alláhovi náleží uctívání a poslušnost v absolutním slova smyslu. Nikdo nemá právo být uctíván spolu s Ním či vedle Něho. Všechna slova, činy i skryté úmysly musí být v souladu s tím, co Všemocný vymezil a člověk musí všechny skutky konat pro Jeho potěchu. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{I pravil Pán váš: „Vzývejte Mne a Já vás vyslyším! Ti, kdo se pyšně povyšují nad uctívání, ti věru vejdou do pekla, kde budou poníženi."} (40:60)

Muslim musí věřit ve jména a atributy, které si Alláh sám dal, či které Mu jsou přisuzovány na základě zjevení Jeho proroku a poslovi Muhammadovi ﷺ. Nikdo nesmí Alláhovi na základě spekulace připisovat žádná jména či vlastnosti, které nepochází buď od samotného Alláha ﷻ nebo Jeho proroka ﷺ. Člověk také nesmí vysvětlovat, přirovnávat, či vyjadřovat názory ohledně těchto Alláhových jmen a atributů. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A není nic, co by podobné Mu bylo a On slyšící je i jasnozřivý.} (42:11)

Člověk se musí ve víře Alláhovi podřídit s úplným a upřímným přesvědčením, prohlásit to svými ústy, přijmout to srdcem a svými činy ukázat pravdivost Alláhova výroku ve vznešeném Koránu:

{Věz tedy, že není božstva kromě Boha, a pros za odpuštění vin svých i vin mužů a žen věřících! Bůh dobře ví o přecházení vašem a zná i konečný příbytek váš.} (47:19)

Lidské bytosti jsou povinny zcela a úplně se podřídit Alláhově vůli. Toto vychází z pokynu v tomto koránském verši:

{A ani věřícímu, ani věřící není dána volba v záležitostech jejich, jakmile Bůh a posel Jeho věc jednou rozhodli; a kdo neposlouchá Boha a posla Jeho, ten zbloudil zjevným zbloudněním.} (33:36)

Muslim musí mít čistou lásku k Alláhovi ﷻ a Jeho prorokovi ﷺ. Tato láska by měla převyšovat lásku k jiným bytostem i k sobě samému. Nejvyšší Alláh ve verši vznešeného Koránu říká:

{Rci: „Jsou-li vám vaši otcové, vaši synové, vaši bratři, vaše manželky, váš rod a jmění, které jste získali, a obchod, jehož úpadku se obáváte, a příbytky vaše, v nichž zalíbení máte, milejší než Bůh a Jeho posel a ti, kdož na cestě Jeho bojují, tedy počkejte, až Bůh přijde se Svým rozhodnutím! A Bůh

nevede cestou správnou lid hanebníků.“} (9:24)

Člověk musí uctívat Alláha pouze způsobem ustanoveným Alláhem prostřednictvím Jeho proroka ﷺ. Není dovoleno vymyslet si spekulativně skutek uctívání a poté ho připisovat pravému náboženství; veškeré uctívání musí být v souladu se zjeveným islámským náboženstvím. Například pravidelné konání modlitby *(saláh)* přináší prospěch tím, že napomáhá k dobrým skutkům a potlačuje špatné skutky. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Sděluj jim to, co bylo ti z Písma vnuknuto! Dodržuj modlitbu, vždyť modlitba odvrací od nemravnosti a věcí zavrženíhodných! Vzpomínání pak Boha je povinností největší a Bůh dobře ví, co děláte.} (29:45)

Placení povinné almužny *(zakát)* chudým a potřebným vede k sebeočištění, potlačuje lakotu a zároveň ulehčuje těžký úděl lidí v nouzi. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Jenž ze jmění svého dával, aby čistým se stal, a dobrodiní neprokazoval jen proto, aby byl odměněn, leč jen z touhy po tváři Pána svého nejvyššího to konal. A ten věru bude spokojen.} (92:18-21)

Dodržování půstu *(saum)* člověku umožňuje získat lepší sebeovládání a kontrolu nad pokušením a vášněmi. Více pociťuje zbožnost a bohabojnost a také si uvědomuje potřeby chudých a trpících nouzí. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Vy, kteří věříte, předepsán vám jest půst, tak jako byl již předepsán těm, kdož před vámi byli – snad budete bohabojní!} (2:183)

Pouť *(hadždž)* přináší mnoho užitku, jak říká všemocný Alláh ve vznešeném Koránu:

{Aby podali svědectví o užitečných darech jim uštědřených a aby vzpomínali jména Božího ve dnech známých nad dobytčetem ze stád, jež Bůh jim v obživu daroval. Jezte z nich a nakrmte nuzného a chudého!} (22:28)

Všechny tyto a další skutky uctívání jsou ku prospěchu člověka samotného. Za normálních okolností nikdy nejsou nepřiměřeně obtížné. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Bůh si přeje vám to usnadnit a nechce na vás obtížné.} (2:185)

Alláhův posel ﷺ tento přístup podpořil svým výrokem:
„Pokud vám něco přikážu, dělejte to, nakolik můžete.“[40]

A také řekl:
„Náboženství je snadné...“[41]

V případě nemoci nebo z jiných legitimních důvodů je člověk povinnosti konat skutky uctívání buď zcela zbaven, nebo se na

40 Podle Buchárího, č. 1337.
41 Podle Buchárího, č. 39.

něho vztahují různé úlevy. Například povinná modlitba se koná částečně vstoje, ale pokud toho někdo není schopen, může ji konat vsedě a pokud ani to není možné, může se modlit vleže na boku, na zádech, či v jakékoliv jiné poloze vhodné za daných okolností. Pokud modlící se není schopen ničeho výše popsaného, může se modlit jen pohyby rukou či dokonce jen očí. Žena v období menstruace a šestinedělí je povinnosti modlit se zbavena, dokud jí krvácení zcela neustane, a zameškané modlitby ani nijak nenahrazuje.

Podmínkou pro platnost modlitby je předepsaná očista, avšak pokud muslim nenajde vodu, nebo by mu její použití uškodilo, od této podmínky se upouští. Místo omytí se provede suchá očista *(tajammum)* a poté se muslim modlí úplně stejně, jako kdyby se očistil vodou.

Muslimové a muslimky, kteří nevlastní majetek přesahující minimální hodnotu, ze které se vypočítává *zakát*, žádný *zakát* platit nemusí.

Staří a nemocní lidé, kteří se nemohou postit, jsou této povinnosti zbaveni a místo toho se vyplatí, pokud k tomu mají dostatečné prostředky. Náhradou je poskytnout potřebnému člověku jedno jídlo za každý den půstu. Obdobně může přerušit půst cestující člověk, protože cestování je obtížné a unavující. Žena během menstruace a po porodu se nepostí, dokud jí krvácení zcela neustane, a poté zameškané dny půstu nahrazuje.

Pouť *(hadždž)* není povinná pro nikoho, kdo by ji nebyl schopen

vykonat fyzicky či z finančních důvodů, protože poutník musí mít dostatečné prostředky k uspokojení svých potřeb a potřeb své rodiny nad výdaje spojené s vykonáním pouti. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A v něm jsou znamení jasná: místo Abrahamovo, a kdokoliv tam vstoupí, je v bezpečí. A Bůh uložil lidem pouť k chrámu tomuto pro toho, kdo k němu cestu může vykonat. Však ten, kdo nevěří... vždyť Bůh věru je soběstačný a obejde se bez lidstva veškerého.} (3:97)

Dalším příkladem ulehčení obtíží v islámu je situace, kdy člověk čelí nedostatku povoleného jídla a hrozí mu smrt. V takovém případě je mu dovoleno jíst i zakázané jídlo jako krev a maso zdechlin, tolik, kolik ho udrží naživu. Toto pravidlo také vychází z pokynů v tomto koránském verši:

{Bůh zakázal vám jedině zdechliny, krev, vepřové maso a to, co bylo zasvěceno někomu jinému než Bohu. Kdo však byl donucen jísti toto, aniž po tom toužil nebo přestupníkem byl, na tom nebude hříchu, vždyť Bůh je odpouštějící, slitovný.} (2:173)

Povinnosti vůči proroku Muhammadovi ﷺ

Alláh vyslal Svého posla, aby vedl lidstvo, a pokud v něho člověk uvěří a dává mu všechna jeho práva, Alláh mu slíbil jako odměnu úspěch na tomto i na onom světě. Tato práva jsou obsažena ve druhé části vyznání víry: „Muhammad je služebníkem a poslem Alláhovým." Z tohoto vyznání vyplývá následující:

Věřící se musí řídit příkazy Proroka ﷺ a musí se snažit vyhýbat neposlušnosti, jak Alláh říká ve vznešeném Koránu:

{To, co vám dává posel, to si vezměte! Ale toho, co vám odepřel, toho se zdržujte! A bojte se Boha, neboť Bůh je věru strašný v trestání Svém.} (59:7)

Muslim se musí podle svých schopností co nejvíce řídit autentickými výroky a skutky Proroka ﷺ. Nikdo nemá oprávnění měnit, přidávat nebo ubírat ze sunny Alláhova posla ﷺ. Nejvyšší Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Rci: „Milujete-li Boha, pak mne následujte a Bůh vás za to bude milovat a odpustí vám viny vaše, vždyť Bůh je odpouštějící, slitovný."} (3:31)

Věřící musí ctít zvláštní postavení a důstojnost, které Alláh dal Svému prorokovi ﷺ. Nikdo nesmí v úctě k němu ani přehánět, ani jeho postavení snižovat. Prorok ﷺ řekl:

„Nepřehánějte v úctě ke mně, jako to křesťané udělali se synem Mariiným; jsem pouze služebníkem (Alláhovým), **tedy říkejte: Alláhův služebník a Jeho posel.“**[42]

A také řekl:
„Lidé, říkejte, co máte říkat, a nenechte se svést satanem. Jsem Muhammad, služebník a posel Alláhův. Nechci, abyste mě povyšovali nad postavení, které mi dal všemocný Alláh.“[43]

A dále řekl:
„Nechvalte mě více, než si zasloužím. Alláh mě stvořil jako služebníka dříve, než mě nazval prorokem a poslem.“[44]

Muslim musí přijmout a být spokojený s jakýmkoliv rozhodnutím Alláhova proroka ﷺ, jak všemocný Alláh říká ve vznešeném Koránu:
{Však nikoliv, při Pánu tvém, oni nebudou věřící, pokud tě neučiní rozhodčím v tom, o čem jsou ve sporu. Potom nenaleznou v duších svých pochybnosti o tom, cos rozhodl, a podrobí se plným podrobením.} (4:65)

Je třeba věřit v univerzálnost poselství proroka Muhammada ﷺ pro celé lidstvo. Islám není určen jen nějaké specifické skupině lidí, jako tomu bylo v případě předchozích proroků a poslů. Toto vychází z následujícího koránského verše:

---

42 Podle Buchárího, č. 2330.
43 Podle an-Nasá'ího, ověřeno.
44 At-Tabarání

{Rci: „Lidé, já věru jsem poslem Božím k vám všem vyslaným od toho, jemuž náleží království na nebesích i na zemi. Není božstva kromě Něho a On je ten, jenž život i smrt dává. Věřte tedy v Boha a posla Jeho, proroka neučeného, jenž věří v Boha a Jeho slova, a následujte jej – snad se octnete na cestě správné!“} (7:158)

Muslim musí věřit, že Alláhův posel a prorok, Muhammad ﷺ, byl Alláhem chráněn před lidskými chybami ve vztahu k Jeho poselství lidstvu. Toto zahrnuje víru, že Prorok ﷺ k úplnému Alláhovu poselství nikdy nic nepřidal, ani z něho nic nevypustil. Toto vychází z následujícího koránského verše:
{Ani nehovoří z vlastního popudu svého.} (53:3)

Je třeba věřit, že prorok Muhammad ﷺ je posledním a konečným Alláhovým prorokem a poslem pro lidstvo a že po něm už nepřijde žádný další prorok či posel. Alláh ve vznešeném Koránu říká:
{A Muhammad není otcem žádného muže z vás, ale je poslem Božím a pečetí proroků. A Bůh je vševědoucí o věci každé.} (33:40)

A Alláhův posel ﷺ řekl:

„... a po mně nebude žádný prorok.“[45]

Muslim věří, že náboženské povinnosti a Alláhovy příkazy seslané lidstvu jsou kompletní a že Prorok ﷺ předal Alláhovo poselství v

45 Podle Buchárího, č. 4416, Muslima, č. 2404, a dalších.

úplnosti, svému národu *(umma)* dával nejlepší rady a nejlépe jej vedl ke konání dobra a vyhýbání se zlu. Toto vychází z koránského verše:

{A dnes jsou ti, kdož neuvěřili, zoufalí z náboženství vašeho, proto se jich nebojte, nýbrž bojte se Mne! Dnešního dne jsem pro vás dovršil vaše náboženství a naplnil nad vámi Své dobrodiní a zlíbilo se mi dát vám islám jako náboženství.} (5:3)

Muslim věří, že islámské zákony jsou dány Alláhem ﷻ a že různé druhy uctívání vycházejí a jsou v souladu s těmito Božími zákony. Samostatné lidské skutky nebudou přijaty (a Alláh ví nejlépe), pokud nebudou v souladu s těmito Božími zákony. Toto vychází z verše vznešeného Koránu:

{Kdo touží po jiném náboženství než po islámu, nebude to od něho přijato a v životě budoucím bude mezi těmi, kdož ztrátu utrpí.} (3:85)

Muslim musí na výraz úcty správně pozdravit Alláhova proroka ﷺ, když je zmíněno jeho jméno, jak je uvedeno v koránském verši:

{Bůh i andělé Jeho věru svolávají požehnání na proroka; vy, kteří věříte, modlete se také za něj a svolávejte na něj mír!} (33:56)

Věřící musí pociťovat skutečnou lásku a náklonnost k Alláhovu prorokovi ﷺ, silnější než ke všem ostatním, protože Alláhovo pravé náboženství a mnohá požehnání, která prorok ﷺ přinesl jako vedení lidstvu, jsou z Alláhovy vůle jediným prostředkem spásy. Toto vychází z následujícího verše ze vznešeného Koránu:

{Rci: „Jsou-li vám vaši otcové, vaši synové, vaši bratři, vaše

manželky, váš rod a jmění, které jste získali, a obchod, jehož úpadku se obáváte, a příbytky vaše, v nichž zalíbení máte, milejší než Bůh a Jeho posel a ti, kdož na cestě Jeho bojují, tedy počkejte, až Bůh přijde se Svým rozhodnutím! A Bůh nevede cestou správnou lid hanebníků.“} (9:24)

Muslim musí věnovat veškeré své úsilí a využít každé příležitosti k vyzývání ostatních, s moudrostí a trpělivostí, k Muhammadově poselství. Měl by se snažit poučit ty, kdo jsou neznalí nebo špatně informovaní, a posilovat lidi slabé a kolísající víry. Moudrý Alláh ve vznešeném Koránu říká:
{Vyzývej k cestě Pána svého moudrostí i kázáním krásným a veď s nimi spor slovy nejlepšími! Pán tvůj zná nejlépe ty, kdož z cesty Jeho zbloudili, a zná dobře i ty, kdož správně jsou vedeni.} (16:125)

Také to vychází z výroku Alláhova posla ﷺ:
„Rozšiřujte ode mne, byť i jediný verš.“[46]

46 Podle Bucharího, č. 3461, a at-Tirmídhího, č. 2669.

Práva ostatních proroků a poslů

Muslimova víra v islám není úplná a platná, pokud nevyznává víru v pravdivost všech předchozích Alláhových proroků a poslů. Muslim musí věřit, že všichni předešlí proroci a poslové byli vysláni k určitým skupinám lidí v určité době, zatímco islámské poselství je univerzální pro všechny doby a místa až do dne zúčtování. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Uvěřil posel v to, co od Pána jeho mu bylo sesláno, a uvěřili všichni věřící v Boha, anděly Jeho i Písma Jeho i posly Jeho – a My neděláme rozdíl mezi posly Jeho – a řekli: „Slyšeli jsme a uposlechli jsme; o odpuštění Tvé prosíme, Pane náš, a u Tebe je konečný cíl náš!“} (2:285)

Muslimové musí předávat islámské poselství ostatním lidem, avšak nikdy nesmí nikoho k jeho přijetí nutit, jak Alláh říká ve vznešeném Koránu:

{Nebudiž žádného donucování v náboženství!} (2:256)

Práva rodičů

Mezi práva rodičů patří úcta, láska a poslušnost. U poslušnosti platí podmínka, že nesmí být v rozporu s poslušností přikázáním Alláha a Jeho posla ﷺ. Zahrnuje péči a laskavost vůči oběma rodičům a zajištění potřeb starých rodičů. Povinností je také pokora vůči oběma rodičům a jakákoliv arogance či drzost je zakázána. Při péči o rodiče je třeba za všech okolností projevovat trpělivost a vytrvalost. Alláh ve verši vznešeného Koránu říká:
{Pán tvůj rozhodl, abyste nikoho kromě Něho neuctívali a abyste rodičům dobré prokazovali. A jestliže jeden či oba z nich u tebe zestárnou, neříkej jim „Fuj!" a neodbývej je stroze, nýbrž mluv s nimi slovem laskavým!} (17:23)

Alláhův posel ﷺ nás učil toto:
„Alláhova spokojenost (s člověkem) **závisí na spokojenosti jeho rodičů. Alláhův hněv závisí na hněvu jeho rodičů."**[47]

Oba rodiče mají na tato práva nárok, i když nejsou muslimové, pokud dětem nepřikazují jednat v neposlušnosti vůči Alláhovi ﷻ. Asmá'a, dcera Abú Bakrova, řekla: „Moje matka mě přišla navštívit, když ještě nebyla muslimka. Zeptala jsem se Alláhova proroka ﷺ ohledně její návštěvy: ‚Moje matka mě chce navštívit. Mám se k ní chovat laskavě?' On ﷺ řekl: **‚Ano, laskavě.'"**[48]

Matka musí v laskavosti, soucitu, lásce a náklonnosti dostávat

47 Podle at-Tirmídhího, č. 1962.
48 Podle Muslima, č. 1003.

přednost, jak vyplývá z výroku Alláhova Proroka ﷺ:

Za Alláhovým Prorokem ﷺ přišel muž a zeptal se ho: „Proroku Alláhův, kdo si nejvíce zaslouží mé dobré jednání a společnost?“ On ﷺ odpověděl: **„Tvoje matka.“** Muž se zeptal: „Kdo potom si zaslouží mou společnost?“ Alláhův Posel ﷺ odpověděl: **„Tvoje matka.“** Muž se zeptal: „Kdo potom?“ Alláhův Posel ﷺ odpověděl: **„Tvoje matka.“** Muž se zeptal: „Kdo potom?“ Alláhův Posel ﷺ odpověděl: **„Tvůj otec.“** A podle jiné verze odpověděl: **„Tvůj otec a potom další nejbližší a další nejbližší.“**[49]

Alláhův posel ﷺ matce přiznal trojnásobné právo na společnost oproti otci, protože matky zažívají mnohé těžkosti v těhotenství, při porodu a při péči o své děti. Alláh ve vznešeném Koránu říká: **{Uložili jsme člověku laskavost vůči rodičům jeho; matka jeho jej ve strastech nosila a ve strastech jej porodila.}** (46:15)

Toto však v žádném případě nesnižuje právo otce, jak řekl Prorok ﷺ:

„Žádný syn nemůže splatit (právo svého otce), **pokud mu nenajde otroka, nekoupí ho a pak nepropustí.“**[50]

49 Podle Bucharího, č. 2227, a Muslima, č. 2584.
50 Podle Muslima, č. 1510.

Práva manžela vůči manželce

Manžel má právo rozhodovat o domácnosti, protože je odpovědný za svou rodinu a její kompletní zajištění. Rodinu by měl vést spravedlivě, trpělivě a moudře, jak Alláh říká ve vznešeném Koránu:

{Muži zaujímají postavení nad ženami proto, že Bůh dal přednost jedněm z vás před druhými, a proto, že muži dávají z majetků svých (ženám).} (4:34)

Manželka by se měla řídit doporučeními svého manžela, pokud ji nevyzývá k neposlušnosti vůči Alláhovým příkazům a prorokovým pokynům. 'Á'iša, prorokova manželka, se ho tázala:

„Čí právo vůči ženě je největší?“ On ﷺ odpověděl: **„Jejího manžela.“** Posel ﷺ byl dále dotázán: „Čí právo vůči muži je největší?“ On ﷺ odpověděl: **„Jeho matky.“**[51]

Manželka nesmí po manželovi požadovat, co je nad jeho prostředky a schopnosti. Manželka musí chránit děti a rodovou linii svého manžela tím, že sama sebe chrání a je zcela počestná. Měla by být důvěryhodnou správkyní majetku svého manžela a neměla by do jeho domu pouštět nikoho, u koho si to manžel nepřeje. Cílem je chránit soulad v rodině, jak k tomu vyzýval Alláhův posel ﷺ:

51 Podle al-Hákima, č. 7244.

„Nejlepší žena je taková, na kterou se podíváte a bude se vám líbit, pokud jí dáte pokyn, poslechne vás a když budete nepřítomni, bude chránit a zachovávat váš majetek a rodovou linii.“[52]

Práva manželky vůči manželovi

Práv manželky vůči manželovi je mnoho, z nichž nejdůležitější jsou:

Věno: Manželka má od svého manžela nárok na věno, jež je podmínkou pro platnost manželské smlouvy. Věna se nelze vzdát předem, avšak po uzavření manželské smlouvy se manželka tohoto práva vzdát může, jak Alláh říká ve vznešeném Koránu:

{A dávejte ženám obvěnění jako dar; jestliže vám z laskavosti dají něco z toho, tedy toho užijte ve zdraví a spokojenosti.} (4:4)

Finanční zajištění: Manžel je povinen v rámci svých možností zajišťovat všechny základní potřeby své manželky, dětí a celé domácnosti. Nejvyšší Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Nechť ten, kdo je blahobytný, dává úměrně k blahobytu svému a nechť ten, jehož obživa je odměřena, dává z toho, co Bůh mu uštědřil. A Bůh neukládá duši žádné více než to, co

52 Podle Ibn Mádži, č. 1862.

sám jí dal. A Bůh po těžkostech přinese ulehčení.} (65:7)

K podpoře štědrosti mužů vůči manželkám se v islámu finanční zajišťování považuje za almužnu, kterou Alláh bohatě odmění. Prorok ﷺ řekl Sa'dovi ibn abí Waqqásovi:

„Cokoliv vydáš na svou rodinu ve snaze o Alláhovu odměnu, On tě odmění, i kdyby to bylo sousto, které vložíš manželce do úst.“[53]

Manželka má právo vzít si pro sebe a své děti přiměřenou částku z majetku svého manžela i bez jeho vědomí, pokud je dostatečně nezabezpečuje. Toto vyplývá z výroku Alláhova posla ﷺ, když mu Hind bint 'Utba řekla: „Posle Alláhův, Abú Sufján je vskutku lakomec a mně a mému dítěti nedává dostatečně, vyjma toho, co si z jeho jmění vezmu bez jeho vědomí.“ On ﷺ řekl: **„Vezmi si, co rozumně stačí pro tebe a tvého syna.“**[54]

Společnost a intimní vztah: Jedním z nejdůležitějších práv manželky je mít s manželem uspokojivý intimní vztah a trávit s ním dostatek času. Toto právo manželky a rodinných příslušníků musí být plně respektováno, protože manželka potřebuje pozorného manžela, který se o ni stará a plní jí její potřeby. Džábir vyprávěl, že mu Prorok ﷺ řekl: **„Oženil ses, Džábire?“** Džábir řekl: „Ano.“ On řekl: **„S pannou nebo** (dříve vdanou) **ženou?“** Džábir řekl: „Se (dříve vdanou) ženou.“ On řekl: **„Proč ses neoženil s pannou, aby sis s ní mohl hrát a ona s tebou, nebo**

53 Podle Buchárího, č. 3721.
54 Podle Buchárího, č. 5049.

bys ji mohl rozesmávat a ona tebe?“[55]

Ochrana veškerých manželčiných tajemství: Manžel nesmí prozradit žádné manželčiny nedostatky či nedokonalosti a vše, co u manželky vidí a co od ní slyší, musí držet jako tajemství, které nikdy nesmí být prozrazeno. V islámu je intimní vztah manželů podporován a chráněn. Manželský vztah je podle islámu posvátným svazkem, jak vyplývá z výroku Alláhova posla ﷺ:

„Jedno z nejhorších postavení bude mít v očích Alláhových v den zúčtování muž, který má intimní styk s manželkou a poté šíří tajemství své manželky na veřejnosti.“[56]

Rovnost a spravedlivost: Manžel, který se ožení s více než jednou manželkou, musí shodně zabezpečovat všechny své manželky, všem poskytnout stejné nebo srovnatelné bydlení a ošacení. S každou z nich musí trávit stejně času. Jakákoliv nespravedlnost v tomto ohledu je přísně zakázána, jak řekl Alláhův posel ﷺ:

„Ten, kdo má dvě manželky a není k oběma spravedlivý, se v den zúčtování objeví napůl ochrnutý.“[57]

Spravedlivé a laskavé chování: Manžel se ke své manželce a rodině musí chovat spravedlivě, prokazovat péči, laskavost a v rámci svých možností vyřešit všechny problémy. Přitom u své manželky musí přehlížet a odpouštět nedostatky a chyby a snažit se

55 Podle Buchárího, č, 6024.
56 Podle Muslima, č. 1437.
57 An-Nasá'í 7:63.

dosáhnout Alláhovy přízně na tomto i na onom světě. Manžel by se se svou manželkou měl radit ohledně jejich života, potřeb a plánů. Své manželce a rodině musí zajistit veškeré podmínky pro klidné prostředí doma i mimo domov. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Věřící s nejúplnější vírou jsou ti, kdo mají nejlepší charakter, a nejlepší z vás jsou ti, kdo jsou nejlepší ke svým manželkám.“[58]

Ochrana: Manžel podle svých nejlepších schopností nesmí svou manželku a rodinu vystavit žádné nemorální situaci či špatnému prostředí. Toto vychází z pokynu ve verši vznešeného Koránu:

{Vy, kteří věříte! Střezte sebe i rodiny své před ohněm, jehož palivem budou lidé a kamení. Na něj dohlížejí andělé přísní a silní, kteří se neodváží neuposlechnout Boha v ničem, co jim přikázal, a vykonají vše, co jim bylo poručeno.} (66:6)

Manžel musí chránit osobní jmění a majetek své manželky a nesmí užívat její peněžní prostředky či majetek, pokud k tomu ona předem nedá souhlas. Bez jejího svolení také nesmí provádět žádné transakce s jejími financemi.

58 Podle at-Tirmídhího, č. 1162.

Práva dětí

Děti mají mnoho práv a jedním ze základních je nárok být pojmenován dobrým jménem. Prorok ﷺ řekl:

„V den zúčtování budete voláni svými jmény a jmény svých otců, dávejte si tedy dobrá jména.“[59]

Mezi práva dětí patří zajištění všech jejich životních potřeb jako přijatelné ubytování, vhodné jídlo, přínosné vzdělání a patřičná výchova. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Je dostatečným hříchem ztratit a promarnit ty, jež jste povinni podporovat (tj. neposkytnutím náležité péče a výchovy.)“[60]

Rodiče by měli děti vést k dobrému morálnímu jednání a chránit je před zlozvyky jako jsou lhaní, podvádění, klamání, sobectví atd. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Každý z vás je pastevcem a je zodpovědný za ty, které má v péči.“[61]

Děti mají nárok na spravedlivý a rovný přístup bez jakéhokoliv nadržování některým sourozencům v přístupu a jednání, dárcích,

59 Podle Abú Dawúda, č. 4948.
60 Podle Abú Dawúda, č. 1692.
61 Podle Buchárího, č. 853, a Muslima, č. 1829.

finanční podpoře, dědictví atd. Nespravedlivé zacházení s dětmi může vést ke špatnému chování vůči některému či oběma rodičům a ostatním sourozencům. An-Nu'mán bin Bašír vyprávěl, že mu jeho otec nabídl dar ze svého jmění a jeho matka 'Umra bint Rawáha řekla: „Nebudu s tím souhlasit, dokud toho nebude svědkem Alláhův posel ﷺ." Jeho otec za ním tedy šel a požádal ho, aby byl svědkem daru. Alláhův posel ﷺ se ho zeptal: **„Dal jsi stejně všem svým dětem?"** On odpověděl: „Ne." Alláhův posel ﷺ mu řekl: **„Obávej se Alláha a buď spravedlivý v jednání ke svým dětem."** Otec tedy přišel zpět a dar vrátil na místo.[62]

Práva příbuzných

Příbuzní mají právo na zájem, návštěvy a podporu. Bohatší muslim je povinen pomáhat svým příbuzným, přičemž mají přednost nejbližší příbuzní a poté podle stupně příbuznosti další příbuzní. Muslim své bratry a příbuzné v těžkých časech podporuje a sdílí s nimi jejich starosti. Ve vznešeném Koránu najdeme slova všemocného Alláha:

{Lidé, bojte se Pána svého, jenž stvořil vás z bytosti jediné a stvořil z ní manželku její a rozmnožil je oba v množství velké mužů i žen. A bojte se Boha, v Jehož jménu se vzájemně prosíte, a dbejte na pravidla o pokrevních svazcích, neboť Bůh zajisté nad vámi je pozorovatelem.} (4:1)

62 Podle Muslima, č. 1623.

Islám muslimy vyzývá k laskavosti vůči příbuzným, i pokud se k nim příbuzní nechovají dobře, a žádá po nich udržování vztahů, i kdyby je příbuzní přerušili. Ignorování příbuzných a rodinných příslušníků spadá v islámu do kategorie velkých hříchů, jak Alláh říká ve vznešeném Koránu:

{A je možné, že obrátíte-li se zády, budete šířit pohoršení na zemi a narušíte pokrevní svazky své. Toto jsou ti, jež Bůh proklel, hluchými je učinil a zraky jejich oslepil.} (47:22-23)

Veřejná práva a povinnosti

- Práva vládce vůči lidem
- Práva lidí vůči vládě
- Práva sousedů
- Práva přátel
- Práva hostů
- Práva chudých
- Práva zaměstnanců či pracovníků
- Práva zaměstnavatelů
- Práva zvířat
- Práva rostlin a stromů (a obecně životního prostředí)
- Různá další práva

Islám věřící vyzývá, aby sdíleli starosti a zkoušky muslimských bližních na celém světě a podle svých možností jim pomáhali. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Věřící je s ostatními jako cihly jedné stavby: jeden podpírá druhého.“ Přitom si Alláhův posel propletl prsty.[63]

Islám muslimy učí respektovat reputaci ostatních muslimů a vyhýbat se nevhodnému podezřívání. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Vyhýbejte se podezřívání, podezřívání je nejhorší lež.

63 Podle Buchárího, č. 5680, a Muslima, č. 2585.

Nesledujte špatné zprávy, nedostatky a chyby svých muslimských bližních. Nešpehujte ostatní muslimy. Nesoupeřte s ostatními muslimy. Nesmíte nenávidět ostatní muslimy. Neodvracejte se od ostatních muslimů. Služebníci Alláhovi, buďte si navzájem bratry, jak vám to On ﷻ přikázal. Muslim je druhému muslimovi bratrem. Muslim musí být ke svému muslimskému bratrovi spravedlivý. Muslim nesmí svého bratra nechat napospas a opustit ho. Muslim nesmí svého muslimského bratra odhalit. Vše, co muslim vlastní, nesmí ostatní muslimové používat (bez svolení majitele) **či zneužívat** (bez práva). **Zbožnost je zde** (a ukazoval si na hruď, tj. na srdce). **Zbožnost je zde. Pro muslima je dostatečným zlem odhalit svého muslimského bratra. Vše, co muslim vlastní, je pro druhého muslima nedotknutelné: jeho krev, jeho chráněné** (důstojnost, čest a rodina) **a jeho majetek či vlastnictví. Věru, Alláh ﷻ se nedívá na vaše osoby, tvary a formy, ale na vaše srdce, skutky a činy.“**[64]

Další vodítko je obsaženo v těchto slovech Alláhova posla ﷺ:

„Muslim se nestane pravým věřícím, dokud nebude přát svému muslimskému bratrovi, co si přeje pro sebe.“[65]

Všem muslimům v islámské společnosti jsou společná tato veřejná práva:

64 Podle Muslima, č. 2563.
65 Podle Buchárího, č. 13.

Práva vládce vůči lidem

Toto právo vychází z významu koránského verše:

{Vy, kteří věříte! Poslouchejte Boha a poslouchejte posla a ty, kdož mezi vámi mají autoritu!} (4:59)

Muslim by se měl řídit následujícími pravidly, mezi než patří poslouchat vládce v tom, co není zakázané. Toto vychází z pokynu Alláhova posla ﷺ:

„Slyšte a poslechněte, i kdyby vám byl ustanoven (za vládce) **habešský otrok, pokud jedná v souladu s Alláhovou knihou.“**[66]

Poslušnost muslimskému vládci jednajícímu v souladu s Alláhovou knihou je spojena s poslušností Alláhovi ﷻ a stejně tak jakékoliv neuposlechnutí pokynů vládce jednajícího v souladu s Alláhovou knihou je ve skutečnosti neposlušností vůči Alláhovi ﷻ.

Muslimskému vládci je třeba dávat upřímné rady, které jsou prospěšné pro něho, společnost a celý národ. Muslimskému vládci je třeba připomínat jeho povinnosti a nabádat ho k věrnému dodržování jeho přísahy. Toto vychází z pokynu ve vznešeném Koránu:

{A řečí mírnou k němu promluvte, snad vzpamatuje se či zalekne.} (20:44)

66 Podle Muslima, č. 1838.

A Prorok ﷺ řekl: **„Náboženství je upřímnost.“** Lidé se zeptali: „Ke komu?“ On řekl: **„K Alláhovi, k Jeho knize, k Jeho poslovi, k vládcům muslimů a k běžným lidem.“**[67]

Následovníci musejí v obdobích krize muslimského vládce podporovat. Muslimům je nařízeno svého vládce poslouchat, neopouštět ho, či proti němu nepoštvávat lidi za účelem vyvolání nepokojů a zla. Toto vychází z pokynu Alláhova posla ﷺ: **„Pokud k vám přijde člověk, zatímco vás vede jediný vládce, a pokusí se rozdělit vaši jednotu, pak ho zabijte.“**[68]

Práva lidí vůči vládě

Muslimové v islámském státě mají vůči vládě určitá práva, která lze shrnout do následujících bodů:

Úplná spravedlnost: Toto znamená, že každému člověku se v islámské společnosti musí dostat spravedlivého zacházení. Všem jedincům, kteří mají nárok na konkrétní práva, se těchto práv musí dostat. Ke všem jedincům, po kterých se vyžaduje plnění nějaké povinnosti, se musí přistupovat spravedlivě a bez podjatosti. Odpovědnost se mezi jedince musí rozdělovat spravedlivě. Žádnému jednotlivci, třídě, skupině lidí či části společnosti se nesmí dostávat privilegií na úkor ostatních. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Vy, kteří věříte! Buďte vytrvalí ve spravedlnosti, svědčíte-li

67 Podle an-Nasá'ího.
68 Podle Muslima, č. 1852.

před Bohem, byť i to bylo proti vám samým či rodičům anebo blízkým příbuzným a ať jedná se o bohaté či chudé, vždyť Bůh je ochráncem obojích! Nenásledujte tedy vášně své před spravedlností! A jestliže ji zkřivíte anebo od ní uhnete, tedy Bůh je dobře zpraven o všem, co děláte.} (4:135)

A Alláhův posel ﷺ řekl:

„Nejmilovanějším a nejbližším Alláhovi v den zúčtování je spravedlivý vládce. A nejnenáviděnějším Alláhem a nejvzdálenějším od Něho je nespravedlivý a tyranský vládce.“[69]

Porada: Lidé mají právo, aby s nimi byly konzultovány otázky týkající se jejich ekonomických a společenských záležitostí. Takováto porada by měla probíhat obvyklým způsobem a veřejnost při ní musí dostat příležitost vyjádřit své názory a postoje ohledně záležitostí islámské obce a společnosti. Stanoviska budou přijata, pokud slouží veřejnému zájmu. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Díky milosrdenství Božímu jsi byl k nim shovívavý; kdybys byl hrubý a srdce tvrdého, byli by věru od tebe odpadli. Odpusť jim tedy a pros za ně o odpuštění a poraď se s nimi v každé záležitosti.} (3:159)

Alláhův posel ﷺ se při mnoha příležitostech řídil radou svých společníků. Při bitvě u Badru jeden ze společníků navrhl změnu umístění muslimského tábora, když se Proroka ﷺ zeptal: „Proroku

69 Podle at-Tirmídhího, č. 1329.

Alláhův, přikázal ti Alláh utábořit se na tomto místě a my v tom nemáme volby, nebo je to válečná strategie a plán?" Alláhův posel ﷺ odpověděl: „Ne. Toto je má válečná strategie." Tázající muž navrhl: „Proroku Alláhův, toto není dobrá volba místa pro tábor. Najděme vodní zdroj nejblíže k našim nepřátelům a utábořme se tam. Měli bychom všechny další vodní zdroje zahrabat a pro nás postavit vodní nádrž. Až začne bitva, budeme mít přístup k vodě, zatímco naši nepřátelé ne. Budeme tedy moci pít a užívat vodu, zatímco naši nepřátelé ne." Alláhův posel ﷺ na to řekl: **„Zajisté jsi dal nejlepší radu."**[70]

Islámské rozhodování: Základem islámského rozhodování a právních výnosů je islámské právo šarí'a. Ústava muslimského státu musí vycházet z Koránu a sunny, což jsou islámské zdroje práva. Pokud ohledně nějaké záležitosti existuje autentický text, pro osobní názor už by nemělo být místo. Islámské právo je obsáhlý systém právní vědy, do něhož spadá také soukromé, rodinné, trestní, státní a mezinárodní právo, a tento systém naplňuje všechny potřeby člověka tím nejčestnějším způsobem, protože vychází z Alláhova zjeveného vedení pro lidstvo seslaného prostřednictvím Alláhova posla ﷺ.

Politika otevřenosti: Muslimský vládce nesmí být odtržený a izolovaný od svého lidu, ani nesmí dopustit, aby jeho podjatí spolupracovníci některým lidem přístup k němu umožnili, zatímco jiným ne. Toto vychází z pokynu Alláhova posla ﷺ:

„Komukoliv je svěřeno vedení v záležitostech muslimů, avšak

70 Ibn Hišám, Prorokův životopis.

on se před nimi skrývá a nereaguje na jejich potřeby, Alláh ﷻ v den zúčtování nebude odpovídat na prosby takového vládce a ten bude trpět svou vlastní chudobou a potřebností.“[71]

Milosrdenství k lidem: Muslimský vládce musí být ke svému lidu laskavý a milosrdný a nikdy nesmí po lidech vyžadovat více, než jsou schopni splnit. Svému lidu musí všemožně a nejlepším možným způsobem usnadňovat život a zapojení do společnosti. Se starým mužem musí jednat jako se svým otcem, s mladým jako se svým synem a s člověkem stejného věku jako se svým bratrem. Muslimský vládce musí prokazovat úctu starším, laskavost a milosrdenství mladým a ohleduplnost stejně starým. Vznešený Korán nás zpravuje o vlastnostech Alláhova posla ﷺ, který byl prvním vládcem muslimského národa:

{A nyní přišel k vám již posel z vašich řad vzešlý a tíží jej, že špatného se dopouštíte, neboť mu záleží na vašem dobru. A vůči věřícím je shovívavý, slitovný.} (9:128)

Alláhův posel ﷺ také radil:

„Kdo jsou milosrdní, nechť k nim bude milosrdný Alláh. Buďte milosrdní k lidem na zemi, Alláh ﷻ bude milosrdný k vám.“[72]

'Umar bin al-Chattáb (x), druhý muslimský chalífa, si natolik uvědomoval svoji zodpovědnost před Alláhem, že jednou řekl: „Při

71 Podle Abú Dawúda, č. 2948.
72 Podle Abú Dawúda, č. 4941, a at-Tirmídhího, č. 1924.

Alláhu, kdyby v Iráku zakopla mula, bál bych se, že na to budu tázán Alláhem (v den zúčtování): ‚'Umare, proč jsi té mule nevydláždil cestu?‘“

Práva sousedů

Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu přikázal:

{Ctěte Boha a nepřidružujte k Němu nic! Chovejte se vlídně k rodičům, příbuzným, sirotkům, chudým, sousedovi pokrevně spřízněnému i cizímu, příteli ze sousedství a jdoucímu po cestě Boží a těm, jimiž vládne vaše pravice! Bůh věru nemiluje ty, kdož jsou domýšliví a vychloubační.} (4:36)

Islám sousedy rozděluje do tří kategorií:

Příbuzný soused má vůči člověku tři práva: právo příbuzného, právo souseda a právo muslima.

Muslimský soused má dvě práva: právo souseda a právo muslima.

Nemuslimský soused má právo souseda. 'Abdulláh bin 'Umar (x) jednou přišel domů a zjistil, že členové jeho rodiny porazili ovci. Okamžitě se zeptal: „Nabídli jste nějaké maso jako dar našim židovským sousedům? Protože jsem slyšel Alláhova posla ﷺ říci:

‚Anděl Gabriel ﷺ mě bez ustání nabádal, abych byl laskavý k

sousedovi, až jsem si myslel, že mu určí podíl na dědictví.‘‘[73]

Způsobovat sousedovi nesnáze je proti islámu. Prorok ﷺ řekl: **„Při Alláhu, on nevěří, při Alláhu, on nevěří, při Alláhu, on nevěří!“** Lidé se zeptali: „Kdo, posle Alláhův?“ On řekl: **„Ten, jehož soused není v bezpečí před jeho újmou.“**[74]

Alláhův posel ﷺ vysvětloval práva souseda takto:

„Víte, jaká jsou práva souseda? Pokud soused hledá pomoc, poskytněte mu ji. Pokud vás soused žádá o půjčku, půjčte mu. Pokud soused zchudne, finančně mu pomozte a pokud můžete, o jeho chudobu se postarejte. Pokud váš soused onemocní, navštivte ho. Pokud se váš soused raduje z nějakého zisku, poblahopřejte mu. Pokud vašeho souseda postihne neštěstí, vyjádřete mu soustrast. Pokud váš soused zemře, jděte mu na pohřeb. Nestavte svou stavbu nad jeho stavbu, aby tím přišel o oslunění a proudění větru. Neobtěžujte souseda pachy ze svého vaření, pokud mu nehodláte nabídnout.“[75]

I když soused způsobuje problémy, je doporučeno dobré chování. Jeden muž si 'Abdulláhovi ibn 'Abbásovi stěžoval: „Můj soused mi škodí a proklíná mě!“ On mu odpověděl: „On ve tvé záležitosti neposlouchá Alláha. Jdi a poslouchej Alláha v jeho záležitosti.“

---

73 Podle at-Tirmídhího, č. 2007.
74 Podle Buchárího, č. 5670.
75 Podle at-Tabaráního, č. 1014.

Práva přátel

Přátelé mají podle islámu také určitá práva. Toto vychází z pokynu Alláhova posla ﷺ:

„Nejlepším společníkem v Alláhových očích je ten, kdo je nejlepší ke svým společníkům, a nejlepším sousedem v Alláhových očích je ten, kdo je nejlepší ke svým sousedům.“[76]

Práva hostů

Hostitel má v islámu povinnost prokázat pohostinnost svému hostu. Prorok ﷺ řekl:

„Kdo věří v Alláha a poslední den, ať ctí svého souseda. A kdo věří v Alláha a poslední den, ať hostí svého hosta podle jeho práva.“ Jeden muž se zeptal: „A jaké je jeho právo, posle Alláhův?“ On řekl: **„Jeden den a jedna noc a pohostinnost po tři dny. A co je více než toto, je almužnou od hostitele. A kdo věří v Alláha a poslední den, ať mluví dobře, nebo zůstane zticha.“**[77]

K pohostinnosti patří hosta vřele a s úsměvem přivítat. Stejně tak host musí brát v úvahu hostitelovu situaci a nepřetěžovat ho, jak řekl Prorok ﷺ:

„Muslimovi není dovoleno zůstávat u svého bratra, až ho přivede ke hříchu.“ Lidé řekli: „Posle Alláhův, a jak ho přivede

76 Podle at-Tirmídhího, č. 1994, a Ibn Chuzajmy, č. 2539.
77 Podle Buchárího, č. 5673.

ke hříchu?“ On řekl: **„Zůstává u něho a on mu nemá co nabídnout.“**[78]

Práva chudých a potřebných

Alláh ﷻ chválí ty, kdo vydávají v Jeho věci, aby pomohli chudým a potřebným v islámské společnosti. Toto vychází z pokynů v koránském verši:

{Kdo stanovili podíl z jmění svého pro žebráka i nešťastníka nemajetného.} (70:24-25)

V islámu se almužna chudým a potřebným považuje za jeden z nejlepších skutků. Navíc jsou varováni ti, kdo své jmění skrývají a šetří a nevydávají z něho v Alláhově věci. Alláh v Koránu říká:

{Zbožnost nespočívá v tom, že obracíte tváře své směrem k východu či západu, nýbrž zbožný je ten, kdo uvěřil v Boha, v den soudný, v anděly, Písmo a proroky a rozdává z majetku svého bez ohledu na lásku k němu příbuzným, sirotkům, nuzným, po cestě (Boží) jdoucímu, žebrákům a na otroků vykoupení, a ten, kdo modlitbu dodržuje a almužnu udílí. A zbožní jsou ti, kdož úmluvy své dodržují, když je jednou uzavřeli a v protivenství, v neštěstí a v dobách násilí jsou trpěliví – to jsou ti, kdož víru pravou mají, a to jsou bohabojní.} (2:177)

---

78 Podle Muslima, č. 48.

Těm, kdo hromadí jmění, aniž by z něho podle práva dávali chudým a potřebným podle Alláhova příkazu, Alláh slíbil v den zúčtování přísný trest. Alláh v Koránu říká:

{A těm, kdož shromažďují zlato a stříbro a nevynakládají je na cestě Boží, těm oznam zvěst radostnou o trestu bolestném.} (9:34)

Z tohoto důvodu byla povinná almužna – zakát – určena jako základní pilíř víry. Zakát je dané procento (2,5%) z nashromážděného majetku za jeden rok a vztahuje se na ty, kdo vlastní majetek přesahující danou hodnotu. Muslimové tuto částku ochotně platí chudým a potřebným v poslušnosti Alláhovu příkazu. Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu říká:

{A přitom jim bylo pouze poručeno, aby uctívali Boha, zasvěcujíce mu upřímně svou víru jako hanífové, aby dodržovali modlitbu a dávali almužnu – a toto je náboženství neměnné.} (98:5)

Zakát je vymezen několika zásadami a podmínkami. Plátce zakátu musí vlastnit minimální částku, kterou určuje islámská šarí'a. Tuto částku musí ve svém vlastnictví držet po dobu jednoho roku a pokud částku vlastní po kratší dobu než jeden rok, platba zakátu se nepožaduje.

V islámu jsou definovány kategorie lidí, které mají nárok získat peníze vybrané v rámci zakátu. Toto vychází z verše ze vznešeného Koránu:

{Almužny jsou pouze pro chudé a nuzné, pro ty, kdož je vybírají, pro ty, jichž srdce se sjednotila, pro otroky a zadlužené, pro boj na cestě Boží a pro toho, kdož po ní kráčí podle ustanovení Božího, a Bůh je vševědoucí, moudrý.} (9:60)

Islám stanovuje zakát k vymýcení chudoby v islámské společnosti, čímž se řeší také druhotné problémy, které chudoba způsobuje, jako jsou krádeže, vraždy, přepadení a nespravedlivé zabírání majetku lidí. Navíc se tím oživuje sociální soudržnost a vzájemná podpora mezi příslušníky islámské společnosti. Zakát naplňuje potřeby chudých lidí a také pomáhá splatit dluhy dlužníkům, kteří je z nějakého závažného důvodu nejsou schopni splácet. Plátce si platbou zakátu očišťuje srdce, duši a také majetek, protože vlastník majetku bude po zaplacení této almužny s čistým srdcem méně sobecký a chamtivý. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Bojte se tedy Boha, jak jen můžete! Slyšte a poslouchejte a dávejte almužny pro dobro duší svých! A ti, kdož u sebe se varují skrblictví, ti věru budou blažení!} (64:16)

Zakát také očišťuje srdce méně majetných, protože budou pociťovat méně zášti, závisti a zahořklosti vůči bohatým, když vidí, že svým chudším bližním platí podle jejich práva.

Všemocný Alláh varuje ty, kdo odmítají platit zakát, před přísným trestem. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Nechť ti, kdož lakotí s tím, co jim Bůh uštědřil z laskavosti

Své, se nedomnívají, že je to pro ně lepší; naopak, je to pro ně horší. A budou mít okolo šíjí v den zmrtvýchvstání to, s čím lakotili – a Bohu připadne dědictví nebes a země a Bůh je dobře zpraven o všem, co děláte.} (3:180)

Práva zaměstnanců či pracovníků

Islám ustanovil soubor pravidel ohledně práce a pracovníků. Zaměstnavatel musí v souladu s islámským učením mít k zaměstnancům a pracovní síle spravedlivý a přátelský vztah. Tento vztah vychází z rovnosti, dobré vůle a islámského bratrství. Toto vyplývá z výroku Alláhova posla ﷺ:

„Vaši pracovníci a otroci jsou vašimi bratry, které Alláh umístil pod vaši pravomoc. Kdokoliv má někoho pod svou pravomocí, musí ho krmit z toho, co sám jí, odívat ho z toho, čím se sám odívá, a nesmí ho zatěžovat nad jeho schopnosti. Pokud je zatěžujete, pak jim pomozte.“[79]

Islám podporuje čest a důstojnost pracovníků. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Nejlepší příjem je takový, který pochází z čestné práce.“[80]

Podle islámu by zaměstnavatel měl s pracovníkem dohodnout mzdu ještě předtím, než pracovník začne pracovat.[81] Alláhův posel

79 Podle Buchárího, č. 5702.
80 Musnad Ahmad, č. 8419.
81 Al-Bajhaqí a Abdul-Razzáq v al-Musannaf.

ﷺ ustavil práva pracovníka a jeho nárok na mzdu, když řekl:

„V den zúčtování budu nepřítelem tří lidí: toho, kdo dával mým jménem a poté zradil, toho, kdo zotročil svobodného člověka a pohltil cenu, a toho, kdo zaměstnal pracovníka, ale nevyplatil mu jeho řádnou mzdu.“[82]

Alláhův posel ﷺ zaměstnavatelům nařídil, aby svému pracovníkovi vyplatili jeho mzdu dřív, než mu zaschne pot.[83]

Práva zaměstnavatelů

Islám požaduje také po pracovnících, aby se zaměstnavatelem udržovali dobrý vztah. Pracovníci mají v rámci svých schopností a dovedností co nejlépe plnit své povinnosti vůči zaměstnavateli, nesmí nic zanedbat, či svému zaměstnavateli a jeho činnosti jakkoliv škodit. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Alláhovi se líbí, když je pracovník ve své práci dokonalý.“[84]

Na podporu čestné práce a ochranu cti islám prohlásil výdělek pracovníka nejlepším výdělkem, pokud je ve své práci čestný. Prorok ﷺ řekl:

„Nejlepším výdělkem je, co se s čestností vydělá manuální

82 Podle Buchárího, č. 2114.
83 Podle Ibn Mádži, č. 2468.
84 Podle Abú Ja'lá, č. 4386, a al-Bajhaqího v al-Šu'áb, č. 5312.

prací.“[85]

Práva zvířat

Všechna domácí zvířata se musí dobře krmit, řádně o ně pečovat a zacházet s nimi laskavě. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Jedna žena vstoupila do pekla kvůli kočce, kterou zavřela, až pošla. Ta žena kočku nekrmila, nedala jí vodu k pití, ani ji nepustila ven, aby se mohla najíst hmyzu ze země.“[86]

Zvířata nesmí být při přepravování nákladu přetěžována tak, že svůj náklad neunesou. Zvířata se nesmí za žádných okolností týrat, ubližovat jim či je bít. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Alláh proklíná člověka, který popálí zvíře kvůli cejchování a tetování.“[87]

Islám zakazuje brát si zvíře za živý terč. Ibn 'Umar (x) šel kolem skupiny mladých Kurajšovců, kteří si vzali za živý terč ptáka. Ibn 'Umar (x) zjišťoval, kdo to udělal, a poté řekl: „Alláh proklíná člověka, který toto dělá.“[88]

Islám odsuzuje lidi, kteří zvířata po zabití zohavují.[89]

---

85 Podle Ahmada, č. 8393.
86 Podle Buchárího, č. 5702, a Muslima, č. 1661.
87 Podle Buchárího, č. 2236, a Muslima, č. 2110.
88 Podle Buchárího, č. 5196, a Muslima, č. 1958.
89 Podle Buchárího, č. 5196.

Islám zakazuje zvířata týrat a ubližovat jim, jak také vyplývá z výroku, který vyprávěl Ibn Mas'úd (x): „Cestovali jsme spolu s Alláhovým poslem ﷺ. On ﷺ odešel, aby vykonal potřebu. Zatímco byl pryč, uviděli jsme ptáka se dvěma ptáčaty. Vzali jsme ptáčata a matka nad námi začala poletovat. Když se Alláhův posel ﷺ vrátil, všiml si, co jsme udělali. Zeptal se: **„Kdo toho** (ptáka) **rozrušil tím, že mu vzal ptáčata, ať mu je vrátí!“** A uviděl mraveniště, které jsme vypálili, a zeptal se: **„Kdo to vypálil?“** My jsme odpověděli: „My.“ On řekl: **„Věru nikdo by neměl trestat ohněm vyjma Pána ohně.“**[90]

Islám navíc přikazuje milosrdnost při porážce zvířat na maso. Není dovoleno ostřit si nůž před zvířetem určeným k porážce nebo před jinými zvířaty. Porážka se nesmí provádět lámáním vazu, úderem, elektřinou atd. Poražené zvíře se nesmí začít zpracovávat, dokud není zcela zbaveno života. Prorok ﷺ řekl:

„Věru Alláh určil, abyste byli ke všemu laskaví. Tedy pokud zabíjíte, zabíjejte dobrým způsobem, a pokud porážíte, porážejte dobrým způsobem. Naostřete si tedy nůž, aby porážka byla snadná a rychlá.“[91]

Islám však zároveň přikazuje zabíjet nebezpečná a škodlivá zvířata a hmyz, aby se tím lidé před nimi ochránili. Lidský život je v Alláhových očích posvátný, protože Alláh člověka učinil nejctihodnějším tvorem na zemi. Tedy pokud jsou v Alláhových

90 Podle Abú Dawúda, č. 5268.
91 Podle Muslima, č. 1955.

očích práva zvířat významná, práva lidí jsou ještě významnější. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Věru jsme milostí Svou syny Adamovy poctili a na pevnině i na moři jsme je nosili a obživu jsme jim uštědřili výtečnou a před mnohými z těch, jež jsme stvořili, přednost jsme jim dali významnou.} (17:70)

Laskavé a vhodné chování ke zvířatům nejen že zvířata chrání před krutostí, ale také je odčiněním muslimových hříchů, díky čemuž se může dostat do ráje. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Když jeden muž cestoval, trpěl ohromnou žízní. Nalezl studnu, sestoupil do ní, do sytosti se napil a vylezl zpátky nahoru. U studny spatřil psa, který lapal po dechu a žízní lízal prach. Muž si pomyslel: ‚Ten pes musí trpět stejnou žízní, jakou jsem trpěl já.' Sestoupil tedy znovu do studny, do boty si nabral vodu, s botou v zubech vylezl nahoru a dal psovi napít. Nejvyšší Alláh ho pochválil, přijal jeho skutek a odpustil mu jeho hříchy.“ Lidé se zeptali: „Posle Alláhův, budeme odměněni za to, co děláme pro zvířata?“ On ﷺ odpověděl: **„Ano, vskutku. Za každého živého tvora je odměna.“**[92]

Práva rostlin a stromů

Islám povoluje využívat ovoce, které stromy plodí, avšak zakazuje kácení stromů a lámání větví bez opodstatněného důvodu. Islám

92 Podle Buchárího, č. 5663.

naopak přikazuje stromy uchovávat a podporuje jejich vysazování. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Pokud hodina (konec světa) **nastane, zatímco někdo z vás drží palmovou sazenici, potom pokud ji bude moci zasadit, než se postaví, ať to udělá.“**[93]

V islámu se sázení užitečných rostlin a prospěšných stromů považuje za dobročinnost, za kterou je muslim odměněn. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Muslim nikdy nezasadí či nepěstuje, z čeho jedí ptáci, lidé či zvířata, aniž by za tuto svou dobročinnost získal odměnu.“[94]

Různá další práva

Islám ustavuje také práva pro cesty a veřejné komunikace. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Nesedávejte kolem cest.“ Společníci, kteří tam v tu chvíli byli, řekli: „Posle Alláhův, okraje cest jsou pro nás místem, kde můžeme sedět, bavit se a povídat si.“ Když to Alláhův posel ﷺ uslyšel, odpověděl: **„Když nemůžete jinak než sedět u cest, dávejte cestám jejich práva.“** Společníci se otázali: „Posle Alláhův, jaká jsou práva cest?“ Alláhův posel ﷺ odpověděl: **„Klopit zrak (**pokud prochází žena), **odstraňovat z cesty škodlivé věci, odpovídat na pozdrav a přikazovat vhodné a zakazovat**

93 Musnad Ahmad, č. 12901.
94 Podle Muslima, č. 2195.

zavrženíhodné.“[95]

Alláhův posel ﷺ také řekl: **„Odstranění škodlivých věcí z cesty je dobrým skutkem.“**[96]

Vedle toho Alláhův posel ﷺ nabádal: **„Obávejte se dvou skutků, kvůli kterým budete prokleti.“** Společníci, kteří tam byli přítomni, se zeptali: „Posle Alláhův, jaké jsou to skutky, které jsou příčinou prokletí?“Alláhův posel ﷺ odpověděl: **„Člověk, který vykoná potřebu na veřejné cestě nebo ve stínu, kde lidé hledají odpočinek.“**[97]

Obecně mají muslimové podle islámu povinnost být k sobě navzájem ohleduplní a laskaví, bez ohledu na místo. Prorok ﷺ řekl: **„Věřící jsou ve vzájemné péči, lásce a laskavosti podobní jednomu lidskému tělu: pokud jeden orgán onemocní, celé tělo kvůli tomu postihne horečka a nespavost.“**[98]

A muslimy vyzýval k sebezdokonalování:

„Nikdo z vás není pravým věřícím, dokud nechce pro svého muslimského bratra, co chce pro sebe.“[99]

O dobách nouze Prorok ﷺ řekl:

---

95 Podle Buchárího, č. 2121, a Muslima, č. 2333.
96 Podle Buchárího, č. 2827.
97 Podle Muslima, č. 269.
98 Podle Buchárího, č. 5665.
99 Podle Buchárího, č. 13.

„Věřící jsou si navzájem jako části pevné stavby, které se vzájemně podpírají.“ Poté si propletl prsty.[100]

Muslimové nesmí jeden druhého opouštět, jak řekl Prorok ﷺ:

„Kdokoliv nepodpoří jiného muslima, když jsou jeho posvátná práva v ohrožení a jeho čest je snižována, Alláh ho opustí ve chvíli, kdy bude potřebovat Jeho pomoc. Nikdo nepomůže muslimovi, když je mu snižována čest a jeho posvátná práva jsou v ohrožení, aniž by mu Alláh nepomohl, až bude Jeho pomoc potřebovat.“[101]

Avšak pokud se tato pravidla a práva nevymáhají, zůstanou pouhými ideály a sny v lidských myslích. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Měli byste nevědomému člověku zabránit v páchání zla. Měli byste takového nevědomého člověka přimět k přikazování dobra, jinak vám Alláh urychlí trest.“[102]

Všemocný Alláh tedy v zájmu ochrany a zachování lidských práv v islámské společnosti zjevil Svému poslu ﷺ příslušná přikázání. Alláh ﷻ přikazuje nepřekračovat tato omezení a ustanovuje zákony a tresty známé jako *hudúd* (předepsané tresty). Také může člověka potrestat na onom světě.

Nyní uvedeme pouze pár příkladů islámských „přikázání“:

---

100 Podle Bucháriho, č. 5680.
101 Podle Abú Dawúda, č. 4884.
102 Podle Abú Dawúda, č, 4336, a at-Tirmídhího, č. 2169.

Islám zakazuje zabití či zavraždění jakékoliv lidské bytosti, což spadá do kategorie těžkých hříchů. Toto vychází z následujícího koránského verše:

{A nezabíjejte osoby, jež Bůh zakázal zabíjet, leda podle práva. A byl-li někdo zabit nespravedlivě, dali jsme jeho nejbližšímu pravomoc jej pomstít, nechť však při zabití nepřehání, vždyť zajisté mu bude pomoženo.} (17:33)

Islám zakazuje veškeré útoky na čest, důstojnost a soukromí člověka. Takovéto útoky jsou podle islámu těžkým hříchem. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Rci: „Pojďte sem, abych vám sdělil to, co Pán váš vám zakázal! Nepřidružujte k Němu nic, buďte laskaví k rodičům, nezabíjejte z nedostatku děti své, vždyť jsme uštědřili nezbytné pro vás i pro ně! Střezte se smilstva veřejného i tajného, nezabíjejte nikoho, koho Bůh vám zakázal, leda podle práva! A toto je to, co On vám přikazuje – snad budete rozumní!} (6:151)

Islám navíc zakazuje nejrůznější skutky, které spadají do kategorie hanebných činů, nebo jsou prostředkem šíření necudnosti ve společnosti. V islámu jsou tedy zakázány také všechny skutky, které k nemravnostem vedou. Nejvyšší Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A nepřibližujte se k cizoložství, neboť to ohavnost je i špatná

cesta.} (17:32)

Alláh ﷻ zakazuje veškeré útoky na vlastnictví a majetek ostatních. V islámu jsou tedy zakázány všechny typy krádeže, podvodu atd. Toto vychází z výroku Alláhova posla ﷺ:

„Kdokoliv podvádí, není jedním z nás.“[103]

V islámu je zakázána lichva a jakékoliv peněžní úroky kvůli nespravedlnosti, která se v důsledku toho šíří ekonomickým systémem a škodí všem, zejména chudým lidem. Nejvyšší Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A to proto, že říkali: „Vždyť prodávání je podobné lichvě!“ Bůh však dovolil prodávání a zakázal lichvu.} (2:275)

Alláh ﷻ zakazuje všechny druhy podvodu a zrady. Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu říká:

{Vy, kteří věříte! Nezrazujte Boha ani posla, vždyť byste zradili vědomě důvěru, která je vám dána.} (8:27)

Islám zakazuje monopol. Alláhův posel ﷺ řekl:
„Nikdo nemonopolizuje, vyjma hříšníka.“[104]

Islám zakazuje všechny formy uplácení a korupce, jak vyplývá z výroku Alláhova posla ﷺ:

103 Podle Muslima, č. 164.
104 Podle Muslima, č. 1605.

„Nechť Alláh prokleje ty, kdo dávají úplatky, a ty, kdo je přijímají.“[105]

Obdobný zákaz se vztahuje na záludné a protiprávní způsoby, jak připravit druhé o peníze. Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu říká: **{Nepohlcujte vzájemně majetky své podvodným způsobem! Nedávejte z nich dary soudcům, abyste tak hříšně připravili lidi o část majetku, jsouce si toho vědomi!}** (2:188)

Islám odsuzuje zneužívání moci, postavení a pravomoci k získání osobního prospěchu. Islám vládci umožňuje zabavit aktiva získaná nezákonnými prostředky a uložit je do islámské státní pokladny. Alláhův posel ﷺ svěřil muži jménem Ibn al-Lutbijja výběr zakátu. Když výběrčí přinesl vybraný zakát, řekl: „Toto je pro tebe (islámskou státní pokladnu) a toto jsem dostal jako dar.“ Alláhova posla ﷺ velice zneklidnilo, co od výběrčího slyšel, a řekl:

„Kdyby zůstal sedět v domě svého otce či matky, dostal by cokoliv z těchto darů? Při Tom, v jehož ruce je má duše, nikdo si z toho nevezme nic, aniž by to přinesl na krku v den zmrtvýchvstání, i kdyby to byl velbloud.“ Poté pozdvihl ruce, až jsme uviděli bělost jeho podpaží, a třikrát řekl: **„Alláhu, buď svědkem, že jsem předal poselství!“**[106]

Islám zakazuje všechny druhy omamných látek, které působí na mysl či mozek uživatelů. Ve vznešeném Koránu je přikázáno:

105 Podle Abú Dawúda, č. 3580, a at-Tirmídhího, č. 1336.
106 Podle Buchárího, č. 6772, a Muslima, č. 1832.

{Vy, kteří věříte! Víno, hra majsir, obětní kameny a vrhání losů šípy jsou věru věci hnusné z díla satanova. Vystříhejte se toho – a možná, že budete blažení.} (5:90)

Také je zakázáno způsobování jakékoliv újmy lidem i zvířatům, např. bitím, a další přečiny jako pomlouvání či falešné svědectví. Verš ze vznešeného Koránu varuje:

{Vy, kteří věříte! Střezte se přílišného podezřívání druhých, vždyť některá podezření jsou hříchem! Nevyzvídejte a nepomlouvejte se vzájemně! Což si někdo z vás přeje jíst maso bratra svého mrtvého – vždyť by vám to bylo odporné! Buďte bohabojní, neboť Bůh věru je blahovolný ke kajícníku a slitovný.} (49:12)

Islám podporuje důstojnost a čest lidí a zakazuje pomlouvání. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A ti, kdož urážejí věřící muže a věřící ženy, aniž si to oni zasloužili, ti se obtížili pomluvou i hříchem zjevným.} (33:58)

V islámu se klade velký důraz na soukromí člověka a jakékoliv narušování je zakázáno. Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu říká:

{Vy, kteří věříte! Nevstupujte do jiných domů kromě vlastních, pokud se nezeptáte, zda jste vítáni, a pokud nepozdravíte jejich obyvatele! A toto je pro vás vhodnější – snad si to připomenete.} (24:27)

Spravedlnost je jedním ze základů islámského náboženství. Nespravedlnost není dovolena vůči nikomu, dokonce ani ani vůči sobě samému. Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu přikazuje:

{Bůh zajisté přikazuje spravedlnost, dobré skutky i štědrost vůči příbuzným a zakazuje necudnost, zavrženíhodné skutky a vzdornost a varuje vás – snad toho pamětliví budete. Dodržujte věrně úmluvu Boží, když jste ji jednou uzavřeli, a nenarušujte přísahy, když jste je potvrdili a Boha si jako jejich ručitele vzali – vždyť Bůh dobře ví, co děláte.} (16:90-91)

Navíc podle prorokova ﷺ výroku Alláh ﷻ řekl:

„Služebníci mí, zakázal jsem pro Sebe nespravedlnost. Prohlásil jsem nespravedlnost mezi vámi za nezákonnou. Nedopouštějte se tedy navzájem žádných nespravedlivých skutků.“[107]

Alláh ﷻ zakazuje nespravedlnost také vůči těm, kdo se od muslimů liší ve víře a náboženství. Alláh ﷻ muslimy vyzývá, aby se k nemuslimským obyvatelům islámské společnosti chovali laskavě a spravedlivě. Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu říká:

{Bůh vám nezakazuje, abyste byli dobří a spravedliví vůči těm, kdož nebojovali proti vám kvůli náboženství a nevyhnali vás z příbytků vašich, neboť Bůh věru miluje poctivé.} (60:8)

Islám zakazuje urážet přesvědčení nemuslimů, protože to může

107 Podle Muslima, č. 2577 (hadít qudsí).

vyvolat odvetu ve formě dalšího urážení. Alláh ﷻ říká:

{Neurážejte ty, které oni vedle Boha vzývají, aby v nenávisti své neuráželi Boha z neznalosti!} (6:108)

Místo toho Alláh ﷻ muslimům nařídil mluvit s takovýmito lidmi férově a na úrovni. Alláh ﷻ říká:

{Rci: „Vlastníci Písma! Pojďte ke slovu rovnému pro nás i pro vás a shodněme se, že nebudeme sloužit nikomu leč Bohu a nebudeme k Němu nic přidružovat a že si nebudeme brát jeden druhého za Pána místo Boha!“ Obrátí-li se však zády, pak jim řekněte: „Dosvědčte, že my jsme do vůle Boží odevzdáni!“} (3:64)

Islám navíc zakazuje veškerou společenskou, politickou a morální zkaženost a pohoršení. Ve svatém Koránu je přikázáno:
{A nešiřte pohoršení na zemi poté, co stala se na ní náprava! A vzývejte Jej s bázní a touhou, neboť věru milosrdenství Boží jest blízké pro ty, kdož dobro konají.} (7:56)

Islám zakazuje nucené obracení nemuslimů k islámu. Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu říká:
{Kdyby byl Pán tvůj chtěl, věru by byli všichni, kdož na zemi jsou, vesměs uvěřili. Chceš snad donutit lidi, aby se stali věřícími[?]} (10:99)

To neznamená, že by muslimové neměli předávat Alláhovo poselství lidem a vyzývat je k přijetí islámské monoteistické víry,

avšak znamená to, že by muslimové měli k islámu vyzývat s moudrostí a laskavostí. Islám je nadnárodní a není ani regionálně, ani etnicky omezen. Avšak vedení je pouze v rukou Alláha ﷻ, nikoliv lidí.
Islám lidem přikazuje, aby si vládli na základě vzájemné porady. Zásada porady se vztahuje na situace, pro které není jasné pravidlo z Koránu ani sunny. Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu říká:
{… a záležitosti své na základě porady mezi sebou vyřizují... } (42:38)

Islám přikazuje, aby lidé dostávali všechna svá práva, a také volá po plné spravedlnosti mezi lidmi. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:
{Bůh vám přikazuje, abyste vraceli svěřené majetky jejich vlastníkům, a když soudíte mezi lidmi, abyste soudili spravedlivě. Vždyť Bůh – a jak krásné je to, k čemu vás napomíná – vždyť Bůh slyšící je i jasnozřivý.} (4:58)

Islám lidem přikazuje pomoci utlačovanému člověku, v nezbytných případech i s použitím síly. Toto vychází z koránského verše, jehož překlad zní:
{A co je vám, že nebojujete na stezce Boží a za utištěné z mužů, žen a dětí, kteří říkají: „Pane náš, vyveď nás z tohoto města, jehož obyvatelé jsou nespravedliví! Dej nám ochránce Tebou vybraného a pošli nám pomocníka Tebou ustanoveného!“} (4:75)

Islám ustavuje systém veřejné správy ve prospěch obecného blaha. Vzhledem k tomu, že existují určité typy lidí, kteří se nikdy

nebudou chovat spořádaně, pokud se proti jejich zločinným aktivitám nezasáhne silou, tento systém funguje k zajištění práv všem jednotlivcům. Také sleduje a řídí uplatňování těchto práv, zabraňuje jakýmkoli útokům a přiměřeně trestá porušení zákonů. Následuje stručný popis různých islámských systémů, které dohromady tvoří systém veřejné správy.

Soudní systém v islámu

Soudnictví je nezávislým administrativním systémem v islámské vládě, jehož úkolem je řešit všechny druhy právních sporů mezi různými stranami. Systém je postaven tak, aby zajišťoval spravedlnost mezi lidmi, zabraňoval útlaku a trestal utlačovatele. Islámský systém se řídí příkazy Alláha ﷻ a proroka ﷺ, jak jsou uvedeny v Koránu a sunně (výrocích).

Na soudce ucházejícího se o funkci v islámském soudnictví jsou kladeny specifické požadavky. Uchazeč musí být vyzrálý, duševně zdravý a rozumově schopný, aby dokázal zvládat obtíže a výzvy této práce. Musí být patřičně vzdělaný a obeznámený se šarí'ou (islámskými výnosy a zásadami pro povolené a zakázané v islámu) a rovněž mít přehled ve světských záležitostech, aby nemohl být snadno oklamán či uveden v omyl. Měl by být schopen vynášet rozsudky ve světských i náboženských záležitostech. Musí být čestný, důstojný, s vysokým morálním kreditem a příkladným chováním, aby jeho rozhodnutí respektovaly obě strany sporu.

Islám předepisuje pro soudce konkrétní kodex. Následující dopis od druhého chalífy 'Umara bin al-Chattába (x) jednomu jmenovanému soudci představuje pravidla platná pro všechny muslimské soudce:

> Od druhého chalífy, 'Umara bin al-Chattába, služebníka Alláhova, 'Abdulláhovi bin Qajsovi
> As-salámu alajkum.
> Rozsouzení mezi lidmi je přesným a povinným skutkem, který by

měl být náležitě proveden. Měl bys pochopit lidi, které máš před sebou. Nikdo nebude mít užitek z práva, které není naplněno. Dávej lidem u svého soudu stejnou pozornost a stejná místa k sezení, aby si vlivný člověk nemyslel, že bude mít výhody kvůli svému postavení. Navíc slabý člověk u tvého soudu neztratí naději na spravedlnost. Žalující strana musí předložit důkaz. Žalovaná strana musí složit přísahu, pokud odmítla a popřela nárok žalujícího. Lidé ve sporu se mohou rozhodnout pro vzájemný kompromis. Avšak kompromis není přijatelný, pokud povolí zakázané a naopak. Pokud jednoho dne vyneseš rozsudek, avšak po přezkoumání následujícího dne zjistíš, že ses dopustil chyby a správný rozsudek se liší od toho, který jsi vynesl, pak [případ znovu otevři a] vydej správný rozsudek. Buď si vědom, že návrat ke správnému rozsudku je lepší než setrvávat hluboko v nepravdě. Snaž se porozumět nejasným záležitostem, ohledně kterých není žádný text v Koránu ani v sunně, a zkoumej obdobné výnosy, rozsudky a případy. Po nabytí příslušných vědomostí posuď své případy. Poté zvol rozsudek nejmilejší Alláhovi a nejbližší pravdě v tvých očích. Dej příležitost žalujícímu tvrdícímu něco, co není právě přítomné, aby to dokázal, a stanov mu na to lhůtu. Pokud takový žalující přinese důkaz, rozhodni případ v jeho prospěch. Pokud ne, rozhodni proti jeho případu. Všichni muslimové jsou ve věci svědectví důvěryhodní, vyjma člověka, který byl bičován za hanebný čin v islámské společnosti, nebo člověka, který je znám pro falešná svědectví, či člověka, který je blízkým či vzdáleným příbuzným žalujícího. Alláh ﷻ se postará o všechna skrytá tajemství lidí a pomůže ti [při posuzování] přinesením důkazů. Také se nesmíš znepokojovat, stát se nesnášenlivým, či si stěžovat na lidi ve sporu v oprávněných záležitostech, ve kterých tě Alláh odmění za trpělivost a bude spokojen s výsledkem. Když má člověk dobrou a čistou duši u Alláha ﷻ, Alláh zlepší jeho vztahy s lidmi.[108]

108 At-Tirmídhí, č. 3472.

V islámské společnosti má každý jedinec bez ohledu na svou víru či náboženskou příslušnost a společenské postavení určitá nezadatelná práva, mezi než patří:

- Právo získat rozsudek proti utlačovatelům. Člověk může utlačovatele žalovat u soudu.
- Právo na rovnost při slyšení před soudcem. Toto vychází z výroku Alláhova posla ﷺ, když dával pokyny Alímu (x) při jeho jmenován soudcem:

  „Alláh ﷻ zajisté povede tvé srdce a upevní tvůj jazyk [k pravdě]. **Když před tebou budou sedět žalující a žalovaný, nevynášej rozsudek pro jednoho, dokud jsi nevyslechl druhého stejně, jako jsi vyslechl prvního.“**[109]

- Právo na presumpci neviny. Alláhův posel ﷺ řekl:

  „Pokud by se lidem dávalo [rozsudky] **na základě jejich tvrzení, viděl bys lidi dožadovat se krve druhých a jejich majetku. Avšak žalovaný musí přísahat.“**[110]

  V Bajhaqího verzi tento výrok končí:

  „Žalující musí předložit důkaz a žalovaný musí přísahat.“

- Právo, že na základě pouhého podezření není podezřelému

109 Podle Abú Dawúda, č. 3582.
110 Podle Buchárího, č. 1711, a Muslima, č. 4277.

upírán spravedlivý proces a jeho specifická práva. Podezřelý nesmí být například jakkoliv mučen, vystaven násilí, surovosti či nepříjemnostem, aby tím byl donucen k přiznání. Tento zákaz je nepřímo odvozen z následujícího prorokova výroku:

„Alláh ﷻ zprošťuje moji ummu z následujícího: omylu, zapomenutí a čehokoliv, k čemu byli donuceni.“[111]

Druhý chalífa 'Umar bin al-Chattáb (x) řekl: „Člověk nebude zodpovědný za své přiznání, pokud jste mu způsobili bolest, vyděsili ho, či ho uvěznili [k vynucení přiznání].“[112]

- Právo, že viník bude potrestán pouze za to, co bylo v rámci jeho osobní odpovědnosti. To znamená, že nikdo nesmí být postihován za chyby druhých. Podezření, obvinění a trest se musí omezovat pouze na viníka a nesmí se rozšiřovat na jeho rodinné příslušníky. Spravedlivý Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Kdo zbožné skutky koná, sám pro sebe tak činí, však kdo zlé koná, sám proti sobě samému tak činí. Pán tvůj pak věru služebníkům svým nekřivdí.} (41:46)

Alláhův posel ﷺ řekl:

---

111 Podle Ibn Mádži, č. 2053.
112 Tento výrok uvádí Abú Júsuf ve své knize al-Charadž.

> **„Nikdo by neměl být** [viněn] **za špatné skutky svého bratra či otce.“**[113]

Hisba – systém odpovědnosti v islámu

Hisba je systém dobrovolné odpovědnosti v islámu, kdy muslim přikazuje vhodné, zakazuje zavrženíhodné a usměrňuje ty, kdo veřejně páchají hříchy, dopouštějí se hanebných skutků a konají nemorální činy jako je prodej, propagace a obchodování s nelegálními produkty, monopolizace základních potřeb lidí, podvádění a další nezákonné aktivity. Toto je splněním Alláhova příkazu ze vznešeného Koránu:

{Vy jste národ nejlepší, jenž kdy povstal mezi lidmi; vy přikazujete vhodné, zakazujete zavrženíhodné a věříte v Boha.} (3:110)

Podle tohoto systému odpovědnosti lidé dobrovolně dohlížejí na veřejný pořádek a údržbu veřejných zařízení a tím chrání ostatní před nebezpečím úrazu na veřejných místech.

Muslim by se měl obávat odpovědnosti a Alláhova trestu. Ve vznešeném Koránu jsou zmíněny mnohé příklady našich předchůdců:

{Byly proklety ty z dětí Izraele, které neuvěřily, jazykem

113 An-Nasá'í, 8:53.

Davida i Ježíše, syna Mariina. A to bylo za to, že neposlouchali a byli přestupníky a že si vzájemně nezakazovali konání zavrženíhodného. A jak hnusné bylo to, co dělali!} (5:78-79)

Ve světle následujícího výroku Alláhova posla ﷺ musí každý jedinec v islámské společnosti aktivně jednat v rámci povinnosti *hisby,* samozřejmě podle svých možností. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Kdokoliv z vás vidí zlo, musí ho změnit svou rukou. Pokud nemůže, měl by ho zastavit svým jazykem. Pokud nemůže, pak by ho měl nenávidět ve svém srdci, a to je nejslabší víra.“[114]

Napravování zločinného skutku či neřesti není přípustné tehdy, pokud by to způsobilo více škody než užitku a celá situace by se tím jen zhoršila. Při přikazování vhodného a zakazování zavrženíhodného je třeba postupovat rozumně a uvážlivě.

Alláhův posel Muhammad ﷺ shrnuje lidská práva do jediné výmluvné věty:

„Vskutku vaše krev, váš majetek a vaše čest jsou vám navzájem posvátné jako tento posvátný den, v tomto posvátném měsíci a v tomto posvátném městě.“[115]

Většina lidských práv uvedených v různých prohlášeních je v podstatě shodná s tímto výrokem proneseným při pouti na rozloučenou, kdy Alláhův posel ﷺ promluvil k největšímu

114 Podle Muslima, č. 78.
115 Podle Bucháriho, č. 105.

shromáždění muslimů té doby. Islámské zákony a nařízení mají za cíl chránit práva a tvrdě postupovat proti porušitelům zákona.

Islámská deklarace lidských práv

Následující text je Káhirská deklarace lidských práv v islámu. Je třeba upozornit, že práva uvedená v této deklaraci jsou pouze vodítkem a obecnými pravidly, protože podle islámu se práva a povinnosti vzájemně neoddělitelně doplňují. Obecné zásady a pravidla pro lidská práva v islámu se dělí do různých kategorií a dále do podkategorií. Proto uvádíme pouze shrnutí, protože popsání všech podrobností by přesahovalo rozsah této publikace. Lze tvrdit, že islám přišel ochránit všechna lidská práva a učinit lidské bytosti šťastnějšími na tomto i na onom světě.

***

Devatenáctá islámská konference ministrů zahraničních věcí (Mírové zasedání, Vzájemná propojenost a rozvoj), která se konala v Káhiře, Arabské republice Egypt, 9. až 14. muharramu 1411 hidžry (31. července až 5. srpna 1990).

S plným vědomím postavení lidstva v islámu jakožto Alláhova náměstka na Zemi;

Uznávajíce důležitost vydání dokumentu o lidských právech v islámu, který bude sloužit za vodítko pro členské státy ve všech oblastech života;

Po přezkoumání etap, kterými dosud prošel návrh tohoto dokumentu, a po příslušné zprávě generálního tajemníka;

Po přezkoumání Zprávy ze zasedání výboru právních expertů, které se konalo v Teheránu od 26. do 28. prosince 1989;

Souhlasí s vydáním Káhirské deklarace lidských práv v islámu, která bude sloužit jako obecné vodítko pro členské státy v oblasti lidských práv.

Potvrzujíce civilizační a historickou roli islámské obce, kterou Alláh učinil nejlepší obcí, a která dala lidstvu univerzální a vyváženou civilizaci, ve které je dosaženo souladu mezi tímto pozemským a oním světem, kde se znalosti doplňují s vírou k naplnění očekávání této obce, že ukáže cestu celému lidstvu, které je zmateno z rozličných a protichůdných přesvědčení a ideologií, a že poskytne řešení všech chronických problémů této materialistické civilizace.

Jako příspěvek k úsilí lidstva při uplatňování lidských práv, při ochraně člověka před vykořisťováním a pronásledováním, a k potvrzení jeho svobody a práva na důstojný život v souladu s islámskou šarí'ou.

S přesvědčením, že lidstvo, které dosáhlo pokročilé úrovně v materiální vědě, naléhavě potřebuje a vždy bude potřebovat víru k podpoře své civilizace a jako sebemotivující sílu k ochraně svých práv;

S vírou, že základní práva a svobody podle islámu jsou nedílnou součástí islámského náboženství, a že nikdo z principu nemá právo je zrušit, úplně či částečně, nebo je porušovat či ignorovat, protože jsou závaznými Božími příkazy obsaženými v Alláhem zjevených knihách seslaných prostřednictvím posledního z Jeho proroků k završení předchozích Božích poselství, a že ochraňování těchto základních práv a svobod je skutkem uctívání, zatímco jejich zanedbávání či porušení je zavrženíhodným hříchem, a že ochrana těchto základních práv a svobod je individuální odpovědností

každého člověka a kolektivní odpovědností celé ummy (muslimské obce).

Tímto na základě výše uvedených zásad prohlašuje následující:

Článek 1:

(a) Všechny lidské bytosti tvoří jedinou rodinu, jejíž členy spojuje poddané postavení vůči Alláhovi a původ u Adama. Všichni lidé jsou si rovni v základní lidské důstojnosti a základních povinnostech a odpovědnosti, bez jakékoli diskriminace na základě rasy, barvy pleti, jazyka, přesvědčení, pohlaví, náboženství, politické příslušnosti, společenského postavení či dalších kritérií. Pravé náboženství je zárukou posílení této důstojnosti na cestě k lidské integritě.

(b) Všechny lidské bytosti jsou Alláhova stvoření a On nejvíce miluje ty, kteří jsou nejprospěšnější Jeho stvoření, a nikdo není nadřazen druhému, vyjma podle zbožnosti a dobrých skutků.

Článek 2:

(a) Život je Boží dar a právo na život je zaručeno každé lidské bytosti. Je povinností všech jednotlivců, společností a států ochránit toto právo proti jakémukoli narušení a je zakázáno připravit o život vyjma z důvodů předepsaných v šarí'e.

(b) Je zakázáno použití jakýchkoli prostředků, které by mohly vést ke genocidnímu zničení lidstva.

(c) Ochrana lidského života během Alláhem určené doby je povinností předepsanou šarí'ou.

(d) Ochrana před ublížením na zdraví je zaručeným právem. Je povinností státu zaručit ho a je zakázáno jeho porušení bez šarí'ou

oprávněného důvodu.

Článek 3:

(a) V případě použití síly a v případě ozbrojeného konfliktu není přípustné zabít nebojující civilisty jako staré lidi, ženy a děti. Ranění a nemocní mají právo na lékařské ošetření; váleční zajatci mají právo na výživu, přístřeší a oblečení. Je zakázáno zohavovat a mrzačit mrtvá těla. Požaduje se výměna válečných zajatců a zajištění návštěv či opětovné sloučení rodin rozdělených válečnými okolnostmi.

(b) Je zakázáno kácet stromy, ničit zemědělské plodiny či zabíjet hospodářská zvířata, ničit civilní stavby a zařízení nepřátelské strany ostřelováním, výbuchy či jinými způsoby.

Článek 4:

Každá lidská bytost má nárok na lidskou nedotknutelnost a ochranu svého dobrého jména a cti během svého života i po smrti. Stát a společnost musí chránit ostatky a pohřební místa před znesvěcením.

Článek 5:

(a) Rodina je základem společnosti a manželství je základem rodiny. Muži a ženy mají právo na manželství a žádné omezení na základě rasy, barvy pleti či národnosti jim nesmí bránit v uplatnění tohoto práva.

(b) Společnost a stát musí odstranit všechny překážky pro manželství, usnadňovat jej a chránit rodinu a její blaho.

Článek 6:

(a) Žena je rovnocenná muži v lidské důstojnosti a má svá vlastní práva a povinnosti; je samostatným občanským subjektem, má svou finanční nezávislost a právo ponechat si své vlastní jméno a rodinný původ.

(b) Manžel je odpovědný za zabezpečení a blaho rodiny.

Článek 7:

(a) Od okamžiku narození má každé dítě práva vůči svým rodičům, společnosti a státu na náležitou péči, výchovu a materiální, hygienickou a morální péči. Plod i matka musí být chráněni a musí se jim dostat zvláštního zacházení.

(b) Rodiče a lidé v obdobné pozici mají právo zvolit typ vzdělání, jaký si pro své děti přejí, za podmínky, že berou v úvahu nejlepší zájem a budoucnost dětí v souladu s etickými hodnotami a zásadami šarí'i.

(c) Oba rodiče mají nárok na určitá práva od svých dětí a příbuzní mají práva vůči svým příbuzným, v souladu s principy šarí'i.

Článek 8:

Každá lidská bytost má právo na právní způsobilost se všemi právy a povinnostmi. V případě, že dojde ke ztrátě či omezení této způsobilosti, má člověk právo být zastupován svým opatrovníkem.

Článek 9:

(a) Vzdělávání se je povinností a poskytování vzdělání je povinností společnosti a státu. Stát musí zajistit dostupnost způsobů a prostředků pro vzdělávání a musí zaručit jeho různorodost v zájmu společnosti tak, aby se člověk mohl seznámit s islámským náboženstvím a odhalovat tajemství vesmíru ku

prospěchu lidstva.

(b) Každá lidská bytost má právo získat jak náboženské, tak světské vzdělání v různých výukových, vzdělávacích a výchovných institucích včetně rodiny, školy, univerzity, médií atd., a to propojeným a vyváženým způsobem, který bude rozvíjet jeho lidskou osobnost, posilovat víru člověka v Alláha a podporovat úctu člověka k právům i povinnostem a k jejich ochraně.

Článek 10:

Islám je náboženstvím pravdivé nezkažené podstaty. Je zakázáno vyvíjet jakýkoli nátlak na člověka, nebo využívat jeho chudoby či nevědomosti k donucování, aby vyměnil své náboženství za jiné náboženství nebo za ateismus.

Článek 11:

(a) Lidské bytosti se rodí svobodné a nikdo nemá právo je zotročovat, ponižovat, utlačovat nebo vykořisťovat a není možná žádná poddanost vyjma všemocnému Alláhovi.

(b) Všechny formy kolonialismu jsou jedním z nejhorších způsobů zotročování a jsou zcela zakázány. Národy trpící kolonialismem mají plné právo na svobodu a sebeurčení. Je povinností všech států a národů podporovat úsilí kolonizovaných národů o odstranění všech forem okupace a všechny státy a národy mají právo na zachování své nezávislé identity a kontroly nad svým bohatstvím a přírodními zdroji.

Článek 12:

Každý člověk má v rámci šarí'i právo na volný pohyb a na volbu místa svého pobytu, ať ve své zemi či mimo ni, a pokud je

pronásledován, má právo hledat útočiště v jiné zemi. Země, do které se uprchlík uchýlil, má povinnost poskytnout žadateli o azyl ochranu, dokud mu nebude zajištěno bezpečí, pokud azyl není motivován spácháním činu, který se v šarí'e považuje za zločin.

Článek 13:

Práce je právem zaručeným státem a společností pro každého práceschopného člověka. Každý si může svobodně zvolit práci, která mu nejlépe vyhovuje a která slouží jeho zájmům, stejně jako zájmům společnosti. Zaměstnanec má právo na ochranu a bezpečí, stejně jako na další sociální záruky. Nesmí mu být přidělena práce nad jeho schopnosti a nesmí být podroben donucování, vykořisťování či jakékoli újmě. Má nárok – bez jakékoli diskriminace podle pohlaví – na spravedlivou mzdu za svou práci bez odkladu, stejně jako na dovolenou a služební postup, který si zaslouží. Zaměstnanec má ze své strany povinnost se své práci řádně a pečlivě věnovat. V případě, že se pracovníci a zaměstnavatel v jakékoliv záležitosti dostanou do sporu, musí zasáhnout stát a spor vyřešit, předmět stížnosti napravit, práva potvrdit a vymoci spravedlnost bez předpojatosti.

Článek 14:

Každý má právo vydělávat si legitimně na živobytí bez monopolizace, podvodu nebo působení újmy sobě či ostatním. Lichva *(ribá)* je výslovně zakázána.

Článek 15:

(a) Každý má právo vlastnit majetek nabytý legitimním způsobem a má nárok na svá vlastnická práva, aniž by tím vznikala škoda jemu, ostatním či společnosti obecně. Vyvlastnění není přípustné, s

výjimkou veřejného zájmu a po bezodkladné výplatě odpovídající náhrady.

(b) Konfiskace a zabavení majetku jsou zakázány, vyjma zákonem vymezené nutnosti.

Článek 16:

Každý má právo užívat výsledků své vědecké, literární, umělecké či technické práce, jejímž je autorem, a má právo na ochranu duševního i hmotného prospěchu z toho plynoucího, pokud to není v rozporu se zásadami šarí'i.

Článek 17:

(a) Každý má právo na život v nezávadném prostředí mimo neřesti a morální zkaženost, které bude napomáhat zdravému etickému rozvoji jeho osobnosti. Je povinností státu a obecně společnosti zaručit toto právo.

(b) Každý má právo na zdravotní a sociální péči a na přístup k veřejné občanské vybavenosti, kterou poskytuje společnost a stát v rámci svých dostupných zdrojů.

(c) Státy mají povinnost zaručit právo jednotlivce na slušné živobytí, které mu umožní naplnit potřeby jeho a na něm závislých osob, včetně jídla, ošacení, bydlení, vzdělání, lékařské péče a všech ostatních základních potřeb.

Článek 18:

(a) Každý má právo na život v bezpečí pro sebe, své náboženství, své rodinné příslušníky, svou čest a svůj majetek.

(b) Každý má právo na soukromí ve svých osobních záležitostech,

ve svém domově, ve své rodině, ohledně svého majetku a vztahů. Není povoleno nikoho špehovat, sledovat, nebo poškozovat jeho dobré jméno. Stát má povinnost chránit člověka před svévolnými zásahy.

(c) Soukromé obydlí je ve všech případech nedotknutelné. Nesmí se do něj vstupovat bez dovolení jeho obyvatel či jakýmkoliv protiprávním způsobem, nesmí být zničeno či zkonfiskováno a jeho obyvatelé vystěhováni.

Článek 19:

(a) Všichni jedinci jsou si před zákonem rovni, bez rozdílu mezi vládcem a obyvateli.

(b) Právo domáhat se spravedlnosti je zaručeno všem.

(c) Právní odpovědnost je ve své podstatě individuální.

(d) Není žádný zločin ani trest, vyjma toho, co je ustanoveno v šarí’e.

(e) U obviněného je presumpce neviny, dokud není prokázána vina v rychlém soudním procesu, při kterém se mu dostane veškerých záruk na obhajobu.

Článek 20:

Není dovoleno bez legitimního důvodu jedince zatknout, nebo ho omezit na svobodě, vyhnat, či potrestat. Není dovoleno podrobit ho fyzickému či psychickému mučení, nebo jakékoli formě špatného zacházení, týrání či ponižování. Stejně tak není dovoleno vystavit jedince lékařským či vědeckým pokusům bez jeho souhlasu, nebo tím ohrozit jeho zdraví či život. Stejně tak není dovoleno vyhlásit mimořádné zákony, které by pro takové činnosti poskytly

výkonnou pravomoc.

Článek 21:

Braní rukojmích v jakékoli podobě či za jakýmkoli účelem je výslovně zakázáno.

Článek 22:

(a) Každý má právo vyjádřit svobodně svůj názor takovým způsobem, který není v rozporu se zásadami šarí'i.

(b) Každý má právo obhajovat, co je správné, šířit, co je dobré, a varovat před tím, co je špatné a zlé, podle ustanovení islámské šarí'i.

(c) Informace jsou pro společnost zásadní nezbytností. Nesmějí být využívány nebo zneužívány tak, že by to porušovalo posvátnost a důstojnost proroků, podrývalo morální a etické hodnoty, nebo rozkládalo, kazilo či poškozovalo společnost, nebo oslabovalo její víru.

(d) Není dovoleno rozdmýchávat nacionalistickou či ideologickou nenávist, nebo dělat cokoli, co by mohlo podněcovat k jakékoli formě rasové diskriminace.

Článek 23:

(a) Pravomoc je závazkem; její zneužití nebo svévolné využívání je výslovně zakázáno, aby byla zaručena základní lidská práva.

(b) Každý má právo se účastnit, přímo či nepřímo, na správě veřejných záležitostí své země. Také má právo zastávat veřejné funkce v souladu s ustanoveními šarí'i.

Článek 24:

Všechna práva a svobody uvedené v této deklaraci podléhají islámské šarí'e.

Článek 25:

Islámská šarí'a je jediným zdrojem pro vysvětlování či objasňování kteréhokoliv z článků této deklarace.

***

Přijetí a uplatňování výše uvedených práv je správnou cestou k vybudování skutečně islámské společnosti, která by se dala popsat následovně:[116]

Společnost, která je postavena na pojetí spravedlnosti, kde nikdo nemá nadřazené postavení na základě svého původu, etnika, barvy pleti či jazyka. Člověk musí být v bezpečí před útlakem, ponižováním a otroctvím. Alláh, stvořitel všeho, člověka uctil nad vše ostatní stvoření:

{Věru jsme milostí Svou syny Adamovy poctili a na pevnině i na moři jsme je nosili a obživu jsme jim uštědřili výtečnou a před mnohými z těch, jež jsme stvořili, přednost jsme jim dali významnou.} (17:70)

Společnost stojí na silné rodině, která funguje jako její jádro a základ. Poskytuje stabilitu a budoucnost. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

116 Volně podle textu Mezinárodní islámské deklarace lidských práv.

{Lidé, věru jsme vás stvořili z muže a ženy a učinili jsme z vás národy a kmeny, abyste se vzájemně poznali. Avšak nejvznešenější z vás před Bohem je ten, kdo je nejbohabojnější – a Bůh je vševědoucí a dobře zpravený.} (49:13)

Společnost, ve které jsou si vládce i běžný člověk rovni před zákonem šarí'i. Šarí'a je Bohem daná, takže v takové společnosti není umožněna žádná diskriminace.

Společnost, ve které moc a pravomoc jsou závazkem, který na sebe vládce bere, aby dosáhl cílů v rámci šarí'i.

Společnost, ve které lidé věří, že všemocný Alláh je skutečným vlastníkem veškerého stvoření a všechno v Jeho stvoření slouží ku prospěchu všeho Alláhova stvoření. Vše, co máme, je darem a Alláh nám to propůjčil s tím, že nikdo nemá větší nárok než ostatní. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{On podmanil vám vše, co na nebesích je i na zemi, a všechno od Něho pochází. A věru jsou v tom znamení pro lid uvažující!} (45:13)

Společnost, ve které všechna opatření správy veřejných věcí vycházejí ze zásady vzájemné porady. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A pro ty, kdož Pánu svému odpovídají a modlitby své dodržují a záležitosti své na základě porady mezi sebou vyřizují a z toho, co jsme jim uštědřili, rozdávají.} (42:38)

Společnost, která poskytuje rovné příležitosti všem jednotlivcům na základě jejich schopností a potenciálu. Tito jedinci se budou za to, co vykonali, zodpovídat před svou obcí (národem) na tomto světě a před svým Stvořitelem na onom světě. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Každý z vás je pastýřem a je zodpovědný za ty ve své péči. Vůdce je pastýřem a je zodpovědný za své obyvatele. Člověk je pastýřem své rodiny a je za ni odpovědný. Žena je pastýřkou v domě svého manžela a je zodpovědná za vše, co je v její péči. Služebník je pastýřem majetku svého pána a je zodpovědný za vše, co je v jeho péči. Každý z vás je pastýřem a každý z vás je zodpovědný za vše, co má ve své péči.“[117]

Je to společnost, ve které jsou si vládce a běžný člověk před soudem rovni.

Je to společnost, kde každý člověk je odrazem svědomí celé obce (národa). Každý jednotlivec má právo podat žalobu proti jakémukoliv pachateli, který se dopustil zločinu vůči obyvatelstvu. Také může v rámci tohoto procesu žádat o podporu dalších lidí a je povinností všech svědků zločinu, aby mu pomohli a nevyhýbali se soudnímu řízení.

Lidská práva v šarí'e (islámském právním systému) se vyznačují následujícím:

---

117 Podle Buchárího, č. 853, a Muslima, č. 1829.

- Lidská práva podle islámské šarí'i jsou Bohem daná. Nepocházejí od jiných lidských bytostí, které jsou ovlivňovány svými rozmary, touhami, zájmy a osobními ambicemi.
- Lidská práva jsou propojena s islámskou vírou a přesvědčením. Jsou chráněna a zachovávána z Božího úsudku. Tedy jakékoliv porušení těchto práv je v první řadě porušením Alláhovy vůle a vztahuje se na ně trest na onom světě, stejně jako potrestání v tomto pozemském životě.
- Tato lidská práva jsou všeobecná a odpovídají podstatě lidských bytostí. Jsou v souladu s lidskou přirozeností a lidskou slabostí i schopností, chudobou i bohatstvím, důstojností i poníženostím.
- Tato lidská práva náležejí všem obyvatelům v islámském právním řádu bez ohledu na barvu pleti, etnikum, náboženství, jazyk či společenské postavení.
- Tato lidská práva jsou trvalá. Nelze je upravovat v žádné době či místě a za žádných podmínek či okolností. Tato lidská práva nemohou měnit ani jednotlivci, ani společnost.
- Tato práva jsou dostačující k ustavení společnosti, která svým příslušníkům zaručuje slušný a počestný život. Tato práva jsou milosrdenstvím od všemocného Alláha, pána všech světů, a náležejí celému lidstvu. Lidská práva také slouží k zachování politických, sociálních, morálních a ekonomických práv lidstva.
- Lidská práva jsou však omezená a nejsou absolutní. Tato práva jsou slučitelná se základními zákony a zásadami

šarí'i a nijak neškodí zájmům společnosti a jejímu blahu. Například každý jedinec má zaručeno právo na vlastní názor a svobodu slova a všichni jednotlivci mají právo se vyjadřovat a bez váhání říkat pravdu. Všichni mají právo poskytovat a nabízet rozumnou radu ostatním, pokud je tato rada ve veřejném zájmu. Radu lze poskytnout ve světských i náboženských záležitostech, avšak existují určitá omezení, která se nesmí překračovat, jinak by společnost upadla do zmatku. Některá z těchto omezení jsou následující:

- Svoboda dialogu by měla vycházet z moudrosti a dobré rady. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

  {Vyzývej k cestě Pána svého moudrostí i kázáním krásným a veď s nimi spor slovy nejlepšími! Pán tvůj zná nejlépe ty, kdož z cesty Jeho zbloudili, a zná dobře i ty, kdož správně jsou vedeni.} (16:125)

- Za každou cenu se držet základních zásad islámské víry, jako je víra v Alláhovu existenci, pravdivost poselství Alláhova posla ﷺ a všechny další články víry.
- Vyhýbat se využití této svobody způsobem, který je pro ostatní urážlivý, bez ohledu na to, zda je urážlivý ve světských či náboženských záležitostech (např. pomlouvání, nactiutrhání a

odhalování tajemství lidí). Takovéto nezákonné skutky by šířily zlo a újmu mezi lidmi v islámské společnosti, nebo v jakékoliv jiné společnosti. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Těm, kdož si přejí, aby se rozšířila nestoudnost mezi věřícími, těm dostane se trestu bolestného na tomto i na onom světě; a Bůh dobře zná, zatímco vy neznáte.} (24:19)

Mylné představy o lidských právech v islámu

V následujícím textu uvádíme několik nejrozšířenějších mylných představ o islámském náboženství a zásadách v oblasti lidských práv. Je třeba si povšimnout, že většina obvinění namířených proti islámu by stejně tak dobře mohla být směřována také proti judaismu, křesťanství a dalším náboženstvím, protože i jejich náboženská pravidla jsou často v rozporu s moderním sekulárním systémem. Níže uvedená vysvětlení se týkají pouze islámských zásad, protože islám nemá nic společného s nespravedlnostmi a excesy páchanými ve jménu jiných náboženství, v reakci na něž následně moderní sekularismus vznikl. V islámu nikdy nebyl žádný rozpor mezi náboženstvím a racionální vědou a civilizačním pokrokem v rámci víry ve Stvořitele, Jeho proroky a Jeho zjevený zákon.

Lidské svobody a lidská práva

Někteří tvrdí, že islámské právo omezuje základní lidské svobody a v rozvinutých civilizacích je neslučitelné s moderním pojetím lidských práv.

Této velmi rozšířené mylné představě jsme se věnovali již v úvodu této publikace. Muslimové věří, že islámské právo je úplným a všeobsažným kodexem, plně přizpůsobitelným a ve svých zásadách a ustanoveních vhodným pro každou dobu, místo a

národ. Skutečná svoboda je svobodou od podrobenosti a útlaku, ať už tento útlak pochází z vlastních sobeckých tuh nebo od tyranské vlády. Nejhorší podrobeností je uctívání někoho či něčeho vedle jediného Pána, stvořitele a živitele člověka. Islám neuznává volnomyšlenkářskou svobodu, kdy si člověk může dělat cokoliv zcela bez omezení. Islám není jen náboženstvím duchovního pouta mezi člověkem a jeho Pánem a stvořitelem, jeho součástí jsou také přikázání moudrého Alláha pro všechny oblasti světského života. Islám usměrňuje vztah člověka k jeho Stvořiteli a rovněž vztahy mezi člověkem a společností, dalšími lidmi a národy. Na rozdíl od judaismu je islám univerzální a není svázán jen s jediným národem. I když se křesťanství považuje za univerzální náboženství, v tomto ohledu se zjevně odchýlilo od Ježíšova ﷺ vlastního pojetí, když podle křesťanských zdrojů řekl:

„Jsem poslán jen ke ztraceným ovcím z lidu izraelského.“[118]

Ježíš ﷺ také podle Bible řekl svým dvanácti apoštolům představujícím dvanáct židovských kmenů:

„Těchto Dvanáct Ježíš vyslal a přikázal jim: ‚Na cestu k pohanům nevstupujte, do samařské obce nechoďte; jděte raději ke ztraceným ovcím z lidu izraelského.‘“[119]

Prorok islámu ﷺ byl poslán jako milosrdenství celému lidstvu. Nejvyšší Alláh ve vznešeném Koránu říká:

118 Matouš 15:24
119 Matouš 10:5-6

{A neposlali jsme tě leč jako znamení milosrdenství pro lidstvo veškeré.} (21:107)

Islámská šarí'a má dva aspekty. První se týká víry, přesvědčení, různých skutků uctívání a zákonů, které jsou trvalé a nikdy se nijak nemění, bez ohledu na různé doby a místa. Například modlitba *(saláh)* je v islámu přesně vymezeným rituálem: přednášení z Koránu, klanění a prostrace jsou stejné v Nigérii, Arábii i Indonésii. Podobně povinná almužna *(zakát)* má neměnně dané sazby a částky pro různé kategorie majetku. Pravidla pro dědictví jsou rovněž daná a nikdo ve společnosti nemá právo je měnit, aby někomu přilepšil, či někomu ubral. Tyto trvalé zákony posilují základní rovnost mezi všemi lidmi, protože jsou totožné bez ohledu na to, kde lidé žijí.

Druhý aspekt islámské šarí'i jsou zákony, obzvláště ty upravující vztah člověka s dalšími lidmi a národy, které jsou pouze obecné a konkrétní pravidla se uzpůsobují podle aktuálních potřeb v neustále se vyvíjejících společenských podmínkách. Takováto ustanovení mohou být novelizována, měněna a upravována v daném obecném rámci. Změny a úpravy však musejí být posouzeny odborníky a právníky, kteří dobře znají zásady islámského práva a také aktuální trendy ve společnosti.

Příkladem může být zásada vzájemné porady *(šúrá)*. Tato zásada je uvedena v Koránu obecně bez podrobností ohledně postupu. V Koránu nejsou žádné závazné pokyny, které by přesně vymezovaly, jak v islámské společnosti vzájemnou poradu uplatňovat a zavést, i když Prorokova sunna určité vodítko

poskytuje. Tato adaptabilita muslimským učencům umožňuje interpretovat vzájemnou poradu tak, aby splňovala nároky každé doby a místa. Co platí pro jednu generaci či společnost, lze uplatnit v jiných s drobnými úpravami podle aktuálních dobových potřeb. Tato pružnost ilustruje relevantnost, úplnost a univerzálnost islámu.

Práva nemuslimů v islámském státě

Lidé bez znalosti základních fakt o islámu, ať to jsou neinformovaní jedinci či nepřátelé islámu, tvrdí, že islám neuznává zákonná práva nemuslimů v islámském státě.

Podle islámské šarí'i mají muslimové a nemuslimští obyvatelé v islámské společnosti mírně odlišné soubory práv a povinností. K vyvrácení této mylné představy úplně postačuje citovat obecné pravidlo z knih o islámské právní vědě: „Nemuslimové mají nárok na to, na co mají nárok muslimové. Mají také povinnost dělat to, co mají povinnost dělat muslimové.“ Toto je obecné pravidlo, ze kterého vycházejí spravedlivé a vyvážené zákony dávající nemuslimským obyvatelům islámského státu jejich právo na bezpečí, soukromé vlastnictví, svobodu vyznání atd.

Islám nebrání náboženským diskuzím a dialogu s nemuslimy a muslimům při tom přikazuje držet se nejlepších způsobů. Nejvyšší Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Nepři se s vlastníky Písma, leda způsobem nejvhodnějším a pouze s těmi z nich, kdož nespravedliví jsou. A rcete: „Uvěřili jsme v to, co bylo sesláno nám, i v to, co bylo sesláno vám, a náš Bůh a váš Bůh jedno jsou; a my do vůle Jeho jsme odevzdáni.“} (29:46)

Alláh ﷻ v Koránu mluví také o jinověrcích:

{Rci: „Viděli jste to, co vedle Boha vzýváte? Ukažte mi tedy to, co stvořili či zda mají podíl nějaký na nebesích! Přineste mi Písmo starší, než je toto, či stopu nějakou vědění, jste-li pravdomluvní!“} (46:4)

Islám zakazuje násilné obracení jinověrců, jak vyplývá z následujícího koránského verše:

{Kdyby byl Pán tvůj chtěl, věru by byli všichni, kdož na zemi jsou, vesměs uvěřili. Chceš snad donutit lidi, aby se stali věřícími, když není duši žádné dáno, aby uvěřila jinak než z dovolení Boha, a když On uvaluje hněv Svůj na ty, kteří rozum nemají?} (10:99-100)

Korán a sunna (výroky a činy proroka Muhammada ﷺ) ukazují, že obyvatelé společnosti spravované podle islámské šarí'i se těší svobodě vyznání. Islámské dějiny obsahují mnoho příkladů tolerance prokazované nemuslimským obyvatelům, zatímco mnohé jiné společnosti byly netolerantní vůči muslimům a dokonce i ke svým vlastním příslušníkům.

Muslimové musejí jednat spravedlivě se všemi lidmi, kteří na ně neútočí. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Bůh vám nezakazuje, abyste byli dobří a spravedliví vůči těm, kdož nebojovali proti vám kvůli náboženství a nevyhnali vás z příbytků vašich, neboť Bůh věru miluje poctivé.} (60:8)

S těmi, kdo proti islámu vedou válku, jsou nepřátelští a vyhánějí muslimy, se podle islámu jedná odlišně. Nejvyšší Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Avšak Bůh vám zakazuje brát si za přátele ty, kteří proti vám bojovali kvůli náboženství, a ty, kteří vás vyhnali z příbytků vašich, a ty, kteří pomáhali při vašem vyhánění. A ti, kdož se s nimi budou přátelit, jsou nespravedliví!} (60:9)

Vzájemné vztahy mezi muslimy a nemuslimy jsou založeny na srdečnosti a dobrých způsobech. Jsou povoleny obchodní transakce s nemuslimy jak z řad obyvatel islámské společnosti, tak mimo ni. Muslim může jíst jídlo židů a křesťanů. Muslimský muž se smí oženit s židovkou či křesťankou, jak bude vysvětleno níže. Musíme mít na paměti, že islám klade zvláštní důraz a přikládá velkou důležitost rodině. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Dnes jsou vám dovoleny výtečné pokrmy; jídla těch, jimž dostalo se Písma, jsou vám též dovolena a pokrmy vaše jsou zase dovoleny jim. A dovoleny jsou vám muhsany z věřících žen a muhsany z těch, jimž dostalo se Písma před vámi, jestliže jste jim dali jejich odměnu a chováte-li se jako muži spořádaní,

nikoliv jako cizoložníci nebo ti, kdož si berou milenky. A kdokoliv zavrhne víru, toho skutky budou marné a v životě budoucím bude mezi těmi, kdož ztrátu utrpí.} (5:5)

Islámské tresty

Někteří tvrdí, že islámské tresty (hudúd) jsou kruté a barbarské a jsou v rozporu s lidskými právy.

Všechny společnosti mají systém trestů za závažné přečiny. Moderní systém využívá dlouhého odnětí svobody, avšak mnozí odborníci z oblasti kriminologie a společenských věd upozorňují, že uvěznění nemá dostatečně účinný odrazující účinek a většinou v pachateli zanechává pocit ztráty a marnosti a obecně zášť k systému, který vnímá jako nespravedlivý. Oběti také často nevěří, že bylo spravedlnosti skutečně učiněno zadost. Ohledně vhodnosti trestů a jejich uplatňování se vede mnoho polemik a to ani nezmiňujeme vysoké výdaje na fungování rozsáhlé sítě věznic a dalších zařízení.

Zaprvé je třeba uvést, že systém trestů je v islámu nedílnou součástí celé spravedlivé a vyvážené islámské soustavy, která dává rovné příležitosti a stará se o všechny občany, což nenechává žádnou záminku pro kriminální činnost.

Zločiny se v islámu dělí do dvou kategorií:

1. Zločiny, za které jsou dané tresty podle zákonů šarí'i. Mezi tyto zločiny patří vražda a zabití, napadení, smilstvo a

cizoložství, loupež, krádež, konzumace alkoholu a omamných látek, falešné nařčení z cizoložství či jiných nemorálních činů, agrese vůči lidem atd.

2. Zločiny, za které nejsou dané tresty podle zákonů šarí'i. Za tyto zločiny určuje trest právní autorita ve veřejném zájmu muslimů a islámské společnosti. Tyto tresty se nazývají *ta'zír* (napomenutí).

Zločiny s daným trestem podle zákonů šarí'i se dále dělí do dvou kategorií. Do první spadají zločiny, kterými jsou dotčena osobní práva oběti, jako jsou vražda, zabití, napadení a pomluva. Tresty za tyto činy mohou být sníženy, pokud žalobce svou žalobu stáhne, či přijme peněžní odškodnění v případě vraždy, zabití a napadení. Do druhé kategorie spadají tresty za porušení Alláhových příkazů a dalších šariatských nařízení. Mezi tyto činy patří konzumace alkoholu, smilstvo a krádež. Od trestů za tyto zločiny nelze upustit, jakmile byly zločiny oznámeny příslušným orgánům a tresty potvrzeny, i kdyby žalobce svou žalobu stáhl.

Cílem uplatňování islámskou šarí'ou předepsaných trestů (trest smrti a tělesné tresty) je zajištění spravedlnosti. Tyto tresty se vztahují pouze na takové zločiny, jejichž spáchání vážně narušilo pět základních nezbytností v lidském životě (náboženství, život, mysl, čest+potomstvo a majetek). Vztahují se pouze na svéprávné a příčetné dospělé, jejichž vina byla prokázána buď přiznáním nebo spolehlivým a důvěryhodným svědectvím. Od trestu se může upustit v případě pochybností či nedostatečných důkazů o zločinu, jak vyplývá z výroku:

„Zastavte *hudúd* trest, pokud jsou pochybnosti [o důkazech a polehčujících okolnostech].“[120]

Cílem uplatňování těchto přísných trestů je dát odstrašující příklad kriminálním živlům ve společnosti, protože slouží jako prokázaný a úspěšný odrazující prostředek před pokušením páchat zločiny, a tím se v důsledku chrání práva všech jednotlivců a celá společnost se tak může těšit míru a bezpečí. Například pokud člověk ví, že může být v odplatě za svůj zločin udeřen stejnou silou, včetně pořezání a zlomení kostí, bude mít tendenci dopustit se útoku?

Vedle pozemského trestu za spáchané zločiny by se zločinci měli též obávat věčného Alláhova trestu na onom světě. Přísné tresty se vztahují na všechny jedince v islámské společnosti, kteří porušují zákony a islámská pravidla. V každé lidské společnosti jsou určití jedinci, které nelze usměrnit jinak než tělesnými tresty. V islámu je za každý zločin určen přiměřený trest, protože moudrý a vševědoucí Alláh přesně ví vše o lidské duši a všech Svých stvořeních.

Hirába doslovně znamená válčit ve společnosti a zahrnuje loupežné přepadení, zabití v rámci loupeže, ozbrojené vloupání do obydlí nebo obchodních prostor a ohrožování nevinných obyvatel zbraněmi.

Trest určený za *hirábu* vychází z následujícího koránského verše:

---

120 Podle adh-Dhahabího s nespolehlivým řetězcem vypravěčů. Pravděpodobněji se jedná o výrok Abdulláha ibn Mas'úda, jak uvádí al-Bajhaqí.

{A odměnou těch, kdož vedli válku proti Bohu a Jeho poslu a šířili na zemi pohoršení, bude věru to, že budou zabiti anebo ukřižováni či budou jim useknuty jejich pravé ruce a levé nohy anebo budou ze země vyhnáni. A těm dostane se hanby na tomto světě, zatímco na onom světě je očekává trest nesmírný kromě těch, kteří se kajícně obrátí, dříve než nad nimi získáte moc. A vězte, že Bůh je odpouštějící, slitovný.} (5:33-34)

Tyto tresty se uplatňují podle typu a závažnosti zločinu a autoritám je ponechán prostor pro určení trestu odpovídajícího zločinu. Pokud lupič svou oběť zabije a okrade, jeho trestem může být poprava a ukřižování. Pokud oběť okrade a vyhrožuje jí, ale nezabije ji ani nenapadne, trestem může být amputace ruky a nohy. Pokud oběť zabije, ale nic jí neukradne, může být popraven za vraždu. Pokud vyhrožuje nevinným obyvatelům, avšak nikoho nezabije, může být vyhnán, což lze podle některých učenců uskutečnit formou uvěznění.

Vražda a zabití: Za úkladnou vraždu je určen trest odplatou, tedy poprava, jako spravedlivý a přiměřený trest za nespravedlivé zbavení života. Tresty odplatou fungují jako účinný odstrašující prostředek odrazující od vražd. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Vám, kteří věříte, jest předepsán zákon krevní msty za zabití: muž svobodný za muže svobodného, otrok za otroka, žena za ženu.} (2:178)

Pokud rodina oběti vrahovi odpustí, trest smrti se nevykoná. Pokud

přijmou odškodné, trest se také nevykoná. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A bude-li komu sleveno něco bratrem jeho, pak nechť následován je zvyk uznaný a budiž zaplacení přijato s dobrou vůlí.} (2:178)

Loupež a krádež: Alláh ﷻ jako trest za krádež určil useknutí ruky. Toto vychází z následujícího koránského verše:

{Zloději a zlodějce utněte ruce jejich v odplatu za to, co provedli, a jako varovný příklad od Boha! A Bůh je mocný, moudrý.} (5:38)

K useknutí ruky se přistupuje za jednoznačně definovaných podmínek a za jasně určených okolností. Zaprvé hodnota odcizeného předmětu musí přesáhnout danou mez. Zadruhé ukradený předmět musel být řádně zabezpečen. Zatřetí pokud se jedná pouze o podezření, či ke krádeži vedl hlad v důsledku chudoby, zloději se ruka neusekne. V takovém případě se také posoudí, zda tento pachatel nepotřebuje sociální pomoc. Krádež je velmi závažný zločin a pokud se ponechá bez trestu, může se rozšířit a ohrožovat společenský a ekonomický život společnosti,. Zloději se mohou setkat s odporem, což je může přivést k dalším zločinům jako napadení a zabití. Pokud zloděj ví, že mu za krádež hrozí amputace ruky, určitě minimálně zaváhá, nebo si spáchání zločinu úplně rozmyslí.

Smilstvo a cizoložství: Islám předepisuje trest bičování pro ty, kdo

nikdy nebyli provdáni a dopustili se smilstva. Alláh ve vznešeném Koránu přikazuje:

{Cizoložnici a cizoložníka zbičujte, každého z nich sto ranami! A nechť vás nepojme vůči nim lítost, s ohledem na náboženství Boží, věříte-li v Boha a v den poslední. A nechť skupina věřících je svědkem trestu jejich.} (24:2)

Trest za cizoložství pro muže a ženy, kteří již byli provdáni, je ukamenování. Tento trest se uplatňuje a vykonává, pouze když jsou splněny specifické podmínky. Ženatý muž či vdaná žena jsou ukamenováni pouze v těchto dvou případech: na základě doznání nebo svědectví čtyř očitých svědků. Doznání je platné pouze tehdy, když k němu člověk nebyl nijak přinucen. Doznání je platné také pouze za podmínky, že je čtyřikrát zopakované při čtyřech různých jednáních či soudních líčeních. Soudce může říct něco ve smyslu, že se možná jednalo jen o líbání, objímání či dotyky bez penetrace, aby byl ponechán prostor pro stažení původního doznání. Tento postup vychází z Prorokovy sunny, když se různí lidé opakovaně přiznávali, že se skutečně dopustili cizoložství, a když se ukázalo, že jedna z nich otěhotněla.

V druhém případě se požadují čtyři důvěryhodní svědci. Tito pravdomluvní svědci musejí být známí svou spravedlivostí ve slovech i činech. Musejí potvrdit přímé pozorování styku, tedy čtyři lidé dosvědčí, že jednoznačně viděli průnik penisu do vagíny. K takové situaci dochází jen velmi zřídka, když se lidé otevřeně dopouštějí tohoto skutku bez ohledu na zákony, čest a důstojnost společnosti.

Cizoložství a smilstvo se z islámského hlediska, na rozdíl od sekulárního zákona, nepovažují za čistě osobní záležitost, ale za porušení práv společnosti, protože s sebou nesou mnoho negativních důsledků. Dochází k oslabování společenských hodnot a zásad v celé společnosti, šíření pohlavních chorob, potratům, nemanželským dětem bez vhodného rodinného zázemí a k zastření rodinného původu, když je dítě připsáno jinému muži než svému skutečnému otci. Dítě nejen že přichází o svého otce, ale rovněž se tím narušuje systém dědictví, kdy mohou dědit lidé bez nároku, zatímco oprávnění dědici mohou o svůj podíl přijít. Navíc člověk bez znalosti svého původu může uzavřít manželství s blízkým pokrevním příbuzným, s nímž je sňatek jinak za všech okolností zakázán, jako např. se sestrou, neteří či tetou. Je velmi smutné, že tyto nevinné děti přicházejí o podporu obou rodičů a rodiny a také o jasnou identitu, což může v důsledku vést ke společenským problémům a nestabilitě. Dítě potřebuje k naplnění svých základních potřeb matku i otce.

Pomluva: Za falešné nařčení ze smilstva a cizoložství je předepsaným trestem veřejné bičování. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Ty, kdo vrhají podezření na počestné ženy a pak nepřivedou čtyři svědky, zbičujte osmdesáti ranami a nepřijímejte od nich již nikdy žádné svědectví, neboť to jsou hanebníci.} (24:4)

Účelem tohoto trestu je ochrana cti a pověsti nevinných lidí. Nepotrestané falešné nařčení je neřestí, která provokuje odvetná

opatření, mstu a dokonce i napadení, které může vést až k vraždě. Islámská šarí'a předepisuje tento přísný trest pro pachatele, který nepředloží důkazy, jako odstrašující opatření odstraňující toto zlo ze společnosti. Islám u falešného nařčení nezůstává jen u tělesného trestu, ale navíc požaduje, aby se ani do budoucna nepřijímalo svědectví tohoto usvědčeného lháře. Pokud se pomlouvač bude upřímně kát Alláhovi ﷻ a ve všech směrech se napraví, je možné toto opatření přehodnotit.

Omamné látky: Člověk může dle libosti jíst a pít zdravé, povolené potraviny a nápoje v Alláhem ﷻ vymezeném rámci. Veškeré omamné látky jsou zakázané, protože škodí nejen lidskému tělu a mysli, ale také rodině a narušují morální strukturu celé společnosti. Omamným látkám se přezdívá „metla lidstva“, protože vedou k páchání dalšího zla. Islám za veřejnou opilost a distribuci omamných látek určuje trest bičováním. Tento trest je v islámu předepsaný proto, aby se tím omezilo užívání těchto škodlivých látek a byla tím zajištěna ochrana majetku a duševního i tělesného zdraví.

Požívání alkoholu a dalších drog může vést k dalším zločinům páchaným pod jejich vlivem jako vražda, napadení, smilstvo, cizoložství, znásilnění či incest. Alkoholik či drogově závislý člověk se stává přítěží pro společnost, protože není schopen pracovat a živit se. Drogově závislý se může dopustit krádeže či jakéhokoliv jiného přečinu, jen aby si opatřil svou drogu. Protože člověk pod vlivem těchto látek je dočasně nepříčetný, může být nebezpečný ostatním lidem, což je situace v islámu nepřípustná. Požívání alkoholu a užívání drog je zdravotním rizikem a může být

příčinou epidemií. Kvůli omamným látkám se promrhá mnoho prostředků, času a dalších zdrojů.

Cílem všech výše zmíněných trestů je ochrana lidských práv a důstojnosti spořádaných občanů a jsou ukázkou naprosté Boží moudrosti a spravedlnosti. Obecným pravidlem šarí'i je, že tresty by měly odpovídat druhu a závažnosti přečinu. Alláh ve vznešeném Koránu například říká:

{A odměnou za špatné je jen špatnost podobná.} (42:40)

Alláh v Koránu také říká:

{Jestliže trestáte, tedy trestejte podobným způsobem, jako jste byli trestáni. Však jste-li trpělivosti schopni, tedy to lepší je pro trpělivé.} (16:126)

Spravedlivým trestem za zločin je odplata stejným, avšak islám jako výraz milosrdenství nechává také otevřenou možnost přijmout odškodné nebo odpustit, pokud se zločin dotýkal osobních práv a tělesné integrity. Alláh v Koránu vysvětluje:

{A předepsali jsme jim v Tóře: duši za duši, oko za oko, nos za nos, ucho za ucho, zub za zub a za zranění mstu. A kdo místo toho dá almužnu, bude to pro něj vykoupením z hříchů. Ti pak, kdo nesoudí podle toho, co seslal Bůh, ti věru jsou nespravedliví.} (5:45)

Doporučuje se odpouštět, jak milosrdný Alláh říká v Koránu:

{Nechť raději odpouštějí a promíjejí. Což byste nebyli rádi, aby vám Bůh odpustil – a Bůh je odpouštějící, slitovný.} (24:22)

A odpouštějící Alláh ve vznešeném Koránu také říká:
{Ten, kdo odpouští a o nápravu se snaží, toho odměna je u Boha.} (42:40)

V islámu nejsou msta a přísné tresty samoúčelné. Účelem trestů je ochrana lidských práv a udržení respektu k zákonům prostřednictvím spravedlivého soudnictví a exemplárních trestů. Hlavním cílem je udržovat mír a předem varovat každého, kdo by měl v úmyslu spáchat zločin. Když si potenciální vrah uvědomí, že za vraždu bude popraven, a potenciální zloděj si uvědomí, že za krádež mu bude useknuta ruka, a potenciální smilník si uvědomí, že bude veřejně bičován, a potenciální cizoložník si uvědomí, že bude ukamenován, a potenciální pomlouvač si uvědomí, že bude veřejně bičován, určitě se před spácháním svého zločinu minimálně zamyslí. Strach z trestu pachatele od zločinů odrazuje a tím pádem je společnost bezpečnější a pokojnější. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:
{V zákonu krevní msty je pro vás život, ó nadaní rozmyslem! Snad budete bohabojní!} (2:179)

Odpověď na námitku, že tyto islámem předepsané tresty jsou příliš kruté, je jednoduchá. Všichni se shodnou na tom, že zločinnost je pro společnost extrémně škodlivá, že je proti ní třeba přijmout účinná opatření, a že pachatelé musí být potrestáni. Zbývá tedy jen dořešit, jaké jsou nejlepší, nejspravedlivější a nejúčinnější tresty ke

snížení kriminality. Zde je třeba srovnat islámské zákony s lidmi vytvořenými sekulárními zákony a tresty popsané výše se systémem mnohaletého věznění se všemi negativními důsledky pro oběti, pachatele i celou společnost.

Když se nad tím hlouběji zamyslíme, islámské tresty jsou spravedlivé, jednoduché, univerzální, praktické a logické, protože při nich pachatel zakusí bolest, stejně jako on způsobil bolest oběti a zaútočil proti morálnímu základu společnosti. Alláh zná Své stvoření nejlépe a také nejlépe ví, jaký je nejspravedlivější trest a nejúčinnější prevence před zločinem. Podle logiky i spravedlnosti je třeba brát v potaz práva obětí a neoslabovat je shovívavostí vůči pachatelům. Neléčitelný nádor je také třeba odstranit, aby se zachránil celý organismus.

Můžeme si povšimnout, že média často šíří pokřivený obraz o islámu, muslimské společnosti a šarí'e. Podle této propagandy si lidé mohou myslet, že tyto islámské tresty se běžně vykonávají každý den. Pravda je taková, že po celé islámské dějiny nebylo mnoho zaznamenaných případů, kdy byly vykonány tresty ukamenováním a amputací. Například případy ukamenovaní byly velmi řídké a obvykle k nim došlo na žádost samotných hříšníků, kteří se ke svému činu přiznali a vyjádřili přání být potrestáni, aby se tím očistili od spáchaného hříchu na tomto světě a na onom světě se setkali s Alláhem už bez hříchu.

Sňatky s jinověrci

Někteří tvrdí, že zákaz sňatku muslimek s nemuslimy

je porušením jejich lidských práv a omezením osobní svobody, protože moderní sekulární zákony takové sňatky umožňují – každý jedinec může uzavřít manželství, s kýmkoliv chce.

Zde je třeba dodat, že mužům-muslimům je také zakázáno oženit se s polyteistkami, např. hinduistkami či buddhistkami. Lze to považovat za porušení jejich lidských práv a omezení jejich osobní svobody? V islámu je cílem tohoto omezení ochrana rodiny a rodinných hodnot.[121] Většina moderních sekulárních zákoníků umožňuje jakékoliv dobrovolné sexuální vztahy mezi dospělými, včetně homosexuálních. To vše je v islámu nepřijatelné, protože sexuální vztahy jsou povolené pouze v rámci zákonného a počestného manželství mezi mužem a ženou. Islám se snaží všemi prostředky chránit lidskou morálku a ochraňovat rodinu před rozpadem v důsledku rozvodu, snoubenci by proto měli usilovat o soulad, bezpečí a vzájemnou kompatibilitu pro své osobní štěstí i pro dobro budoucí rodiny a příští generace. Cokoliv by v budoucnu vedlo k závažným konfliktům, je důvodem, proč by se takové manželství nemělo vůbec uzavírat. Rozdílné náboženství snoubenců je známou příčinou potenciálních konfliktů. Existují tři možné případy:

1. Muslim se nesmí oženit s polyteistkou, modlářkou či ateistkou, protože islámská víra neschvaluje a neuznává polyteismus, rouhačství a modlářství. Islám zakazuje

121 Tento text je volně převzat ze Sympozia o islámské šarí'e a lidských právech v islámu, Dár al-kitáb al-libnání, Bejrút: 1973.

manželství, kde by jeden z manželů nerespektoval základní hodnoty druhého. Takové rodině by hrozily trvalé spory a takto nestabilní manželství by nejpravděpodobněji stejně dospělo k rozvodu a rozpadu rodiny, čímž by nejvíce trpěly děti.

2. Muslim se smí oženit s křesťankou či židovkou, protože islám uznává Mojžíše a Ježíše ﷺ za pravé proroky a Alláhovy posly. Bez ohledu na určité rozdíly ve víře a náboženství nejsou tato manželství vystavena takovým problémům jako v prvním případě a mohou být harmonická, dá-li Bůh, pokud mezi manželi ve všem ostatním panuje soulad.

3. Islám zakazuje manželství muslimky s nemuslimem, protože židé, křesťané a polyteisté popírají Muhammadovo poselství a jeho proroctví. Z historických i přirozených důvodů mají muži v manželství silnější postavení. Nemuslimský manžel by mohl využít své převahy a v soukromí domova se neuctivě projevovat vůči manželčině islámské víře a hodnotám. Mohl by urážet Proroka ﷺ a islám, což by mezi manželi vedlo ke vzájemné nenávisti a problémům. Výsledkem by byly buď závažné konflikty, nebo by manželka mohla být pokoušena ve své víře. Pokud by si manželka svou víru hájila, manžel by se proti ní mohl dopouštět útlaku a týrání. V situaci, kdy by měla děti a na manželovi byla závislá, by v ekonomickém zájmu svém a svých dětí mohla být nucena v takto nešťastných podmínkách setrvávat. Islám zakazuje taková manželství směřující k týrání, konfliktům a téměř jistému rozvodu.

Otroctví

Někteří lidé tvrdí, že systém otroctví v islámu je v rozporu s islámským pojetím rovnosti, plné osobní svobody a rovněž s lidskými právy.

Otroctví u muslimů bylo v mnoha ohledech odlišné od ostatních společností a od toho, jak mnozí lidé vnímají otroctví na základě praktik Řeků, Římanů a evropských kolonialistů. Islám v počátku systém otroctví přijal, protože to byla zavedená a nezbytná součást ekonomických a společenských poměrů té doby. Otroctví bylo celosvětovým fenoménem a mnoho hospodářských odvětví na otrocké práci záviselo. Otroctví bylo také přijímáno a uznáváno v předcházejících náboženstvích, jak vyplývá třeba z Bible:

„Když přitáhneš k městu, abys proti němu bojoval, nabídneš mu mír. Jestliže ti odpoví mírem a otevře ti *brány*, tu všechen lid, který je v něm, podrobíš nuceným pracím a budou ti sloužit. Jestliže k míru s tebou nesvolí, ale povede s tebou boj, oblehneš je. Až ti je Hospodin, tvůj Bůh, vydá do rukou, pobiješ v něm ostřím meče všechny osoby mužského pohlaví. Ale ženy, děti a dobytek i vše, co bude v městě, všechnu kořist z něho si ponecháš jako lup. Budeš užívat kořisti po svých nepřátelích, kterou ti dal Hospodin, tvůj Bůh. Tak naložíš se všemi městy od tebe velice vzdálenými, která nepatří k městům těchto pronárodů zde. Ale v městech těchto národů, které ti dává Hospodin, tvůj Bůh, do dědictví, nenecháš naživu

naprosto nikoho.“ (Deuteronomium 20:10-16)

Podle židovského zákona mohl pán svého otroka dokonce i ubít k smrti, jak vyplývá z následujícího textu:

„Jestliže někdo uhodí svého otroka nebo otrokyni holí, takže mu zemřou pod rukou, musí být *usmrcený* pomstěn. Jestliže však vydrží den či dva, nebude pomstěn, neboť byl jeho majetkem.“ (Exodus 21:20-21)

Nikde v Bibli není ani náznak, že by otroctví mělo být zrušeno, což také vedlo mnohé k podobně troufalým prohlášením, jaké pronesl Jefferson Davis, prezident Konfederovaných států amerických:

„[Otroctví] bylo ustaveno rozhodnutím všemocného Boha... je schváleno v Bibli, ve Starém i Novém zákoně, od Genesis po Zjevení... existovalo ve všech dobách, vyskytovalo se u nejcivilizovanějších lidí a u národů nejzběhlejších v umění.“[122]

Vzhledem k tomuto obecnému klimatu islám k odstranění otroctví ve společnosti zvolil cestu dlouhodobé a postupné strategie. Nenajdeme žádný přímý příkaz k okamžitému zrušení otroctví, avšak zdroje otroků byly postupně omezovány a zároveň se podporovalo propouštění otroků. Také byla ustanovena přísná a spravedlivá pravidla slušného zacházení s otroky, kteří měli navíc možnost se sami vykoupit. Prvním krokem bylo jejich osvobození v srdci a mysli. Bylo jim řečeno, aby se cítili silní, zdraví a vnitřně schopní a vzdali se sebepojetí jako slabých a podřadných. Islám

122 Dunbar Rowland, Jefferson Davis, sv. 1, str. 286.

obnovil lidské cítění a integritu v srdcích a myslích otroků tím, že je nazval bratry jejich pánů a vlastníků. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Vaši pracovníci jsou vaši bratři. Všemocný Alláh je postavil pod vás (do vašich služeb). **Kdokoliv z vás má pod sebou jednoho** (ze svých bratrů), **musí ho krmit z toho, co sám jí, oblékat ho z toho, co sám nosí a neukládat mu, co je nad jeho schopnosti. A pokud ano, pak jim pomozte.“**[123]

Otroci mají svá daná práva. Nařízení Koránu a sunny muslimům ukládají, aby byli k otrokům a otrokyním laskaví a dobře s nimi zacházeli. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Ctěte Boha a nepřidružujte k Němu nic! Chovejte se vlídně k rodičům, příbuzným, sirotkům, chudým, sousedovi pokrevně spřízněnému i cizímu, příteli ze sousedství a jdoucímu po cestě Boží a těm, jimiž vládne vaše pravice! Bůh věru nemiluje ty, kdož jsou domýšliví a vychloubační.} (4:36)

Prorokova ﷺ starost o otroky je doložena skutečností, že na smrtelné posteli přikázal muslimům jako své poslední přání, aby dodržovali modlitbu a práva otroků.

Alláhův posel ﷺ také řekl:

„Kdokoliv vykastruje otroka, vykastrujeme ho.“[124]

123 Podle Buchárího, č. 2406, a Muslima, č. 1661.
124 Podle al-Hákima, Mustadrak 4/409, č. 8100.

Otroctví se podle islámského učení omezuje pouze na fyzické otroctví a není možné vynucovat konverzi podle přesvědčení pána. Otrok má právo zachovat si svou vlastní víru. Islám ukázal bratrství a svazek jednoty mezi otroky a jejich pány na úžasném příkladu Alláhova posla ﷺ, když nabídl ruku své sestřenice Zajnab bint Džahš, urozené kurajšovské ženy, svému propuštěnému otrokovi Zajdovi bin Hárithovi. Tento muž byl také jmenován velitelem armády, kterou tvořili mimo jiné význační společníci Alláhova posla ﷺ.

Islám zvolil dvě hlavní metody, jak odstranit otroctví z islámské společnosti, aniž by to společnost jakkoliv destabilizovalo. Tyto způsoby nevedly k žádnému nepřátelství či zášti mezi různými vrstvami islámské společnosti, ani to nijak nenarušilo převládající sociálně-ekonomické poměry.

První metodou bylo omezení a odstranění zdrojů otroků, které byly v daném dějinném období velmi hojné. V předislámském období bylo zdrojů otroků mnoho a patřily mezi ně války, ve kterých byli poražení bojovníci zajati a následně zotročeni. Dalším běžným zdrojem otroků byly únosy lidí, jejichž oběti byly prodány do otroctví. Pokud člověk upadl do dluhů, mohl se stát otrokem svého věřitele. Dalším zdrojem byla praktika, kdy otcové prodávali do otroctví své děti, syny i dcery. Člověk mohl svou vlastní svobodu za určitou částku prodat i sám. Zotročením se také trestalo mnoho zločinů, kdy se pachatel stal otrokem oběti, její rodiny či dědiců. Dalším zdrojem otroků byly jejich děti, i když jejich otcem byl svobodný muž.

Islám všechny tyto zdroje s výjimkou dvou odstranil a ponechal pouze dva legitimní zdroje otroků, což bylo za daných poměrů rozumné.

(1.) Prvním byli váleční zajatci z legitimních válek vyhlášených muslimským vládcem. Avšak ne všichni váleční zajatci se stali otroky, někteří z nich byli propuštěni a dalším bylo umožněno zaplatit výkupné. Toto vychází z následujícího koránského verše:

{A když se střetnete s nevěřícími, udeřte je do šíjí, a až jim způsobíte úplnou porážku, pevně je spoutejte! A potom je buď omilostněte, anebo je propusťte za výkupné, pokud válka neodloží své břímě. A tak budiž! Kdyby Bůh chtěl, pomohl by si sám proti nim, avšak nečiní tak proto, aby vás jedny druhými podrobil zkoušce. A Bůh nedopustí, aby se ztratily skutky těch, kdož byli zabiti na cestě Boží.} (47:4)

V počátcích nepřátelé islámu užívali všech prostředků, jak šíření islámu bránit. Nemuslimové v té době drželi muslimy jako válečné zajatce a muslimové odplatou dělali totéž.

(2.) Druhým zdrojem bylo dítě narozené dvěma rodičům-otrokům. Takové dítě se rovněž považovalo za otroka. Avšak pokud si pán vzal otrokyni za legální konkubínu, dítě narozené z tohoto vztahu bylo svobodné a bylo součástí rodokmenu svého svobodného otce. V takovém případě se otrokyni říkalo „matka dítěte“, nemohla být prodána či darována a po smrti svého pána musela být propuštěna.

Druhou metodou eliminace otroctví bylo vyzývání k propouštění

otroků a rozšíření možností, jak to udělat. Původně jedinou možností byla vůle pána otroka propustit. Před příchodem islámu byl otrok považován za otroka po celý svůj život a pán, který ho propustil, za to někdy musel zaplatit pokutu. Islám zavedl možnost, aby se otroci sami vykoupili a za domluvenou částku si koupili svou vlastní svobodu. Pán také dostal volnost kdykoliv otroka propustit, aniž by z toho pro něj plynuly jakékoliv povinnosti či finanční závazky. Některé z důvodů pro propuštění otroka jsou uvedeny níže:

1. Odčinění hříchů. Pokáním za neúmyslné zabití je propuštění věřícího muslimského otroka, navíc k zaplacení odškodného rodině oběti. Toto vychází z koránského verše:

{A nehodí se, aby věřící zabil věřícího, leda omylem. A kdokoliv zabije omylem věřícího, vykoupí se propuštěním věřícího otroka a zaplacením odškodného rodině zabitého, ledaže ta je dá jako almužnu.} (4:92)

2. Odčinění přísahy *zihár*.[125] Toto vychází z následujícího koránského verše:

{Ti, kdož říkají ženám svým „Jsi pro mne jak záda mé matky“ a potom chtějí odvolat to, co řekli, mohou se vykoupit propuštěním otroka, dříve než se opět vzájemně dotknou. A k tomu jste napomínáni a Bůh je dobře zpraven o všem, co

125 *Zihár* je druhem přísahy, kdy manžel řekl své manželce: „Nemohu se tě dotýkat, jsi jako záda mé matky.“ Byla to praktika předislámského období a islám ji zakázal.

děláte.} (58:3)

3. Odčinění porušené přísahy. Toto vychází z následujícího koránského verše:

{Bůh vás nebude plísnit za lehkomyslnost ve vašich přísahách, ale bude vás plísnit za to, k čemu jste se v přísahách zavázali a nedodrželi to. Vykoupením za to budiž nakrmení deseti chudáků jídlem průměrným, jímž stravujete své rodiny, anebo jejich ošacení či propuštění otroka. A kdo k tomu nenalezne možnosti, nechť postí se tři dny – a to je vykoupení za přísahy vaše, které jste nedodrželi. Dávejte tedy pozor na přísahy své; a takto vám Bůh znamení Svá objasňuje – snad budete vděční!} (5:89)

4. Odčinění porušení půstu v měsíci ramadánu. Příkladem je muž, který přišel za Alláhovým poslem ﷺ a řekl mu: „Proroku Alláhův, zničil jsem se!" Alláhův posel ﷺ se ho zeptal: **„Proč?"** Muž mu sdělil, že měl s manželkou pohlavní styk v denní době půstu v měsíci ramadánu. Alláhův posel ﷺ se muže zeptal: **„Máš otroka, kterého bys mohl propustit?"** Muž odpověděl záporně. Alláhův posel ﷺ se muže znovu zeptal: **„Máš prostředky, abys nakrmil šedesát chudých?"** Muž odpověděl záporně. Zatímco s ním ten muž a ostatní lidé seděli, Alláhův posel ﷺ dostal čerstvé datle. Zavolal toho muže, který se dopustil hříchu, a ten k němu přišel. Alláhův posel ﷺ mu řekl: **„Vezmi si tyto datle a rozdej je chudým lidem jako almužnu** (k odčinění svého hříchu)." Muž odpověděl: „Proroku Alláhův, při Alláhu! Není chudší rodiny v celé Medíně než je moje rodina." Když to Alláhův posel ﷺ uslyšel,

usmál se, až mu byly vidět špičáky, a řekl: **„Pak si ty datle vezmi a nakrm jimi svou rodinu.“**[126]

Pokud je kajícník majetný, ale nevlastní otroka, kterého by mohl propustit, může případně nějakého otroka koupit a potom ho jako odčinění svého hříchu propustit.

5. Propuštění otroka je v Alláhových očích jedním z nejlepších dobrých skutků. Nejvyšší Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{A přece se nepustil po stezce vzhůru vedoucí. Víš ty vůbec, co je to stezka vzhůru vedoucí? Otroka propuštění...} (90:11-13)

K propouštění otroků v Alláhově věci nabádaly také výroky Alláhova posla ﷺ a jeho činy. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Kdokoliv propustí muslimského otroka, Alláh osvobodí od pekelného ohně každý orgán jeho těla za každý orgán osvobozeného otroka, dokonce i jeho intimní partie za intimní partie propuštěného otroka.“[127]

Alláhův posel ﷺ také řekl:

„Navštěvujte nemocného, nakrmte hladového a propusťte otroka.“[128]

---

126 Podle Buchárího, č. 1834.
127 Podle Buchárího, č. 6337, a Muslima, č. 1509.
128 Podle Buchárího, č. 2881.

6. Dalším způsobem propuštění otroka je závěť. Závěť může být písemná, ústně pronesená apod. Když pán jakýmkoliv způsobem projeví vůli, aby byl po jeho smrti otrok propuštěn, otrok po pánově smrti získá svobodu. Jako preventivní opatření islám v tomto případě po prohlášení o budoucím propuštění zakazuje prodej nebo darování takového otroka. Pokud takový slib dostane otrokyně a její majitel si ji vezme za konkubínu, dítě vzešlé z jejich vztahu se také narodí jako svobodný člověk. Ani otrokyně v tomto případě nesmí být prodána či darována a nakonec musí být propuštěna.

7. Propouštění otroků je jedním z účelů, na které se vynakládají prostředky vybrané ze zakátu. Toto vychází z následujícího koránského verše:

{Almužny jsou pouze pro chudé a nuzné, pro ty, kdož je vybírají, pro ty, jichž srdce se sjednotila, pro otroky a zadlužené, pro boj na cestě Boží a pro toho, kdož po ní kráčí podle ustanovení Božího, a Bůh je vševědoucí, moudrý.} (9:60)

8. Podle islámu je povinností propustit otroka, kterého pán nespravedlivě bije, nebo ho udeří přes tvář. Toto vychází z výroku Alláhova posla ﷺ:

„Kdokoliv dá facku otrokovi, nebo ho udeří přes tvář, musí to odčinit jeho propuštěním.“[129]

9. Na základě smlouvy o vykoupení se, kdy otrok požádá svého

---

129 Podle Muslima, č. 1657.

pána, aby se mohl sám vykoupit za částku, na které se oba shodnou. Pokud otrok svého pána požádá o takovou smlouvu o vykoupení, je povinností pána mu vyhovět. V takovém případě se otrokovi umožní nakupovat, prodávat, obchodovat, vlastnit a pracovat, aby mohl shromáždit prostředky na své vykoupení podle smlouvy. Dokonce i práce pro jeho pána bude za určenou mzdu. Islám šel ještě dál a od majetných lidí v islámské společnosti žádal dary, podporu a pomoc. Pán je dokonce vyzýván, aby z dohodnuté částky něco slevil, nebo otrokovi usnadnil splácení, aby tak snadněji dosáhl svobody. Toto vychází z následujícího koránského verše:

{S těmi z otroků vašich, kteří usilují o písemnou dohodu o propuštění, uzavřete tuto dohodu, jestliže o nich víte, že je v nich dobré, a podarujte je z majetku Božího, který vám dal!} (24:33)

Z výše uvedeného vyplývá, že islám neustanovil a nepodporoval otroctví, ale naopak ustavil zásady a pravidla, které výrazně a účinně napomohly k omezení zdrojů otroků a k osvobození existujících otroků.

Závěr

Tato publikace je úvodem do tématu lidských práv v islámu. Doufám a modlím se, aby tato prezentace otevřela komunikaci s těmi, kdo mají zájem poznat pravdu o islámu, který je cíleně očerňován a překrucován zvláště ze strany některých sekularistů, tzv. liberálních muslimů a nepřátel islámu. Žádám čtenáře, aby si o islámu zjistili co nejvíce informací ze spolehlivých a důvěryhodných zdrojů a přistupovali k nim bez předsudků. Cítím povinnost nabídnout takovým lidem svou pomoc.

Muslimové zvoucí ostatní k islámu by měli mít upřímný úmysl a usilovat pouze o potěšení všemocného Alláha na tomto i na onom světě, za což jim bude odměnou věčný příbytek v ráji, a o očištění svých úmyslů od jakýchkoli zištných motivů. Jeden ze společníků Alláhova posla ﷺ řekl, když byl dotázán na důvod své účasti v boji v Alláhově věci:

„Přišli jsme, abychom lidi osvobodili od uctívání jiných lidí a od nespravedlností vycházejících z jiných náboženství, aby se jim dostalo spravedlnosti islámu.“

Toto také vychází z koránského verše:

{Však věru ti, kdož uvěřili a zbožné skutky konali, ti budou mít zahrady rajské obydlím, v nich věčně přebývat budou a po změně žádné toužit nebudou.} (18:107-108)

Všemocný Alláh také slíbil peklo těm, kdo neposlouchají Jeho rozkazy a přidružují k Němu společníky. Všemocný Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Bůh věru neodpustí, je-li k Němu něco přidružováno, ale odpustí, komu chce, věci jiné než toto. A kdokoli přidružuje k Bohu, ten dopouští se hříchu těžkého.} (4:48)

Všemocný Alláh v Koránu také říká:

{A věru ti, kdož jsou nevěřící z vlastníků Písma a z modloslužebníků, přijdou do ohně pekelného a budou v něm nesmrtelní, a to jsou ti nejhorší ze všech stvoření!} (98:6)

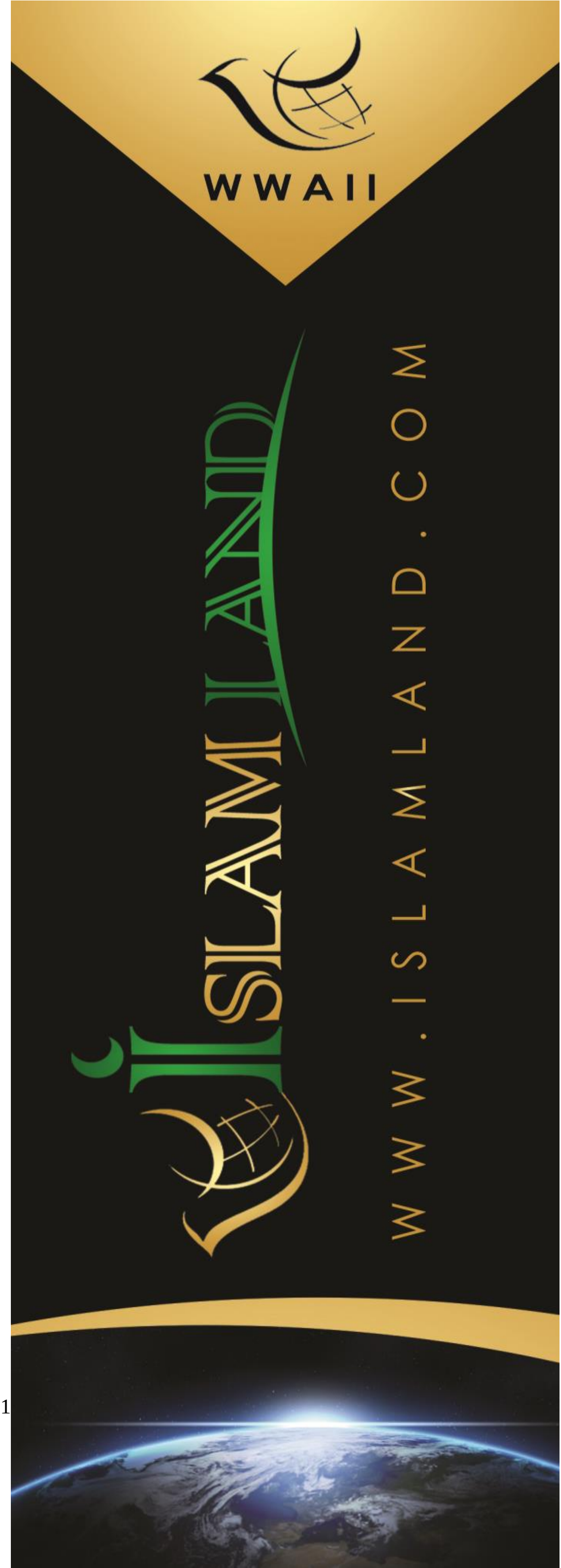
Nepřátelé islámu proti němu již od jeho počátku vedou válku, která pokračuje až do dnešních dnů. Protiislámské skupiny v této válce používají všech dostupných prostředků, avšak na rozumné a vyzrálé osobnosti to nemá žádný vliv, protože takoví lidé dokáží rozlišit pravdu od nepravdy. Věřící jiných vyznání v čím dál větším počtu přijímají islám, což je samo o sobě důkazem velkoleposti islámu jakožto náboženství. Všemocný Alláh nás ujistil, že Své náboženství, islám, pro lidstvo ochrání. Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{My zajisté připomenutí jsme seslali a dobře je umíme ochránit.} (15:9)

Závěrem této publikace mi dovolte uvést nádherný výrok Alláhova posla ﷺ:

„Nejmilovanější lidé jsou u Alláha ti, kdo jsou nejprospěšnější (ostatním). **Nejmilovanějším skutkem je u Alláha radost, kterou přinesete muslimovi, nebo ulevíte trpícímu v jeho utrpení, nebo zaplatíte jeho dluh, nebo utišíte jeho hlad. Je pro mně lepší jít s muslimským bratrem, abych naplnil jeho potřebu, než zůstat v odloučení v mešitě po celý měsíc. Kdokoliv ovládá svůj hněv, Alláh mu zakryje jeho neřesti. Kdokoliv potlačuje svůj hněv, zatímco je schopen ostatním ublížit, Alláh mu v soudný den naplní srdce uspokojením a štěstím. Kdokoliv jde, aby podpořil svého muslimského bratra, Alláh mu upevní krok v den, kdy chůze bude trhaná a vratká. Věru, špatný charakter a chování zkazí dobré skutky a zbožné činy tak, jako ocet kazí med.“**[130]

130 Podle at-Tabaráního a Ibn abí Dunjá. Podle al-Albáního je tento výrok spolehlivý (Sahíh al-džámi).

WWAII
ISLAMLAND
WWW.ISLAMLAND.COM